

catalunya música

revista musical catalana

MAIG 2004
NÚMERO 235
3 EUROS

OBC

Consolidació
els
ous criteris
rtístics

Tornen les grans veus al Liceu

*El War Requiem
de Britten al
Fòrum de les Cultures*

dre

na.

20h

YA

Siempre

con la mejor música.

◀ NUEVA COLECCIÓN CON OBRAS INÉDITAS

LA VANGUARDIA

don Carlos y don Bartolomé Górriz

LA VANGUARDIA

Sin lugar a dudas

catalunya música

revista musical catalana

3a ÈPOCA ANY XXI
MAIG 2004

Consell Editorial: Fèlix Millet (President), Montserrat Albet, Josep M. Bricall, Josep M. Busquets, Josep Caminal, Salvador Cardús, Jordi Casas, Gregori Estrada, Gabriel Ferrer, Joaquim Garrigosa, Joan Guinjoan, Carles Guinovart, Teresa Lloret, Joan Matabosch, Jordi Montull, Ramon Muntaner, Ramon Pla i Jordi Rueda.

Consell de Direcció: Pere Artís (editor), Jaume Comellas (direcció periodística) i Lluís Millet (direcció musical)

Disseny: Ferran Sendra

Secretaria de Redacció: Teresa Martínez

Publicitat: Megmar 2001, S.L.
Diputació, 279, 1r 7a
Tel.: 93 487 76 26
08007 Barcelona

Preimpresió: Ormograf, S.A.
Impressió: Agpograf, S.A.
Distribució: Distribarna, S.A.
Dipòsit legal: B-34.432/83
ISSN: 1136-7458

Col·laboren en aquest número:
IZASKUM ARGEMÍ, PELEGRÍ BERNIAL, JESÚS CAMINAL, JAUME COMELLAS, PEP GORGORI, JORDI MALUQUER, MÒNICA PAGÈS I SANTACANA, EDUARD V. PATSI, JESÚS RODRÍGUEZ PICÓ, JORDI SALAZAR, ALBERT SUÑE, FRANCESC TAVERNA-BECH I LLUÍS TRULLÉN.

catalunya música/revista musical catalana

Sant Francesc de Paula, 2
08003 BARCELONA

Tel.: 93 295 72 28

Fax: 93 295 72 10

www.palaumusica.org

A/e: revista@palaumusica.org

Palau de la Música Catalana, telèfon d'atenció al client: 902 44 28 82 (de dilluns a dissabte, de 9,30 h a 21 h)

Els articles publicats a "Catalunya Música/Revista Musical Catalana" expressen només l'opinió dels seus autors. "Catalunya Música/Revista Musical Catalana" no mantindrà correspondència amb els autors d'originals no encarregats i enviats espontàniament a la Redacció.

© de les reproduccions autoritzades, VEGAP, Barcelona 2004.

Portada: Muntatge de Boris Godunov (Nederlandse Opera).

EDITORIAL

PANORAMA

La gazetta de Rossini en la propera temporada del Gran Teatre del Liceu

TEMA

MUSICALIA

Ida Haendel

SCHERZANDO

CONCERTS

5

50 anys de Concurs Maria Canals

7

Amb Domingo, Cura i Gheorghiu tornen els divos al Liceu
per J. Comellas

10

Consolidació de l'empremta del nou equip artístic en la temporada 2004-05 de l'OBC
per J.C.C.

13

Actuació de Viktoria Mullova en el concert extraordinari de Palau 100
per RRM

17

Tangents: Música entre paraules
per Jordi Maluquer

19

Crítiques
per Jaume Comellas, Francesc Taverna-Bech, Jordi Maluquer, Lluís Trullén, Jordi Salazar i Albert Suñe

27

Benjamin Britten.
Britten obre les portes musicals del Fòrum

28

La música del War Requiem com a paradigma de l'opus de Britten
per Jesús Rodríguez Picó

30

Música per a la pau i per a la justícia social
per Pep Gorgori

33

Ida Haendel. El so d'una llegenda
per Mònica Pagès i Santacana

37

New Japan Philharmonic, Orquestra Filharmònica de Budapest, Cicle d'Orgue al Palau, M. Rostropóvitx amb el War Requiem de Britten, Orchestre de la Suisse Romande, Elena Mikhailova, BBC Symphony, Claret, Gutman i Mork, Peer Gynt, John Williams, Requiem de Mozart
per Lluís Trullén

42

Avuimúsica
per F. Taverna-Bech

44

Es completa la Tetralogia wagneriana al Liceu
per J.C.C.

45

per Cesc

47

EL PRIMER PALAU

Cicle de Joves Intèrprets

IX Temporada 2004

La Fundació Orfeó Català-Palau de la Música Catalana organitza la IX temporada El Primer Palau, amb la finalitat de donar una oportunitat als joves intèrprets de música clàssica de fer el debut al Palau de la Música Catalana.

Per això obre una

convocatòria

adreçada a instrumentistes de corda, teclat, vent o percussió, cantants, duos amb piano i grups de cambra constituïts de nivell superior o graduats, que no hagin complert els 28 anys el 31 de desembre de 2004 i als cantants que no hagin complert els 31 anys el 31 de desembre de 2004.

Els interessats a tenir més informació poden sol·licitar les bases completes d'aquesta Convocatòria al

Palau de la Música Catalana ☎ 93 295 72 00 (Srta. Adriana)

E-mail: fundacio_concerts@palaumusica.org o als Conservatoris i Escoles de Música
Els candidats hauran d'enviar la sol·licitud abans del 31 de maig proper.

patrocina i organitza:

FUNDACIÓ
ORFEÓ CATALÀ
PALAU DE LA MÚSICA

MITSUBISHI
ELECTRIC

U

na completa exposició instal·lada al Museu d'Història de Catalunya mostra una imatge molt interessant i alhora molt representativa de la història del Concurs d'Execució Musical Maria Canals.

En el número anterior ja vam oferir un petit dossier dedicat a l'esdeveniment, en el qual en fèiem un recorregut històric alhora que mostràvem què havia representat per a alguns dels intèrprets que hi han estat guardonats.

Ara només pretenem aportar una visió des de la perspectiva del que representen i han representat a casa nostra manifestacions com aquesta, nascudes des de la iniciativa privada, sovint amb recursos escassos i, per tant, sostingudes sobretot per l'entusiasme, la voluntat i la fe. I que han anat fent via, si cal amb dificultats, fins a convertir-se, amb el temps, en peces indispensables de la realitat musical del país.

El Concurs Maria Canals, com altres manifestacions, han tingut, entre altres mèrits, el de saber consolidar-se, el de la seva obstinació a romandre, a perpetuar-se i a continuar mantenint la presència d'uns objectius. I, per tant, la cobertura d'unes aportacions necessàries al nostre món. Perquè si no hi hagués existit aquesta necessitat de tals iniciatives, haurien desaparegut. Per això la llarga permanència és un mèrit cabdal, perquè suposa l'afany de perpetuació en el servei a una causa que calia atendre i calia que algú l'atengués de la millor manera

possible.

I en aquest context, cal situar-se en la realitat en què va néixer i va desenvolupar-se en els seus primers anys. L'any 1954 Barcelona, i per extensió tot el país, vivia en un estat de gran defalliment cultural, immersit en un mar de mancances de tots tipus. Això atorgava a iniciatives com la que ens ocupa, i a d'altres que així mateix van contribuir a la normalització de la vida musical, un valor especial en la mesura que obrien portes allà on hi havia un clima de tancament, eixamplaven horitzons allà on hi havia fosc i atiaven entusiasmes en el mar de la rutina i de la supervivència. Aquesta perspectiva històrica, tan palesa en l'exposició esmentada, acaba sent un element molt important a l'hora de situar de manera definitiva l'abast de la importància i transcendència de manifestacions com aquesta.

50 anys de Concurs Maria Canals

Fundació Gran Teatre del Liceu

Generalitat de Catalunya, Ministerio de Educación, Cultura y Deporte,
Ajuntament de Barcelona, Diputació de Barcelona,
Societat del Gran Teatre del Liceu i Consell de Mecenatge

Per a informació sobre el programa de Mecenatge i de
col·laboració empresarial, adreceu-vos al telèfon 93 485 99 25
o a l'e-mail mecenas@liceubarcelona.com

són part del Liceu

Telefónica

Fundació
Banc Sabadell

OS

CAIXA CATALUNYA

Santander
Central Hispano

Fraisenet

LA VANGUARDIA

CREDIT
SUISSE FUNDACIÓ
winterthur

abertis

gasNat

Aiguas de Barcelona

el Periódico

El Correo de Aragón

EL
fecs a endesa

IBERIA

G&O

BANCAIXA

Correos
del
Liceu

GRUP VINSA

CATALUNYA
RADIO

SIEMENS

rtve

Grupo Planeta

CANAL+

AGFA

MIRW

MPG

DRAGADOS

ASTRALPOOL

GISA

BAKER & MCKENZIE

SEAT

FORUM

Renfe

unica

TOYOTA

Carbery

EL PU

ACCENTURE - ACS, PROYECTOS, OBRAS Y CONSTRUCCIONES - AGROLIMEN - ALMIRALL PRODESFARMA - ASEPEYO - ATOS ORIGIN - AUTOPISTAS - AUCAT - IBERPISTAS - SABA - BAS
MASRIERA JOIERS - BASF ESPAÑOLA - BTV, BARCELONA TELEVISIÓ - COBEGA - FUNDACIÓN COCA-COLA ESPAÑA - COPCISA - DAMM - DANONE - DATAGRAMA - DOM PERIÓDICO
EL PUNT - EPSON IBÉRICA - ERCROS - ESPAIS D'OCI - EUROMADI - FACTOR INTERNACIONAL, RECURSOS HUMANOS - FCC, CONSTRUCCIÓN - FERRERO IBÉRICA - FERROVIAL INMOBILIARIA
FIATC, ASSEGURANCES - FINAF92 - FRIGO - UNILEVER - FUNDACIÓ PUIG - FUNDACIÓN EPSON IBÉRICA - GRAFOS - GRAN CASINO DE BARCELONA, GRUP PERALADA - GRUPO VITA
GRUPO VITA - HAYGROUP - HYMSA, GRUPO EDITORIAL EDIPRESSE - INDRA - LABORATORIOS INIBSA - MICROSOFT IBÉRICA - MIELE - MUSINI - PANRICO - PHILIPS IBÉRICA
PORT DE BARCELONA - PRICEWATERHOUSECOOPERS - RECOLETOS GRUPO DE COMUNICACIÓN - SARA LEE - SERVIREN - SOLVAY IBÉRICA - THE COLOMER GROUP - REVLOM PROFESSOR

Amb Domingo, Cura i Gheorghiu tornen els divos al Liceu

per J. COMELLAS

L'ESTRENA DE *Gaudí* DE JOAN GUINJOAN, LA INTERPRETACIÓ DE PLÁCIDO DOMINGO DE *Parsifal*, L'ESTRENA BARCELONINA DEL MUNTATGE DE DARIO FO DE *La gazzetta* DE ROSSINI, LA PROGRAMACIÓ DE QUATRE TÍTOLS EN VERSIÓ DE CONCERT I LA MUNIÓ DE REPRESENTACIONS DE *L'elisir d'amore* -VINT- I DE *Rigoletto* -SETZE- CONSTITUEIXEN LES FITES REMARCABLES DE LA PROGRAMACIÓ DE LA PRÒXIMA TEMPORADA DEL LICEU.

Per descomptat que la dimensió sintètica de l'encapçalament resulta insatisfactori per oferir una imatge més global del que promet l'esmentada campanya liceïsta. Així, hom hauria pogut situar altres elements que potser per a molts lectors resultarien més atractius, entre els quals disfrutar de dos grandiosos cantants com Mati Salminen i Eric Halvarson en l'inaugural *Boris Godunov*, la presència de Marcelo Alvarez en *Rigoletto*, la de José Cura en *Il Corsaro*, un repartiment de luxe per a *L'elisir d'amore*, el retorn d'Eva Marton en *Jenufa*, etcètera. O, en un altre sentit, el gairebé mig milió de localitats que es posen a la venda, 73.000 més que la temporada encara vigent. Hi ha molt, doncs, a triar i a remenar en aquest món ric i intens de la pròxima temporada del Liceu.

D'antuvi remarquem que el teló s'alçarà "operísticament" 101 vegades per a 9 títols, contra les 106 i 10 títols de la temporada actual i 105 i també 10 títols de l'anterior. Seran 13 les vegades que s'il·luminarà l'escenari sense moviment de cortines amb 4 títols contra les 4 vegades i 1 títol de la temporada actual i les 4 vegades i 2 títols de l'anterior.

Aquest protagonisme accentuat de les versions de concert ja ha desvetllat una certa reticència, perquè, per molt que es digui, l'autèntica veritat d'un títol operístic és la representació, sobretot en un escenari de la tradició que té el Liceu. I més encara si es tracta d'obres tan importants com *Roberto Devereux* o pel fet que es programen molt escadusserament, com *Il Corsaro*,

el doble programa Puccini *Le Villi-Edgar* o *Cléopâtre*.

Del total de nous títols per representar, 5 corresponen al gran repertori -*Rigoletto*, *Parsifal*, *L'elisir d'amore*, *Boris Godunov* i *Turandot*.

Gaudí ens permetrà conèixer la primera producció operística d'un dels nostres compositors més destacats, Joan Guinjoan, amb llibret de Josep Maria Carandell.

A *Midsummer Night* i *Jenufa* ens confrontaran una vegada més amb títols conceptualment contemporanis, però en tot cas no estèticament avantguardistes; un tipus de proposta que darrerament ha proporcionat algunes de les satisfaccions més autèntiques que ha ofert la programació del nostre Teatre. Recordem *Billy Budd* i *Peter Grimes* de Benjamin Britten, el mateix autor d'*A Midsummer Night*, o bé *Lady Macbeth de Msensk* de Xostakóvitx, *Kàtia Kabànova* de Janáček, l'autor de *Jenufa*. I *La gazzetta* ens situa en un Rossini poc conegut, amant en aquest cas per un muntatge sobre el paper molt interessant.

Hom insisteix en l'explotació intensiva de les dues òperes amb més

DEL POSSIBLE
COMIAT LICEISTA DE
DOMINGO ALS GAI-
REBÉ DEBUTS DE CU-
RA I GHEORGHIU.

Plácido Domingo

Angela Gheorghiu

José Cura

potencial d'atractiu per al gran públic, en un procés d'escalada notable pel que fa a la dimensió del gairebé obligat concepte "marató": són els casos al·ludits de *L'elisir d'amore* amb 20 representacions escampades entre els mesos de març, abril, maig i juny, i de *Rigoletto*, que mostrarà les seves 16 sessions en el mes central de la temporada, des de principi de desembre fins a tocar de Reis. En aquests casos hom frega el concepte de temporada de repertori.

El Taller d'Òpera enguany fa una proposta de característiques diferents en recórrer a l'omnipresent Carles Santos amb l'estrena d'una altra producció pròpia total –llibret, música, direcció musical i dramatúrgia– que du el surrealista títol de *La meua filla sóc jo*. Es tracta d'una producció del Teatre Lliure amb la col·laboració del Gran Teatre del Liceu i el Festival Castell de Peralada.

El quadre de veus que omplen el repertori exposat, vist en conjunt, mostra que la Direcció Artística de la casa està donant una concreta resposta al sentiment d'una part sensible de la clientela enyorada d'anteriors èpoques especialment glorioses pel que fa a aquest apartat.

Noms com els que s'han apuntat abans i d'altres ho confirmen de manera perceptible. I al capdavant la figura de Plácido Domingo, que amb la seva presència en *Parsifal* probablement s'acomiarà de l'escena del nostre Teatre, on, malgrat que d'una manera no continuada, ha fet viure vetllades autènticament memorables. *Parsifal* és el darrer gran i més compromès personatge que ha incorporat al seu extens repertori i també el que ha coronat, des dels esclatants èxits a la catedral de Bayreuth, una carrera excepcional. En tot cas, no quedarà aïllat, ja que estarà agomolat per una companyia tan solvent com la que integren el gran i incombustible baix finsè Matti Salminen, l'excel·lent baríton danès Bo Skovhus –memorable en *Billy Budd*–, i la gran mezzo romanesa Violeta Urmana, entre d'altres.

La corda de tenor –probablement la que més perceptiblement acusava la característica apuntada abans–, compta amb un altre dels grans al·licients de la temporada amb la presència gairebé "normal" de l'argentí José Cura, en la versió de concert d'*Il Corsaro* i les seves dues úniques sessions. Un vist i no vist que esperem que sigui avant-sala d'una presència definitivament normal ben aviat. També estarà molt

Sebastian Weigle

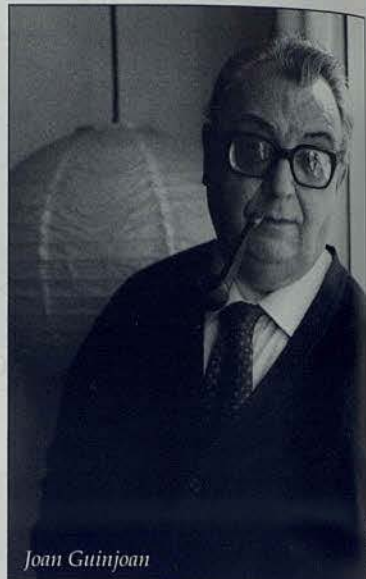

ben acompanyat, en aquest cas per l'excel·lent Susan Neves i per Carlo Guelfi.

D'Angela Gheorghiu, l'expressió més actualitzada de la figura de la diva, també en podrem gaudir amb la normalitat plena d'unes representacions operístiques després del seu recent debut en recital. Formarà part d'un dels repartiments de l'esmentada "marató" de *L'elisir d'amore*, en què se succeiran també altres noms destacats, com Mirella Devia –un altre nom molt saborós–, la ben coneguda Maria Bayo, Raul Giménez –també presència molt agradable–, Alessandro Corbelli, Simone Alaimo i Carlos Chausson, que s'escamparan per tota la llarga campanya d'aquesta producció.

La presència de Barbara Frittoli com a Liu en *Turandot* és un altre esdeveniment vocal remarcable en la proposta liceista –tindrà com a oponent l'eficax però no gran Franco Farina. Com ho és, sempre en la doble condició de fet nou i de gran nivell, la de Marcelo Alvarez en *Rigoletto*, en què actuarà amb Carlos, l'altre Álvarez important, aquest ben sovintejat a casa nostra, i també Jane Dutton, Maria José Moreno, Stefano Palatchi, Mercè Obiol, Ana Nebot i Antony Michael-Moore, entre d'altres en els diversos repartiments.

La resta ja són reincidències, tant mateix tant d'agrair com les que om-

Joan Guinjoan

pliran l'espectacular repartiment de *Borís Godunov*: Salminen, Halvarsson –un altre referent destacat del referenciable *Billy Budd*–, Anatoli Kotxerga, Elena Obratsova i Philip Landgridge. O la d'Eva Marton, en una *Jenufa* a la qual pot donar una enorme envergadura, juntament amb Christiane Boesinger i la veterana i gran artista Viorica Coretz. O la doble presència de l'estimada Ana María Sánchez –*Roberto Devereux* i *Le Villi-Edgar*–, la d'Ofèlia Sala donant llum i vida a *A Midsummer Night's Dream*. I finalment l'actuació de Montserrat Caballé amb la seva filla Montserrat Martí i Carlos Álvarez en les 3 sessions de concert de *Cléopatre*.

Pel que fa a directors musicals, hi ha un mosaic variadíssim, ja que només un –el titular Sebastian Weigle– dirigirà dues produccions, per bé que d'una envergadura imponent: *Borís Godunov* i *Parsifal*.

Jesús López Cobos dirigirà *Rigoletto* i una vegada més pot esdevenir la batuta referència de la temporada, juntament amb la del feliçment recuperat Peter Schneider, que dirigirà *Jenufa*. Josep Pons se les haurà amb la música d'un compositor que coneix tan bé com Joan Guinjoan en la compromesa estrena de *Gaudí*, un dels esdeveniments més personalitzadors de la temporada. Un altre director nostre, Josep Caballé, ha de ratificar l'èxit aconseguit en el segon repartiment de *Così fan tutte*, amb unes quantes representacions de *L'elisir d'amore*, mentre que del repartiment del primer se n'encarregarà el força habitual Danielle Callegari. Entre noms coneguts, Miguel Ortega, que dirigirà la família Caballé en *Cléopatre*, i el granadí Gómez

LOPEZ COBOS,
UNA VEGADA MÉS,
LA BATUTA DE MÉS
VOLADA.

Matti Salminen

Martínez, que conduirà el doble programa puccinià. La resta són directors que d'antuvi no ofereixen expectatives especialment notables, excepte sorpreses.

El capítol de produccions ha passat de ser objecte d'interès molt destacat a ocupar un paper secundari o discret; sobre el paper no s'albiren, doncs, esdeveniments dignes d'una atenció particular. L'excepció pot ser un títol menor *-La gazzetta-*, amb tot l'entorn d'expectació que suposa la dramaturgia, escenografia i vestuari del Nobel Dario Fo i la procedència del més rossinià de tots els festivals operístics, el de Pesaro.

Directors d'escena com Billy Decker (*Boris Godunov*), el debut del cineasta Manuel Huerga amb *Gaudí* i la reposició de la *Turandot* d'Espert-Friggerio-Squarciapino apunten com a probables moments àlgids d'un conjunt que, tal com hem esmentat, tot sembla indicar que passarà més desapercbut que en anteriors i properes campanyes.

La pròxima temporada veurà un lleuger increment de concerts i una sensible disminució del nombre de recitals, capítol aquest que segurament havia estat massa inflat i que, sobretot, no ha assolit un nivell de resposta prou satisfactori.

L'oferta concertística té un interès remarcable en oferir dues grans produccions simfonico-corals -la massa temps oblidada a Barcelona *Missa Solemnis* de Beethoven- i l'imponent *Ein Deutsches Requiem* de Brahms, dirigits respectivament per Antoni Ros Marbà i Sebastian Weigle. També *El cant de la terra* de Gustav Mahler, amb direcció del nou titular del Teatre. La gala de cloenda del Concurs Vífias

completa el capítol.

En total s'oferiran 6 recitals, 4 amb acompanyament de piano i 2 amb orquestra o conjunt instrumental. Serà el cas del que oferirà l'estimada soprano valenciana Ofèlia Sala, en una proposta original, ja que actuarà acompanyada per un conjunt format ni més ni menys que pels 12 violoncel·listes de la Filharmònica de Berlín; una proposta amb la qual fa poc es va presentar amb un gran èxit al Carnegie Hall de Nova York.

Nathalie Dessay, la soprano francesa que va captivar els espectadors liceistes amb *Hamlet*, actuarà acompanyada per l'Orquestra del Teatre sota la direcció de Michael Hofstetter. Els 4 recitals amb piano seran els del tenor Ben Heppner acompanyat per Craig Ruttenberg, la soprano Angela Danoke -extraordinària intèrpret de la *Kàtia Kabànova* liceista recent- a qui acompanyarà Mathias Veit, la mezzosoprano Ewa Podles, una altra veu de recent i molt grata presència, que comptarà amb el suport d'Ana Marchwinska i, finalment, la donostiarra Ainhoa Arteta, que actuarà amb el ben conegut Roger Vignoles.

El Foyer continuarà amb la seva

atractiva oferta, que comprèn un homenatge a Ángeles Gulin amb presència de la seva filla Ángeles Blancas i 8 sessions més a remolc de la mateixa temporada, o en algun cas d'algun fet històric particular, com la recordança de Dvorák.

El ballet continua essent un tipus de proposta que sembla que no ocupa una atenció particularitzada, i així, l'oferta fa la sensació que apareix més com un tràmit que no pas il·lusionadament. En total hom n'oferirà 3 propostes. La del Ballet Cullberg amb una coreografia del seu director, Johan Inger, i una altra de Mats Ek, fill de la fundadora del ballet, Birgit Cullberg. En total 6 representacions d'una companyia prestigiosa en una línia estètica de contemporaneïtat consolidada.

El Ballet Nacional de Espanya, centrat en la dansa de tall andalús, oferirà una coreografia d'Elvira Andrés. Seran 8 representacions. Finalment la Compañía Andaluza de Danza mostrarà 2 coreografies, una d'Antonio Gades i l'altra de José Antonio, ambdues inspirades en el món de García Lorca.

Números canten i poden cantar

Amb un total de 404 funcions, 75 més que en la temporada actual, i un pressupost de 55,7 milions d'euros -2,5 més que la present- i prop de mig milió d'entrades a la venda -amb un increment de 73.000-, hom es troba un quadre de dades objectives, ben al marge de l'estricta dimensió artística, que conviden a la reflexió.

En aquest sentit, observem com amb 2,5 milions més de pressupost s'aconsegueix incrementar en 75 el nombre total de representacions. Això significa que hom ha passat d'una mitjana de cost global de 161.700 euros per representació a 137.870. O sigui una pèrdua de 33.700 euros per funció o, el que és el mateix, de gairebé 5.600.000 de les antigues pessetes.

Hem de deixar clar que en un tipus d'indústria tan complexa com la cultural de manera genèrica i la que suposa un teatre d'òpera de forma particular, les conclusions economicistes han de ser enteses des d'una perspectiva més laxa que en altres sectors industrials.

Feta aquesta reserva a favor de l'objectivitat i de la prudència, hom apunta al fet que el Gran Teatre del Liceu està portant fins a límits molt avançats una política "resultadista-economicista", que intenta resoldre la quadratura del cercle que imposa per una part l'imparable demanda de la societat i per l'altra el que podríem anomenar "insuficient sensibilitat pressupostària" -cerqueu-hi l'origen i les causes que vulgüen a aquest concepte- per atendre-la.

El toc d'atenció, en tot cas, rauria a saber quin és el límit a què hom pot arribar abans de posar en perill la capacitat de resistència de la corda i la ruptura consegüent. Ruptura que seria, per tant, la involució de la felicitat dinàmica de la demanda, per causa de la pèrdua d'al·licients artístics consegüent a l'al·ludida insuficient sensibilitat pressupostària. I al mateix temps la impossible ponderació d'aquesta per via de la imaginació; que aquest és un patrimoni valuósíssim i necessari però que també té els seus límits.

Consolidació de l'empremta del nou equip artístic en la temporada 2004-05 de l'OBC

per J. C.C.

ATENCIÓ PARTICULARITZADA A LA MÚSICA NÒRDICA I ESLAVA, INCREMENT DE PROGRAMES SIMFONICOCORALS I PRESENCIA ESPECIALMENT PERCEPTIBLE DE LA CREACIÓ I LA INTERPRETACIÓ LOCAL CONFIGUREN ALGUNS DELS TRETS MÉS REMARCABLES DE LA PROGRAMACIÓ DE LA PRÒXIMA TEMPORADA DE L'OBC.

Són 32 programes i 77 concerts –alguns també projectats a l'Auditori Enric Granados de Lleida– els que centren la que ja és la seixantena temporada de l'OBC i la cinquena que tindrà lloc a l'Auditori, en un període de temps que comença el dia 18 de setembre i acaba el 22 de maig de 2005.

Dels programes, 3 seran oferts per sengles orquestres convidades: Orquestra del Liceu amb el seu cor dirigida pel nou titular, Sebastian Weigle; Orquestra Tonkünstler dirigida per Kristjan Järvi, i l'Orquesta Nacional de España amb guiatge de Josep Pons.

Una vegada més el cicle començarà amb l'agrat Festival Mozart, novament encomanat a Christian Zacharias, que dirigirà els 3 concerts; en els 2 primers també tocarà el piano. Les composicions mozartianes seran esquitxades amb una *Simfonia* de Joseph Martin Kraus, una de Haydn i l'obertura de l'òpera *Una cosa rara* del valencià Martín i Soler.

La temporada confirma l'empremta personal, cada vegada més evident, del titular Ernest Martínez Izquierdo, i per extensió de tot l'equip dirigent, manifestada en aspectes com els principals esmentats abans i d'altres. Així, observem el protagonisme de la música nòrdica, amb 3 obres de Jan Sibelius i sengles dels també finesos Kaija Saariahu i Arvo Pärt i del danès Carl Nielsen. També de l'eslava amb un bon aplec d'obres de compositors en alguns

Ernest
Martínez
Izquierdo

casos no excessivament programats, com són Scriabin, Stravinsky i Koussevitski al costat dels més habituals Txaikovski, Dvorák, Bartók, Xostakóvitx, Rakhmàninov i Prokófiev.

L'atenció a la creació autòctona es manifesta en 2 obres encàrrec –feliçment es produeix aquest fet–, els responsables de les quals seran Xavier Benguerel (*Concert per a piano*) i Albert García Demestres (títol per determinar), a les quals s'han d'afegir obres d'Homs, Agustí Charles, Mestres Quadreny, Brotons, Montsalvatge i els més reculats històricament, Granados –ben rebuda recuperació encara que sigui amb el tòpic "Intermedi" de *Goyescas*–, i Gerhard. La contemporaneïtat no autòctona també és força present amb els Ligeti, Berio, Boulez, Lindberg, Koering, Webern, Berg, Zemlinsky i Dutilleux.

No pretenem donar una imatge esbiaixada del conjunt de la programació, ja que al costat d'aquesta parcel·la apuntada, hom continua oferint una base de gran repertori, centrat –ultra alguns dels autors esmentats que hi

Jean
Sibelius

pertanyen– en Beethoven, de qui es programaran quatre de les seves *Simfonies* a més del *Concert Emperador* i l'*Obertura Egmont*. Brahms també serà un compositor molt present, i Wagner –amb un programa monogràfic–, Strauss, Mendelssohn (*Concert per a violí*, l'oratori *Paulus i Lobgesang*), l'inevitable i estimat Mahler –aquesta vegada en la batuta de Leopold Hager–, Bernstein, Gershwin –amb el referencial *Concert per a piano*–, Saint-Saëns i Berlioz (amb la grandiosa *Simfonia fantàstica*), Haydn, etcètera.

El repertori simfonicocoral oferirà, ultra les obres indicades, el bellíssim motet mozartià *Ave Verum*, l'*Stabat Mater* de Pergolesi i el *Gloria* de Vivaldi.

Un total de 17 directors diferents s'encarregaran dels 32 programes, amb el titular al capdavant de 8 i amb menor protagonisme global per als principals directors convidats, Decker i Foster amb 2 concerts cadascun.

Martínez Izquierdo s'ha programat un aplec d'obres que mostren les seves cada dia més conegudes proclivitats: per una part la música contemporània amb obres d'Stravinsky, Mestres Quadreny, García Demestres, Ligeti, Boulez, Lara, Lindberg, Webern i Dutilleux: gairebé una declaració de principis. D'altra banda, l'estima que compartim per l'obra de Sibelius, tant amagada a les nostres programacions

HAGER, PESEK I
LOPEZ COBOS,
BATUTES ESTRELLA
ALIENES.

ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BARCELONA I NACIONAL DE CATALUNYA

Director Titular Ernest Martínez Izquierdo
Principal Director Invitat Franz-Paul Decker
Director Festival Mozart Christian Zacharias

TEMPORADA

04·05

	18/09/2004 19/09/2004	Knaus <i>Simfonia en do menor</i> Mozart <i>Concert per a piano i orquestra</i> núm. 14 Mozart <i>Concert per a piano i orquestra</i> núm. 15 Haydn <i>Simfonia</i> núm. 80 en re menor	C. Zacharias piano i director		17 28/01/2005 29/01/2005 30/01/2005	Bernstein <i>West Side Story</i> Demestres "Festa" Obra encàrrec OBC Gershwin <i>Concert per a piano i orquestra</i>	E. Martínez Izquierdo director M. Camilo piano
	22/09/2004	Mozart <i>Serenata</i> núm. 9 "Posthum" 1-3 Mozart <i>Concert per a piano i orquestra</i> núm. 11 Dimecres Mozart <i>Serenata</i> núm. 12 Mozart <i>Serenata</i> núm. 9 "Posthum" 4-7	C. Zacharias piano i director		18 09/02/2005	Prokofiev <i>Obertura sobre temes hebreus</i> Arvo Part <i>Tabula rasa</i> Charles "Seven looks" Shostakovich <i>Simfonia</i> núm. 9	V. Petrenko director A. J. García violí
	25/09/2004 26/09/2004	Mozart <i>Música del ballet Idomeneo</i> Mozart <i>Concert per a piano i orquestra</i> núm. 13 Martin y Solyer <i>Una cosa rara. Obertura</i> Mozart <i>Concert per a trompa i orquestra</i> Mozart <i>Simfonia</i> núm. 35 "Haffner"	C. Zacharias piano i director D. B. Thompson trompa		19 11/02/2005 12/02/2005 13/02/2005	R. Strauss <i>Intermezzo. Quatre interludis simfònics</i> Gruber <i>Rough Music.</i> <i>Concert per a percussió i orquestra</i> Beethoven <i>Simfonia</i> núm. 7	Orquestra Tonkünstler de Viena K. Järvi director M. Grubinger percussió
	01/10/2004 02/10/2004 03/10/2004	Beethoven <i>Egmont. Obertura</i> Beethoven <i>Concert per a piano núm. 5 "Emperador"</i> Stravinsky <i>La consagració de la primavera</i>	E. Martínez Izquierdo director G. Cascioli piano		20 19/02/2005 20/02/2005	Ligeti <i>Melodien</i> Saint-Saëns <i>Concert per a piano i orquestra</i> núm. 2 Berlioz <i>Simfonia Fantàstica</i>	M. Valdés director J. Farran piano
	16/10/2004 17/10/2004	Saariaho <i>Du Cristal</i> Rajmáninov <i>Concert per a piano i orquestra</i> núm. 2 Nielsen <i>Simfonia</i> núm. 4 "La Inextingible"	T. Ollila director E. Leonskaya piano		21 25/02/2005 26/02/2005 27/02/2005	Ligeti <i>Lontano</i> Mendelssohn <i>Concert per a violí i orquestra</i> núm. 2 Sibelius <i>Simfonia</i> núm. 5	E. Martínez Izquierdo director J. Bell violí
	22/10/2004 23/10/2004 24/10/2004	Música de pel·lícules de ciència ficció	A. Albiach director		22 04/03/2005 05/03/2005 06/03/2005	Wagner <i>Lohengrin. Acte III preludi 1a i 2a escena</i> Wagner <i>Parsifal. Acte I quadre II</i> <i>escena de la Consagració</i> Wagner <i>La Valquiria. Acte I 3a escena</i>	F.-P. Decker director N. Secunde soprano P. Frey tenor Orfeo Català (dir. J. Vila)
	30/10/2004 31/10/2004	Rossini <i>Guillem Tell. Obertura</i> Koussevitzky <i>Concert per a contrabaix i orquestra</i> Shostakovich <i>Simfonia</i> núm. 15	L. Foster director C. Rahn contrabaix		23 11/03/2005 12/03/2005 13/03/2005	R. Strauss <i>La dona sense ombra. Fantasia</i> R. Strauss <i>Capriccio. Escena final</i> <i>Resta de programa a determinar</i>	F.-P. Decker director F. Lott soprano
	05/11/2004 06/11/2004 07/11/2004	Gerhard obra a determinar Scriabin <i>Concert per a piano i orquestra</i> Dvorak <i>Simfonia</i> núm. 8	L. Pesek director J. Perianes piano		24 18/03/2005	Boulez <i>Rituel in Memoriam Bruno Maderna</i> Lara <i>Hopscotch</i> Lindberg <i>Concert per a piano i orquestra</i>	E. Martínez Izquierdo director M. Lindberg piano
	12/11/2004 13/11/2004 14/11/2004	Brahms <i>Concert per a piano i orquestra</i> núm. 2 Mestres Quadreny <i>La realitat lliure</i> Sibelius <i>Pelleas i Melisande</i>	E. Martínez Izquierdo director J. M. Colom piano		25 01/04/2005 02/04/2005 03/04/2005	Montsalvatge <i>Desintegració Morfològica</i> <i>de la Xacona de Bach</i> Koëring <i>Concert per a violí i orquestra</i> Txaiovski <i>Simfonia</i> núm. 6 "Patètica"	L. Foster director P. Amoy violí
	19/11/2004 20/11/2004 21/11/2004	Schnyder <i>The Revelation of Saint John</i> Brahms <i>Rèquiem alemany</i>	Orquestra i Cor del Gran Teatre del Liceu S. Weigle director		26 08/04/2005 09/04/2005 10/04/2005	Beethoven <i>Simfonia</i> núm. 4 Beethoven <i>Simfonia</i> núm. 5	J. López Cobos director
	26/11/2004 27/11/2004 28/11/2004	Respighi <i>Fonts de Roma</i> Benguerel <i>Concert per a piano (obra encàrrec OBC)</i> R. Strauss <i>Simfonia Domèstica</i>	J. Caballé director A. Attenelle piano		27 16/04/2005 17/04/2005	Boccherini <i>Stabat Mater. Obertura</i> Pergolesi <i>Stabat Mater</i> Vivaldi <i>Glòria</i>	C. Scimone director A. Moreno Lasalle soprano Cor Madrigal (dir. M. Barrera)
	10/12/2004 11/12/2004 12/12/2004	Granados <i>Goyescas. Intermedi</i> Brotos <i>Concert per a flauta i orquestra</i> Holst <i>Els Planetes</i>	R. Gamba director M. Martínez flauta Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana (dir. J. Casas)		28 22/04/2005 23/04/2005 24/04/2005	Mendelssohn <i>Paulus. Oratori</i>	J. López Cobos director R. Sheeran soprano C. Elsner tenor Orfeo Català (dir. Josep Vila)
	17/12/2004 18/12/2004 19/12/2004 21/12/2004	Beethoven <i>Simfonia</i> núm. 9 "Coral"	E. Martínez Izquierdo director C. Càrmina (dir. F. Marina) Cor de Cambra Auditori E. Granados de Lleida (dir. X. Puig)		29 29/04/2005 30/04/2005 01/05/2005	"Cinema mut: Buster Keaton" Projecció de pel·lícules amb música en directe	Buster Keaton C. Davis director
	08/01/2005 09/01/2005	Txaikovski <i>La Bella dorment</i> Txaikovski <i>Trencanous</i>	X. Puig director		30 06/05/2005 07/05/2005 08/05/2005	Webern <i>Sis peces per a orquestra</i> Mahler <i>Simfonia</i> núm. 6 "Tràgica"	E. Martínez Izquierdo director
	14/01/2005 15/01/2005 16/01/2005	Haydn <i>Simfonia</i> núm. 100 Mozart <i>Àries a determinar</i> Mahler <i>Cançons a determinar</i> Mahler <i>Simfonia</i> núm. 10. Adagi	L. Hager director B. Hendricks soprano		31 13/05/2005 14/05/2005 15/05/2005	Berg <i>Tres peces orquestrals</i> Wolf <i>Tres cants sobre Miguel Àngel</i> Zemlinsky <i>Una tragèdia florentina</i>	Orquestra Nacional de Espanya J. Pons director J. Irwing mezzosoprano F. Vas tenor W. White baríton
	21/01/2005 22/01/2005 23/01/2005	Homs <i>Invenió</i> Bartok <i>Concert per a violí i orquestra</i> núm. 2 Brahms <i>Simfonia</i> núm. 2	A. Ros Marbà director K. Novell violí		32 20/05/2005 21/05/2005 22/05/2005	Sibelius <i>Oceanides</i> Dutilleux <i>Concert per a violoncel i orquestra</i> Txaikovski <i>Simfonia</i> núm. 5	E. Martínez Izquierdo director A. Karttunen violoncel

Informació dels nous abonaments en el 93 247 93 07 i en www.obc.es

Patrocinadors oficials de l'OBC:

el Periódico

FUNDACIÓ CAIXA CATALUNYA

CATALUNYA

L'Auditori

Al marge dels aspectes estrictament artístics, una empresa de l'envergadura i representativitat de l'OBC amaga molts aspectes d'una també considerable transcendència. Sense pretendre de ser exhaustius, n'apuntem algun.

Sembla que a redós d'acords específics, que ara ja són amb l'Auditori Enric Granados de Lleida i que aviat s'espera d'arribar amb Tarragona, l'OBC comença a atènyer la representativitat que li atorga el nom de Nacional; representativitat fins ara molt exclusivament entesa de cara enfora del perímetre nacional català.

També es vol insistir en l'apartat discogràfic, que resulta complicat per moltes raons, entre les quals la crisi que pateix el sector. En tot cas, és una via en què es pretén insistir per tot el que representa de potenciació de la imatge de la mateixa orquestra i per la possibilitat de deixar constància del patrimoni musical català el qual ha d'atendre especialment aquest apartat de la seva tasca.

També hi ha la qüestió, en part apuntada, del testimoniatge internacional. La presència de l'ONE i de la Tonküntler de Viena –en contravisió– se situa en aquesta òrbita, i els projectes de gira per França (2006) i Roma (2007), també incideixen en aquesta línia, d'altra banda així mateix força complicada.

Esmentem finalment que, al cap ja de 5 anys d'història de l'Auditori, sembla clar que el gran públic propi de l'OBC ha assumit plenament aquest marc, d'antuvi afectat negativament per l'ombra, en primer lloc, del que representava de ruptura d'hàbits molt afermats. La xifra de les 150.000 localitats que s'esperen ocupar la pròxima temporada resulten prou eloqüents en aquest sentit.

–excepte el *Concert per a violí*. Finalment, també afrontará el gran repertori amb la *Novena* de Beethoven, *Cinquena* de Txaikovski, *Concert per a violí* de Mendelssohn...

Pel que fa als principals directors convidats: Decker, tal com s'ha apuntat abans, no se les haurà amb cap dels seus espectaculars i convinents *Mahler*, però en tot cas no es mourà del seu àmbit més propi amb un programa totalment dedicat a Wagner amb escenes de *Lohengrin*, *Parsifal* i *La Valquiria*, tot comptant amb dos solistes vocals de la categoria de la soprano nord-americana Nadine Secunde –de gratíssim record liceista recent– i el tenor Paul Frey. L'altre programa que dirigirà el director gairebé més canadenc que alemany, serà dedicat a un altre compositor de les seves predileccions, Richard Strauss, amb escenes de les òperes *La dona sense ombra* i *Capriccio*, més altres obres per determinar, i comptant amb una altra veu important, la de la soprano britànica Felicity Lott.

Foster dirigirà un programa eminentment rus –Koussevitski i Xostakóvitx, amb una obertura rossiniana– i un segon amb obres de Montsalvatge, Koering i la *Patètica* de Txaikovski.

Retorna Antoni Ros Marbà, sempre una bona nova, amb Homs, Bartók, Brahms.

Josep Pons protagonitzarà –amb l'ONE de la qual és titular– una propos-

ta que mereix una atenció especial, amb la versió de concert d'una òpera de Zemlinsky, *Una tragèdia florentina*, en un programa que completaran obres de Berg i Wolf.

Dos directors catalans especialment destacats entre els de la generació més jove dirigiran sengles programes. Xavier Puig, director assistent de l'OBC, reincidirà en sengles suites de ballet de Txaikovski i Josep Caballé, que acaba de debutar amb un èxit notable al fossat del Liceu, ho farà ara a l'Auditori amb un programa presidit per l'estrena de l'esmentat *Concert* de Benguerel, juntament amb el bell poema *Fonts de Roma* de Respighi i la *Sinfonia Domèstica* d'Strauss.

Jesús López Cobos estarà dues setmanes entre nosaltres, fet del tot reconfortant enmig d'un panorama en general poc ambiciós de batutes convidades. Dirigirà l'oratori *Paulus* de Mendelssohn amb l'Orfeó Català, i les *Quarta* i *Cinquena* de Beethoven.

Leopold Hager i Libor Pesek completen l'oferta més qualificada de l'a-

DOMINI
LOCAL ENTRE
ELS SOLISTES.

Elizabeth
Leonskaia

Xavier
Benguerel

partat direcció, en un conjunt que compta com a noms oberts a l'expectativa, amb el finès Tuoma Ollila –que dirigirà un programa eminentment nòrdic–, mentre que Claudio Scimone, una figura indiscutible en el repertori preclàssic, portarà l'OBC a un tipus de proposta poc habitual, format pels esmentats oratoris *Stabat Mater* de Pergolesi i *Gloria* de Vivaldi.

Els pianistes Luica Cascioli, Elizabeth Leonskaia i Michel Camilo, les sopranos Barbara Hendriks, Nadine Secunde i Felicity Lott, els violinistes Joshua Bell i Pierre Amoyal i el trombonista Magnus Lindberg configuren l'apartat de solistes internacionals més rellevants, enmig d'un conjunt globalment menys convincent que en l'edició anterior.

Amb ells hom comptarà amb artistes locals de valor tan indiscutible com Josep Maria Colom, Albert Atenelle i el concertino Àngel Jesús García, com altres artistes d'un relleu particular, als quals cal afegir el protagonisme intensiu de solistes de la mateixa orquestra i els debutants Javier Perianes i Jordi Farran, que se situen en una línia d'actuació lloable: la de promoure interès dels país en cicles de nivell elevat.

Actuació de Viktoria Mullova en el concert extraordinari de Palau 100

El propers 30 de març va tenir lloc un concert extraordinari del cicle Palau 100, dedicat als membres de la Fundació Orfeó Català-Palau de la Música Catalana (que organitza aquest cicle de concerts), amb l'actuació inestimable de la violinista Viktoria Mullova i d'Il Giardino Armonico, formació dirigida per Giovanni Antonini.

Mullova va interpretar tres obres de Vivaldi: el *Concert en Mi menor per a violí, cordes i baix continu*, "Il favorito"; el *Concert en Si menor per a 4 violins, cordes i baix continu*; i el *Concert en Re major per a violí, cordes i baix continu*, "Grosso Mogul".

Van completar el programa obres de Händel (*Concerto gros-*

so en Re major, op. 6 núm. 5) i Sanmartini (*Concert en Fa major per a flauta, cordes i baix continu*, amb l'excel·lent actuació a la flauta solista del mateix Antonini; i el *Concerto grosso en Sol menor, op. 11 núm. 2*).

En la mitja part del concert, el president de la Fundació, Fèlix Millet, va adreçar unes paraules al públic present a la sala de concerts, tot agraint als membres de la Fundació el suport i l'ajut atorgat per fer realitat la darrera ampliació del Palau de la Música Catalana, fet que culmina un projecte basat en la il·lusió de millorar una instal·lació emblemàtica de l'arquitectura modernista i Patrimoni de la Humanitat, que de la mà de l'arquitecte Òscar Tusquets ha perseverat l'esperit de Domènech i Montaner. **RRMC**

Excel·lent acollida dels Concerts Familiars al Palau

Es dos programes que han configurat el nou cicle promogut per la Fundació Orfeó Català-Palau de la Música Catalana, "El Fantasma del Palau" (foto superior, a la sala de concerts) i "L'Orquestra va de Festa" (foto inferior, al Petit Palau), han tingut una excel·lent acollida del públic.

Van tenir lloc entre els dies 7 i 21 de març. "El Fantasma del Palau" és un espectacle creat per Factoria Mascaró, i en "L'Orquestra va de Festa" intervien l'Orquestra Simfònica Julià Carbonell de les Terres de Lleida i la companyia Lazzigags, sota la direcció musical d'Alfons Reverté i escènica d'Oriol Úbeda.

RRMC

NOTICIARI

Montserrat Caballé,
premi d'honor de
la vuitena edició
de Los Premios de
la Música

La soprano catalana va ser distingida amb aquest guardó en la vuitena edició de Los Premios de la Música que atorga l'Academia de las Artes y las Ciencias de la Música, tot reconeixent la seva trajectòria artística i la seva aportació a la música. En el seu moment van ser distingits amb aquest Premi d'Honor, entre d'altres: Joan Manuel Serrat, Alberto Cortez i Paco de Lucía.

Nota

El guitarrista i compositor Jaume Torrent, que va ser entrevistat per Jordi Salazar en aquesta revista en el núm. 233 (març 2004, pàg. 20 i 21), amb motiu de la creació de l'Aula Miquel Llobet de l'Acadèmia Marshall, vol enriquir algunes declaracions que van quedar incompletes.

A la pàgina 21, línia 17 de la primera columna, on diu: "En aquella època els principals mestres a Barcelona eren Emili Pujol, Eduardo Sainz de la Maza i pocs més", hauria de dir: "En aquella època els principals mestres a Catalunya eren Gracià Tarragó, Emili Pujol, Eduardo Sainz de la Maza i pocs més". A la mateixa pàgina, línia 3 de la tercera columna, on diu: "No són moltes, però sí que hi ha un repertori desconegut que em sembla força important", hauria de dir: "Sí, n'hi ha moltes i algunes són d'un alt nivell artístic. Començant per algunes de Ferran Sor, del qual se n'interpreta en concert un percentatge bastant reduït, i continuant per les d'Emili Pujol i les de Gracià Tarragó. Miquel Llobet, per exemple".

Noves perspectives per a la projecció
de la música antiga

L'Associació Professional d'Intèrprets de Música Antiga aposta per la regularització d'aquesta especialitat

Amb l'objectiu de potenciar la recuperació del patrimoni musical del país, aspecte que fins ara ha estat totalment descurat per les institucions, neix l'Associació Professional d'Intèrprets de Música Antiga. Una entitat que segons el seu president, Josep Borràs, té com a objectius màxims: "La protecció dels drets col·lectius dels intèrprets de música antiga, especialment pel que fa a regularitzar i assegurar les seves condicions laborals, potenciar ajudes i subvencions al sector, reivindicar una legislació adequada del mecenatge i, d'altra banda, facilitar l'accés dels professionals als arxius públics o privats que contenen el patrimoni musical hispànic."

I és que, en aquest darrer aspecte, l'Estat espanyol està en una situació d'endarreriment respecte d'altres llocs, com pot ser el centre d'Europa o França, on l'accés a la música del passat no presenta tants obstacles. "Hi ha més arxius, i l'accés als centres religiosos és més senzill, ja que disposen de catàlegs que en possibiliten l'estudi", apunta Borràs.

Segons el president de l'entitat, la iniciativa sorgeix com a alternativa al buit existent pel que fa al tractament de la música antiga. "Hi ha associacions d'intèrprets de música clàssica, de músics de jazz..., les diverses especialitats compten amb organismes que les representen." Aquesta realitat, juntament amb la situació de precarietat que travessa aquesta mena de música han estat el detonant que ha afavorit la creació del nou projecte. "Es tracta d'una idea que fa temps que es manifesta entre el cercle de professionals que ens dediquem a aquesta especialitat."

Fruit d'una necessitat explícita i -com a conseqüència d'aquest fet- d'una sèrie de converses entre professionals dedicats a la projecció de la música del passat, s'ha obert aquesta nova via d'actuació que permetrà, en un futur, regularitzar certs aspectes relacionats amb l'especialitat. "Malgrat que fa temps que es va exposar la necessitat de crear un organisme professional d'aquestes característiques, fins ara no havia deixat de ser una mera idea. Diversos factors, com la coincidència de criteri d'un conjunt de gent, que ha establert que és un bon moment per crear l'associació, han fet factible el desenvolupament del projecte. A més del grup vinculat a Jordi Savall, hi ha involucrades altres personalitats, com Eduardo López Banzo o Marta Almajano, entre d'altres." D'altra banda, cal tenir present l'evolució ascendent que es viu des d'una perspectiva acadèmica. "Per primera vegada a l'Estat espanyol hi ha un departament de música antiga." Així, podem afirmar que el buit pedagògic va passant a un segon terme. "L'Escola Superior de Música de Catalunya té un departament que ja compta amb 25 mestres. Es tracta d'una aposta forta que s'està traslladant a altres indrets de l'Estat. Fa uns anys, tot aquells que volíem dedicar-nos a la interpretació de música antiga, havíem d'estudiar a l'estranger", explica el president de l'Associació Professional d'Intèrprets de Música Antiga.

A més de la necessitat de donar suport als intèrprets, i facilitar-los la tasca tant en l'àmbit professional com acadèmic, Borràs fa incidència en la necessitat de plantejar un canvi de perspectiva en relació amb la memòria col·lectiva. "Cal un canvi que afavoreixi una visió de la música antiga com a patrimoni. S'ha de donar pas a un context favorable que permeti donar a conèixer la música antiga i que la faci accessible." Izaskum Argemí

7^è

Concurs
de
Música
de
Cambra

montserrat alavedra

Premi
*caixaterrassa

de l'11 al 14 de novembre de 2004
al Centre Cultural de Caixa Terrassa

inscripcions fins al 30 de setembre de 2004

Joventuts Musicals

C/ del teatre núm. 2

08221 TERRASSA (Vallès Occidental)

Tel. 93 731 22 32

(dilluns i dijous de 10,30 a 12,30h i dimecres de 17 a 19h)

Fax 93 731 60 43

c/e joventutsmusic@caixaterrassa.net

web: www.caixaterrassa.es

Organització:

Amics de les Arts i Joventuts Musicals

Joventuts Musicals

*caixaterrassa

www.caixaterrassa.es

CATALUNYA
MÚSICA

Torroella de Montgrí acollirà la Primera Mostra de Música Clàssica

L'any 2005, en dates encara no confirmades –probablement la primera quinzena d'octubre–, tindrà lloc la Primera Mostra de Música Clàssica, promoguda per Joventuts Musicals de Catalunya. Es tracta d'una iniciativa que, a imatge del Mercat de Música Viva de Vic –específicament decantada vers la música popular– o la Fira d'Espectacles d'Arrel Tradicional de Manresa –amb dedicació a la música i espectacle de tall tradicional i antropològic–, afectarà de manera especial la música culta, amb la finalitat d'esdevenir un aparador d'interèrets d'aquesta branca musical.

Alhora, també es pretén que sigui un espai de debat i experimentació pel que fa als vessants més innovadors de la música clàssica, a la recerca d'una nova definició d'aquest concepte. La Mostra pretén ser un punt de trobada entre tots els professionals del sector: intèrprets, agents artístics, editors, promotors de concerts, etcètera.

A l'assemblea de Joventuts Musicals de Catalunya en què es va prendre aquesta decisió, també es va acordar la creació de la Xarxa B de Músiques a Catalunya, adreçada a estudiants de nivell avançat procedents de la JONC o de l'ESMUC.

Es tracta d'una iniciativa destinada a afavorir l'experiència concertística dels joves intèrprets i les possibilitats de desenvolupament artístic i professional.

Convocat el XXIII Curs Internacional de Música Càtedra Emili Pujol

La Càtedra de Música Emili Pujol convoca el XXIII Curs Internacional de Música del 26 de juliol al 5 d'agost, amb diverses opcions instrumentals, música de cambra i orquestra, adreçat tant als estudiants de nivell mitjà o superior com als postgraduats.

Cervera tindrà la seu dels instruments de corda, guitarra i piano, i entre els seus professors hi haurà: Gonçal Comellas, Victoria Fernández, Kai Gleusteen i Anna Baget (violins); Emile Cantor i Jone Kaliunaite (violons); Cristoforo Pestalozzi i Richard Talkowski (violoncel·ls); Xavier Puertas (contrabaix); Armando Marrosu (guitarra); Miquel Farré, Stanislav Pocheikin, Jordi Vilaprinyó i Catherine Ordronneau (piano).

El curs de vent tindrà la seu a Bellpuig. Entre els seus professors, destaquen Jaume Cortadellas (flauta), Salvador Mir (oboè), Josep Fuster (clarinet), Ramon Aragall (fagot), Miquel Àngel Bosch (trompeta), Arturo Nogués (trompa), Francesc Orteu (trombó), Francesc Benítez (tible i flabiol) i Jaume Vilà (tenora).

L'objectiu del curs, dirigit per Gonçal Comellas i Jaume Cortadellas, és oferir la possibilitat als estudiants de continuar, intensament, el treball de perfeccionament tècnic i musical, tant individualment com de forma col·lectiva, en un ambient totalment favorable a la música. Cal destacar també la possibilitat de participar en l'orquestra del curs interpretant obres del gran repertori.

CONVOCATÒRIES

CURS DE FLAUTA TRAVESSERA. L'associació Iruñako Musika Elkarte de Pamplona organitza un curs d'interpretació de música contemporània per a flauta travessera sota la direcció de Sophie Dufautrelle. El curs tindrà lloc a Garraida (Navarra) del 28 de juny al 2 de juliol. Les inscripcions es poden fer fins al dia 1 de juny de 2004. Per a més informació: www.xavier-relats.com o telèfon 615.33.69.56.

IV CURS INTERNACIONAL DE MÚSICA DE TARRAGONA. Del 9 al 18 de juliol de 2004. Professors i matèries: Endellion String Quartet, música de cambra; Josep M. Colom, piano; Isabel Vilà, violí; Rivka Golani, viola; C. Pestalozzi, violoncel·l; Thomas Martin, contrabaix; Vicens Prats, flauta; Alex Garrobé, guitarra; Ana Luisa Chova, cant; Miquel Bernat, percussió; Agustí Charles, composició i anàlisi; i Carlos del Egido, reeducació postural. Data límit d'inscripció: 18 de juny de 2004. Per a més informació: www.cmusicatgna.altanet.org.

XI CURS DE FLAUTA TRAVESSERA, GUITARRA I MÚSICA DE CAMBRA. Del 2 a l'11 de juliol de 2004 a Talamanca, serà impartit per Montserrat Gascón, flauta, i Xavier Coll, guitarra. Adreçat a estudiants de tots els nivells a partir de 14 anys, el curs comprèn quatre modalitats: guitarra, flauta travessera, música de cambra i instruments i música de cambra. La data límit per inscriure-s'hi és el dia 15 de juny de 2004. Més informació: tel. 93.284.28.45 / 630.07.31.59.

19è CURS INTERNACIONAL D'ESTIU COS I MÚSICA. Del 3 al 10 de juliol a Sitges, és organitzat per l'Escola de Treballs Corporals i Artístics de Barcelona Associació Cos-Art, que dirigeix Yiya Díaz. En el curs s'impartiran les matèries següents. Mètode Cos-Art (profundització, per Yiya Díaz; músics i vida quotidiana, per Mona Belizán; i per a adolescents, per Montserrat Badal i Carme Ciuró); Piano, per Yiya Díaz; Violí, per Assunto Nese; Flauta, per Giuseppe Nese; Cant, per Carme Bustamante; Veu, per Cecilia Gassull; i Música de Cambra, per Àngel Soler. Les inscripcions s'han de fer abans del dia 24 de juny de 2004. Per a més informació: Escola de Treballs Corporals i Artístics de Barcelona. Martí, 76, entl. 2a. 08024 Barcelona. Tel. i fax: 93.210.18.30. A/e: etcabcosart@terra.es.

V PREMI IBEROAMERICÀ DE LA MÚSICA TOMÁS LUIS DE VICTORIA. Convocat per l'SGAE i la Fundación Autor, es tracta de reconèixer la trajectòria d'un compositor (nascut o nacionalitzat en l'àmbit dels països iberoamericans, és a dir, Amèrica Llatina, Espanya i Portugal) a proposta de qualsevol institució cultural del món que per naturalesa, finalitats i continguts estigui vinculada amb la música clàssica i amb la cultura iberoamericana en general. Les propostes s'han de presentar abans del dia 15 de juliol de 2004. Per a més informació: tel. 91.503.68.33/35, fax 91.503.68.19, a/e: jamer@sgae.es i camartinez@sgae.es.

20è CERTAMEN MUSICAL CERET-BANYOLES DE COMPOSICIÓ PER A COBLA. Premi Manuel Saderra i Puigferrer. Hi poden participar tots els compositors amb un màxim de dues obres inèdites per a cobla que no siguin sardanes, amb la formació habitual d'11 a 13 instruments, o bé per a més d'una cobla, i/o amb instruments de percussió (si calen), instrument solista (sigui o no dels habituals de la cobla), incloent-hi la veu o un cor, i d'una durada entre 5 i 20 minuts, aproximadament. S'atorgarà un premi de 3.000 euros a la millor obra temàtica general, un d'especial de 2.000 euros sobre un tema d'actualitat i un premi especial a un autor jove, dotat amb 600 euros; el jurat podrà atorgar accessits a cada premi de 1.000 euros cadascun. La data límit d'admissió d'obres és el dia 31 d'agost de 2004. Per a més informació: Foment de la Sardana. Premi Ceret-Banyoles. Apartat de Correus 125. 17820 Banyoles.

12è PREMI MONTSALVATGE. L'Ajuntament de Girona, per mitjà de l'Auditori de la Mercè, convoca enguany la 12a edició del Premi Biennal Xavier Montsalvatge d'Interpretació de Música Contemporània per a Piano, que tindrà lloc els dies 12, 13 i 14 de novembre de 2004. Hi poden participar tots els pianistes del món sense límit d'edat. S'atorgarà un premi de 6.000 euros i, com a novetat, un altre de 3.000 euros per al finalista. A més, el guanyador del primer premi obtindrà la contractació per a una gira de promoció d'un mínim de tres concerts a diverses ciutats europees. El president del jurat serà el prestigiós pianista francès Claude Helffer. Les inscripcions estan obertes fins al 30 de setembre. Per a més informació i obres que cal preparar: www.ajuntament.gi/ccm/pxm.html.

CONCURS MUSICAL INTERNACIONAL REINA ELISABET DE BÈLGICA. Se celebrarà l'any 2005 i serà dedicat al violí i a la composició. La inscripció per a violí s'ha de formalitzar abans del dia 15 de gener de 2005; les partitures per a la modalitat de composició s'han d'enviar abans del dia 12 de novembre de 2004. Per a més informació: Consolat General de Bèlgica a Barcelona. Tel.: 93.467.70.80. Fax: 93.487.76.69. A/e: barcelona@diplobel.org. Internet: www.emi-reb.be.

Els trenta anys de concerts de Marata

El dia 2 de desembre de 1973 es feia un concert a la Parròquia de Santa Coloma de Marata. Així s'iniciava un cicle de concerts que ara arriba als trenta anys. Era un diumenge al matí, com sempre des de llavors, a les deu. Els assistents vam sentir el concert d'orgue de l'excel·lent músic i organista Gèrald Behncké.

La història musical de Marata està molt lligada a l'orgue. Inaugurat el dia de Sant Joan de 1968 per l'organista Josep M. Arrizabalaga, aquest orgue ha estat un reclam per a diversos organistes de renom del nostre país, com ara Montserrat Torrent o Joan Casals, i ha estat utilitzat en molts indrets de casa nostra: Granollers, Terrassa, el Palau de la Música Catalana, Girona i fins i tot Granada.

L'empenta dels esmentats organistes, Josep M. Arrizabalaga i Gèrald Behncké, convenceren mossèn Josep Cardús d'organitzar aquests concerts. També Claudi Arimany, músic granollerí de tothom conegut, li donà un gran impuls fent participar en diversos concerts distingits músics amics seus, alhora que cada any el dia 29 de desembre, dia del seu aniversari, hi ha un concert.

En aquests trenta anys aquests

Claudi Arimany
fou un dels impulsors
dels concerts
de Marata

E. GUILLAMET

concerts han esdevingut un referent de qualitat musical per l'alt nivell dels artistes que hi han participat, com en el cas del Cor del Patriarcat de Moscou, el trio Sentire d'Estocolm i l'inoblidable Igor Reznikoff. La seva ressonància ha ultrapassat l'àmbit comarcal vallesà, fins a arribar a ser coneguts arreu del nostre país.

El públic molt aviat va conèixer de prop la qualitat d'aquests concerts i l'església s'ha fet petita,quina sort! La varietat i un a vegades sorprenent repertori han deixat uns matins de concert inoblidables.

Pelegrí Bernial i Castells

Conveni de col·laboració entre la Fundació OC-PMC i l'ONCE

La Fundació Orfeó Català-Palau de la Música té com un dels seus objectius principals i finalitats acostar la música a la societat en general i, de manera específica, a diversos col·lectius; és per això que té interès a facilitar l'accés de persones invidents al Palau i, d'aquesta manera, fomentar la participació dels afiliats de l'ONCE com a espectadors. Per aquest motiu la Sra. Teresa Palahi, delegada Territorial de l'ONCE i el Sr. Fèlix Millet, president de la Fundació Orfeó Català-Palau de la Música, van signar un conveni de col·laboració segons el qual la Fundació posarà a disposició de l'ONCE un total de 368 localitats gratuïtes distribuïdes en 4 concerts del cicle Els Diumenges al Palau, de forma que se'n beneficiaran d'aquest acord els seus afiliats. S'editarà un plànol en relleu de la planta del Palau i els programes de mà en braille per facilitar la informació dels concerts a aquestes persones, que podran accedir a la Sala de Concerts acompanyats dels seus gossos.

Concert del Conjunt Orquestral de Girona i la Coral Belles Arts de Sabadell a Girona

El Conjunt Orquestral de Girona (COG) i la Coral Belles Arts de Sabadell ofereixen un concert aquest 9 de maig en el cicle de concerts del Pati Cultural de la Diputació de Girona amb un programa en què figura la *Missa Brevis Sti. Joannis de Deo* de F. J. Haydn i el motet per a soprano i orquestra *In furore iustissimae irae* d'A. Vivaldi. La direcció és a càrrec de Pablo Heras, principal director convidat del COG aquesta temporada. Hi intervé com a solista la soprano Maria Hinojosa.

D'altra banda, el COG va actuar el propassat 25 de març a l'Auditori de La Mercè de Girona, juntament amb el flautista Jaime Martín, sota la direcció també de Pablo Heras. S'hi va interpretar la *Suite en Si m BWV 1067* de J. S. Bach i el *Concert per a flauta i orquestra, op. 45* de Malcolm Arnold, juntament amb una versió d'Arthur Willner de les *Dances romaneses* de Béla Bartók i la *Simfonia Simple* de Benjamin Britten.

TANGENTS

Música entre paraules

En escrits i articles de la premsa periòdica hi ha, salvant excepcions, dues dimensions sistemàticament omeses: la de l'espiritualitat i la de la música clàssica o acadèmica. Els materialistes quotidians —diferents dels teòrics—, tal vegada s'han adonat que poden ser dues cares de la mateixa realitat. Fins i tot quan es parla de música es parla d'alguna cosa que sona, sovint amb ritmes i pulsions primitives, però sempre al marge de la dimensió de la qual parlem.

Per això és d'agrair quan en un article normal surten referències musicals i, per tant, que no s'obviï aquesta dimensió ben viva en bona part del comú dels mortals. El tema d'aquest article me l'han suggerit dos comentaris literaris de Carles Hac Mor i Miquel de Palol en el suplement *Cultura* del 18 de març del diari "Avui". Hac Mor comenta una crítica sobre unes *Sonates* de Beethoven apareguda el 1799 i reproduïda en un article d'Agustí P. Aguiló en la revista "S'Esclop" de Calvià. Miquel de Palol se centra a parlar de la música i la figura de Wilhelm Friedemann Bach, el fill predilecte de Johann Sebastian.

No vull ser exhaustiu ni deu ser la primera vegada que ambdós escriptors fan referències musicals en els seus escrits, però em vénen a la memòria altres articulistes brillants que han escrit específicament sobre música: Narcís Comadira i Jaume Cabré, per exemple. Són notables d'aquest darrer alguns comentaris que acompanyen les edicions de discos de La Mà de Guido.

Cal recordar també la forta presència de la música en novel·les senceres de Maria Àngels Anglada —*El violí d'Auschwitz* i *Viola d'amore*— i en les de Jaume Cabré *Fra Junoy*, *Viatge d'hivern* i *L'ombra de l'eunuc*, en què el *Concert per a violí i orquestra* d'Alban Berg en guia l'evolució. Sorprenentment, el pragmàtic Josep Pla parla amb solvència de la música i també el poeta Miquel Desclot ha publicat un magnífic llibre, *L'edat d'or de la música*, sobre el classicisme vienès.

Ja veiem com una part notable del cens dels nostres escriptors té en compte la realitat, com a ingredient de la vida, de la bona música. Ara només falta que també els polítics hi entrin, ja que és una dimensió que molts alts responsables —àdhuc els qui tenien adscrita l'Administració de la cultura— han estat lluny de copsar.

per JORDI MALUQUER

PARÍS - MILÁN - NEW YORK - EL CORTE INGLÉS

Las nuevas colecciones de estas **firmas de moda para hombre**, las podrás encontrar en distintos países del mundo. Y en España, en El Corte Inglés.

El Corte Inglés
FIRMAS
INTERNACIONALES
MEMBRE D'HONOR DE LA FUNDACIÓ ORFEÓ
CATALÀ-PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

La Simfònica de la Ràdio de Viena ens apropà la música de Berg i Schubert

Palau 100. Orquestra Simfònica de la Ràdio de Viena. Isabelle van Keulen, violí. Dir.: Bertrand de Billy. Berg: *Concert a la memòria d'un àngel*. Schubert: *Simfonia núm. 9, "la Gran"*. Palau de la Música Catalana. 15 de març de 2004.

per LLUÍS TRULLÉN

Des de l'any 2002 Bertrand de Billy és el director titular de l'Orquestra Simfònica de Viena, una formació que amb més de trenta anys d'història posseeix una qualitat interpretativa i una vàlua en cadascun dels seus components que la situen com a referència en l'ampli ventall de les orquestres europees.

Amb un programa estrictament vienès, marcat per dues obres com el *Concert a la memòria d'un àngel* —obra, recordem-ho, estrenada al Palau de la Música Catalana— i la *Simfonia "Gran"* de Schubert, l'orquestra austríaca va mostrar el seu talent en dues estètiques diametralment diferents, i que respectivament exigeixen un nivell interpretatiu que poden evidenciar el talent d'una formació.

El *Concert a la memòria d'un àngel* va tenir com a protagonista la violinista Isabelle van Keulen, una artista que va mostrar una sonoritat refinada, una tempraça i un equilibri en les dinàmiques que s'adequaven, a més, en tot moment als criteris no només tècnics que conté l'obra sinó també als seus referents estètics. Una dicció nítida, una poesia carregada de melangia, una intencionalitat acurada en el decurs de cadascuna de les frases que interpretava anava omplint de contingut aquesta obra mestra del segle XX, amb una recreació que va brillar idèn-

ticament pel seu vessant tant tècnic com expressiu. El violí de Van Keulen, refinat, líric, punyent en la realització de les frases que traspassen els àmbits tonals, rebia un acompanyament sòlid d'una orquestra que en tot moment va mostrar el seu talent i profund coneixement de l'obra que portava entre mans.

Si tot al llarg de la primera part, tècnica i sensibilitat van ocupar un mateix esglaó interpretatiu, la versió de la *Simfonia "la Gran"* de Schubert va semblar més enfocada cap a una resolució tècnica i formal diàfana més que no pas endinsada a captivar pel seu missatge més profund i romàntic. Aquesta obra, un gran repte per a tota orquestra que l'afronti, és, per les seves dimensions i per les exigències tècniques que han d'assolir les seccions, una veritable prova de foc. La direcció de Billy s'atenia perfectament a l'àmbit formal, al rigor dels *tempi*, a la realització perfecta de totes les dinàmiques, però potser aquesta exigència absoluta del rigor va restar en certa manera la fluïdesa de la riquesa temàtica reflectida per Schubert. Una versió d'altíssim grau tècnic, amb moments certament inspirats —el seu "Scherzo" i el seu "Andante" van assolir unes fites interpretatives que no admeten discussió—, però mancada en certs moments d'aquella fluïdesa lírica schubertiana en favor del màxim rigor i l'objectivitat interpretativa.

Triomf de Valentin Zhuk

Els Diumenges al Palau. Camerata Amsterdam. Valentin Zhuk, violí. Dir.: Jeroen Weieink. Barber: *Adagio per a cordes*. Mozart: *Concert per a violí i orquestra núm. 5*. *Divertimento K. 136*. *Simfonia núm. 29*. Palau de la Música Catalana. 14 de març de 2004.

per LL.T.

La Camerata Amsterdam va iniciar el seu concert recordant les víctimes de l'atemptat de Madrid del dia 11 de març, i amb un canvi en el programa: la *Simfonia núm. 1* de Mysliveczek va ser substituïda per una obra de caire transcendental com l'*Adagio per a cordes* de Samuel Barber, una obra colpidora, plena de sensibilitat, de refinament i d'un profund dolor en la seva temàtica, amb la qual es va voler retre homenatge a les víctimes.

La Camerata Amsterdam està integrada per components de dues orquestres de reconegut prestigi, com són l'Orquestra del Concertgebouw i l'Orquestra de la Ràdio Holandesa, i els seus components, doncs, posseeixen una qualitat interpretativa de primer ordre per poder endinsar-se en tot tipus de repertori, amb especial preponderància del repertori del segle XVIII. El Mozart de la Camerata Amsterdam posseeix porció, diafanitat, claredat

temàtica, un refinament expressiu amb moments que tendeix a una línia interpretativa marcada per un cert gust romàntic però que sempre guarda la proporció tant en la realització de les dinàmiques com en el sentit formal dels canons clàssics propis de les obres del compositor salzburguès.

Un dels màxims atractius del programa era sens dubte escotar el gran violinista Valentin Zhuk, primer premi en les dècades dels cinquanta i seixanta de concursos tan prestigiosos com el Txaikovski de Moscou, el Paganini o el Long-Thibaud de París. Una recreació plena de color i de vitalitat, de refinament i pulcritud, de bellesa lírica i de tècnica impecable van marcar el seu pas pel bellíssim *Concert per a violí núm. 5* de Mozart, en una recreació en què l'orquestra i el solista van saber copiar tota la màgia que respira aquesta obra que es clou amb el celeberrim "Rondó" que ha esdevingut un dels moments més remarcables de tota la producció mozartiana.

Sorpresa!

Nous Repertoris Música XXI. Trio de vent de l'OBC (Dolors Chiralt, oboè; J. Fuster, clarinet; Noé Cantú, fagot). Auditori de l'SGAE. 9 de març de 2004.

Blyth Ensemble (T. Valetti, flauta; M. Pérez, clarinet; T. Noally, violí; Rachel Robin, violoncel; Evelyn Chang, piano). Direcció: Blai Soler. A. Sardà, D. Colomé, D. González de la Rubia, F. Taverna-Bech. Auditori de l'SGAE. 16 de març de 2004.

per F. TAVERNA-BECH

Tres concerts ben positius van marcar l'inici de la sèrie Nous Repertoris que organitzen mancomunadament les editorials de música Boileau i Clivis, juntament amb la delegació barcelonina de JJMM. El primer, el de les germanes Eulàlia i Ester Vela, ja s'ha comentat en aquesta secció. En el segon concert, un trio de fusta format pels instrumentistes Dolors Chiralt, Josep Fuster i Noé Cantú va estrenar obres de Rodrigo-Picó, Mercè Tor-rents, Antoni Olaf Sabater, D. González de la Rubia i Xavier Boliart. El programa es complementava amb obres d'Edmundo Eckart i Teresa Borràs.

El tercer concert va constituir una veritable sorpresa per

l'alta qualitat i el magnífic nivell que van mostrar els components del Blyth Ensemble, fundat per Blai Soler, el seu director, en col·laboració amb la Contemporary Music Society de l'Imperial College de Londres. Equilibri en la conjunció sonora, precisió en la frase, profunditat en el coneixement de les partitures i vocació per establir un veritable fil d'unió entre compositor, intèrpret i auditori van ésser les virtuts d'aquest jove col·lectiu que dirigeix amb gest clar i criteri musical excel·lent Blai Soler. Certament, l'interessant *Suite Torroellenca* de González de la Rubia, la ironia del *Jardín de las delicias* de Delfi Colomer i la imaginativa *Ombra II* van manifestar en tota la seva càrrega emotiva el seu contingut.

Macbeth o el gran espectacle operístic "de sempre"

Macbeth de Giuseppe Verdi. Llibret: Francesco Maria Piave. Carlos Álvarez. Maria Guleghina. Roberto Scandiuzzi. Marco Berti. Begoña Alberdi. Javier Palacios. Ferran Ilari. Steffann Kocan. Josep Ferrer. Francisco Santiago. Olvo Mischev. Orquestra i Cor del Gran Teatre del Liceu. Direcció escènica: Phyllida Lloyd. Direcció musical: Bruno Campanella. Gran Teatre del Liceu. 18 de març de 2004.

per J. COMELLAS

El retorn a l'escenari del Liceu de *Macbeth* ha estat també el del concepte de la visió "de sempre" (si se'n permet aquesta expressió) del gran espectacle operístic. I això amb una exactitud que s'agraeix.

Em refereixo al fet que hom ha comptat amb un títol gran del gran repertori, amb un conjunt de veus importants, amb un muntatge dramàtic espectacular i alhora estèticament digerible amb comoditat, i finalment amb unes aportacions de les masses estables suficientment sòlides per arrodonir una vetllada, no gosàriem qualificar memorable, però sí molt satisfactòria.

Ens trobem, doncs, en un àmbit en el qual ningú no pretenia inventar ni innovar res, ni fer lectures provocatives. Tot estava en ordre; en el bon ordre de sempre; o si es vol, en el bon ordre consistent en un treball rigorós, de gran professionalitat, d'una precisa conseqüència entre objectius i resultats, però alhora bàsicament canònic. Ben segurament, era el que hom pretenia.

Macbeth és una obra que continua mostrant la seva permanència. És un clàssic del repertori que cada vegada que en gaudim ens continua interrogant i el fet que la proposta en aquest cas no pretengui deliberadament obrir nous horitzons de consideració, no obsta aquesta fonamental veritat. En tot cas, tampoc no ho dificulta. Com a tema i com a estructura dramàtica, és un autèntic monument inabastable, que segueix posant davant de cada generació preguntes punyents sobre la condició humana. Les grans constants temàtiques que presenta, cabalment l'eròtica del poder com a *deus ex machina*, constitueix un mirall davant del qual continuen reflectint-se realitats permanentment renovades. De manera casual, la primera representació s'esdevenia quatre dies després

d'una contesa electoral espanyola, que des del punt de vista del tema que ens ocupa, salvant moltes distàncies, per descomptat, permetia uns certs paral·lelismes suggestius.

La direcció artística del Liceu, tal com s'ha apuntat, va saber posar els recursos adients i el primer d'ells un equip canor de primeríssima qualitat, amb una impressionant Maria Guleghina com a Lady Macbeth, capaç d'eclipsar el sol més refulgent que se li hagués oposat. Veu gran, musicalitat intensa i plenitud de vivència del personatge constitueixen les tres potes d'una actuació monumental.

Carlos Álvarez va tenir el gran mèrit, tanmateix una mica somort, de saber ser fidel a l'esperit de l'obra, en mostrar un personatge torturat, autèntic antiheroi víctima i a mercè dels fets històrics, de la personalitat abassegadora de la seva oponent i de les seves pròpies contradiccions. En tot cas, aquesta identificació força exacta amb el personatge li va fer perdre, de forma inevitable, una presència més exhibicionista de recursos vocals, que tenint-los com els té, van quedar una mica en segon terme.

El tenor Marco Berti en la seva presentació liceista va constituir una grata sorpresa i va literalment brodar la seva única oportunitat de lluir, l'ària "La patria tradita". Ens agradaria gaudir-ne en papers més a l'alçada del que va prometre. Roberto Scandiuzzi va completar el quadre de protagonistes amb la seguretat de sempre, però sense mostrar-se especialment brillant.

El cor va tenir oportunitat de lluir-se en els imponents cors verdians, entre els quals destaca en aquesta òpera l'impressionant "Patria oppressa", un dels de bellesa més rotunda del ric *opus* coral-operístic verdí.

Amb aquest conjunt passa una mica com amb l'orquestra; que ha assolit un bon nivell però que passen els cicles

A. BOPILL

i no es consolida un salt qualitatiu important. Es mou en uns més/menys digne que caldria transcendir.

L'orquestra va estar al bon nivell habitual de les produccions de gran riquesa orquestral, que és en les que acostuma a trobar-se més còmode, amb el guiatge de Bruno Campanella, que va tenir la virtut d'organitzar i conduir amb prou fluïdesa i coherència el conjunt de bon material de què va disposar.

Ja s'ha apuntat quelcom de la producció. Correspon a un model que podríem situar dintre de la modernitat digerible –concepte al qual m'he referit alguna altra vegada–, que té el mèrit cabdal de no pertorbar mai el sentit més profund de l'obra, però que tampoc no aporta res de nou; que deixa satisfet sense més i que, per tant, no enriqueix res en l'àmbit, genuïnament cultural, d'obrir horitzons.

Angela Gheorghiu, la diva que n'exerceix

Angela Gheorghiu, soprano. Jeff Cohen, piano. A. Scarlatti, Gluck, Parisotti, Martini, Bellini, Donizetti, Verdi, Gounod, Bizet, Massenet, Délibes, Alessandrescu, Bre-diceanu, Ghicciu, Dendrino. Gran Teatre del Liceu. 26 de març de 2004.

per J.C.C.

El lector m'haurà de disculpar si no he estat capaç de defugir el mot "diva" en el títol. Però és que després de tants anys de desaparició d'aquesta figura dels nostres escenaris –víctima, en part, d'un procés de desprestigi força generalitzat–, em penso que qui més qui menys tenia ganes de recuperar-lo. I per descomptat, la soprano romanesa Angela Gheorghiu la va exhibir, i sobretot la va saber exercir generosament.

Al marge de la seva història personal i de la seva encara curta però significativa llegenda, que comportava un clima d'expectació inevitable, el cert és que aquesta artista té el do de l'autoconsciència de la seva condició divística. No se n'amaga, ni ho dissimula. Porta damunt seu el vestit de diva amb una convicció, naturalitat i desimboltura admirables.

Presència imponent –en la realitat és tan bella com podíem preveure en el moment de major exaltació imaginativa–, gestualitat generosa i ben estudiada, ornamentació personal rica –dos vestits espectaculars i dos pentinats–, i somriure permanent constitueixen la dimensió ex-

terna més vistosa del concepte.

Veu d'una gran bellesa, línia de cant d'un exquisit bon gust, elegància i musicalitat i programa estudiat amb intel·ligència configuren l'altre apartat, sense el qual res no té sentit. I amb tot, no podríem afirmar que ho té tot. En el seu recital va excel·lir molt millor en les obres de contingut i referència estètica operística que no pas en els temes més liederístics, en els quals mostrava una certa insuficiència expressiva, afavorida, segurament, per un estudi potser no sobrat –es va fer un tip d'estar pendent del faristol tot al llarg del recital.

El repertori francès –amb quatre grans compositors operístics–, el va servir amb una notable convicció, i la recta final amb un aplec de composicions del seu país, ens va permetre disfrutar d'uns temes d'un notable lirisme, d'un melodisme lluminós i mediterrani, que ella va cantar amb una devoció especial.

Després va venir la disbauxa dels *ancore*, servida amb el mateix generós lliurament amb què es va manifestar en tota la sessió. No es podia demanar més.

El violí virtuós d'Ida Haendel

Temporada OBC. Ida Haendel, violí. Cor Madrigal. Cor Lieder Càmera. Dir.: Franz-Paul Decker. Bizet: *Simfonia núm. 1*. Sarasate: *Fantasia sobre temes de Carmen*. Aires gitanos. Ravel: *Tzigane*, per a violí i orquestra. Ravel: *Daphnis et Chloé* (Suite núm. 2). L'Auditori. 21 de març de 2004.

per LL.T.

Ida Haendel ha esdevingut un dels mites de la interpretació musical del segle XX. Va guanyar el seu primer concurs de violí l'any 1935 i dos anys després, a l'edat de tretze anys, va iniciar definitivament la seva carrera com a concertista després d'haver ofert concerts des dels vuit anys.

Violinista que s'ha endinsat en tot el repertori i amb unes versions que s'han caracteritzat per la força, la tècnica, la velocitat i la qualitat musical, les interpretacions de Haendel han estat un model per a les generacions successives i un exemple a seguir pels violinistes del futur. Convidada per actuar en la temporada de l'OBC, en el concert dirigit per Franz-Paul Decker la violinista polonesa nacionalitzada anglesa va oferir un programa

dedicat a obres de Sarasate i Ravel, un programa en què la tècnica, el virtuosisme i la demanda de musicalitat exigien de la intèrpret unes facultats que, lògicament, domina a la perfecció.

Escollar com s'endinsava en els esculls tècnics de la *Fantasia sobre temes de Carmen* o en els Aires gitanos de Sarasate era un veritable plaer; tècnica i potència de sonoritat, musicalitat, fraseig d'una claredat i pulcritud absolutes, i per sobre de tot una seguretat i energia en què quedava palès tot el bagatge musical del qual és portadora l'extraordinària violinista. La fina sonoritat de *Tzigane* de Ravel, les demandes virtuosístiques que també han de tenir cabuda dins l'obra, tot apareixia en les mans de Haendel expressat d'una manera que només els grans noms són capaços de copsar.

Un concert excepcional, amb un Decker que gaudia del talent de la solista i d'una orquestra que en tot moment va estar a l'altura de les circumstàncies i que va assolir uns moments realment extraordinaris en la recreació d'una obra com la *Suite núm. 2* de *Daphnis et Chloé* de Ravel, en una versió que en l'atmosfera tamisada d'aquesta composició es va veure emparada per una tècnica orquestral de primer ordre mostrada per totes les seccions de l'orquestra.

L'obra d'Unskuk Chin arriba a Barcelona

Músiques Contemporànies 2004. Grup instrumental Barcelona 216. Rolande Van der Paal, soprano. Miquel Bernat, percussió. Dmitri Vassilakis, piano. Dir.: Georges-Elie Octors. Unskuk Chin. L'Espai de Dansa i Música. 25 de març de 2004.

per JORDI SALAZAR

El nom d'Unskuk Chin, que ja comença a ésser habitual en festivals de música contemporània i certàmens de composició d'arreu, és encara força desconegut a la ciutat de Barcelona, per la qual cosa cal agrair als responsables del Festival de Músiques Contemporànies el fet d'haver dedicat tot un concert a la compositora coreana.

El recital, protagonitzat pel grup instrumental Barcelona 216, sota la direcció de Georges-Elie Octors, aixecà considerable expectació entre els melòmans de casa nostra, ja que aquesta fou una oportunitat única per acostar-se a l'obra d'una artista que, gràcies al seu llenguatge renovador, però alhora conciliador amb els principals corrents musicals de la segona meitat del segle XX, s'ha guanyat el respecte de bona part del públic i també de la crítica especialitzada.

Obri el concert la *Fantaisie Mécanique*, per a trompeta, trombó, percussió i piano, obra basada en un diàleg entre els dos instruments de metall, mentre que la resta va teixint una base polirítmica subjacent, amb la qual cosa la partitura juga amb la contraposició de dos focus sonors ben diferenciats. Interessant resultà també *Akrostichon-Wortspiel* (Acrostic-Joc de paraules), per a soprano i grup instrumental, sobre textos dels contes *La història interminable* de Michael Ende i *Alicia a través del*

mirall de Lewis Carroll. Chin, però, fa una utilització atípica d'aquests fragments literaris, per la qual cosa la solista, en alguns moments, ha de llegir les paraules a l'inrevés o bé alterant-ne l'ordre dels fonemes. La peça, que pel seu tractament de la veu recorda algunes de les obres d'aquestes característiques de Luciano Berio, va ser magistralment interpretada per la soprano Rolande Van der Paal, que demostrà una versatilitat vocal idònia per a l'escomesa.

El *Doble concert*, per a piano, percussió i grup instrumental, encarregat a Unskuk Chin per l'Ensemble Intercontemporain de París, fou l'obra que clougué aquest recital monogràfic. Escrita sense seguir les pautes que defineixen la música concertant més tradicional, l'obra explora noves possibilitats tant en la part dels solistes com en la del *tutti*, els quals creen plegats una massa acústica homogènia, i no dues de confrontades. Remarcables hi foren les intervencions del percussionista Miquel Bernat i del pianista Dmitri Vassilakis, que desplegaren amb gran habilitat els seus dots virtuosístics, tot i que la resta del grup treballà també l'obra amb molt d'interès. Cal esmentar, d'altra banda, l'eficient direcció de Georges-Elie Octors, gran coneixedor de la creació musical contemporània, i gràcies a la qual els assistents pogueren gaudir d'unes interpretacions fidels i acurades.

La música del sultà i l'emperador al Palau

Euroconcert. Accentus Austria. Dir.: Thomas Winner. "Orient i Occident: el sultà i l'emperador". Palau de la Música Catalana. 8 de març de 2004.

per LL.T.

Creat a Viena l'any 1988, l'Accentus Austria és un conjunt de cantants i instrumentistes especialitzat en la música antiga, i més concretament en la recuperació i im-

visació sobre el repertori de la música sefardita i de la música culta i popular que s'emmarca entre els segles XV i principi del XVI.

En el seu concert al Palau es va dedicar a la música que va envoltar l'època de tres emperadors: Ferran I, Maximilià II i Rodolf II, tots ells enfrontats a la política turca, en l'època d'expansió de l'Imperi turc sobre Viena i més concretament sobre Hongria. Les peces incloses en el programa van ser compostes per compositors vinculats a les capelles de música de Viena i Praga, música influenciada per

la música turca imitada de manera més o menys seriosa i a composicions basades en un clar regust popular o d'autors prou reconeguts, com ara Orlando di Lasso, Andrea Gabrieli o Philippe de Monte.

Viola da bracio, rebab, flautes, clavicèmbals, percussió i les veus encapçalades pel cant de Tamas Kiss, en total quinze intèrprets sota la direcció de Thomas Wimmer, van situar-nos en la música de les primeres batlles contra els turcs, és a dir, en un període entre 1530 i 1600. Color, predilecció per la improvisació sobre els temes

musicals, ritme, moments que s'apropaven al lament, obres breus d'una vintena de compositors van anar configurant aquest programa que va tenir un ritme interpretatiu marcat per un *in crescendo*. Segons les obres calia un nombre determinat d'instrumentistes, i quan els excel·lents intèrprets van endinsar-se més en el camp del virtuosisme i quan el color de la percussió, dels instruments de corda, de les veus van poder escoltar-se en la totalitat del seu conjunt, van obtenir-se els moments interpretatius més brillants del concert, caracteritzat per una música que en directe només es pot escoltar en ocasions esporàdiques.

La música de Chopin i Debussy en mans d'un Pollini incommensurable

Ibercamera. Maurizio Pollini, piano. Chopin: 24 *Preludis*. Debussy: *Preludis* (II Llibre). Palau de la Música Catalana. 16 de març de 2004.

per LL.T.

El talent del pianista Maurizio Pollini resulta de tothom sobradament conegut. Tècnica imillorable, intel·ligència musical, gust exquisit, aprofundiment en totes les obres que passen per les seves mans i, en definitiva, un talent que l'ha convertit sense por a equivocar-nos en un dels pianistes més extraordinaris de les darreres dècades. En parlar de la interpretació de la música de Chopin resulta inevitable referir-nos a la seva versió dels *Estudis*, *Balades*, *Poloneses*, *Berceuse*, *Scherzi* o *Preludis*. En referir-nos a Beethoven, Schubert o Liszt, resulta idènticament inevitable fer esment de la seva versió de les *Sonates*, en referir-nos a Debussy, als seus *Pre-*

ludis, o en fer esment dels grans noms de la música del segle XX d'avantguarda és indispensable igualment esmentar el seu treball amb les obres de Boulez, Nono o Stockhausen. Pollini és un dels reis de la interpretació pianística i amb les seves ànsies de perfecció va tornar al Palau acompanyat de dos pianos de cua i la seva banqueta perquè així no hi hagués lloc per al més mínim detall que pogués escapar-se en el seu recital, que incloïa dos corpus de la categoria dels *Preludis* de Chopin i del segon llibre dels *Preludis* de Debussy.

De tothom és coneguda la seva memorable versió discogràfica dels *Preludis* de Chopin. Una versió en què sentiment, profunditat, lirisme i romanticisme poètic encimbella aquestes 24 obres

mestres de Chopin a la categoria més alta del sublim. El cert és que Pollini novament va fer una versió prodigiosa d'aquestes obres paradigmàtiques. La vehemència i velocitat dels *Preludis* núm. 8, 16 i 32, la poesia i el lirisme dels núm. 4, 6 o 7, la màgia evocadora de la celeberrima Gota d'aigua..., el cert és que cadascun dels *Preludis*, en les seves mans eren un veritable homenatge al pianisme més perfecte, a la sensibilitat més acurada, al talent pianístic més prodigiós; tot resultava mesurat dins uns canons de proporcions musicals perfectes.

I si amb Chopin va estar sublim, amb Debussy va estar incommensurable. Amb el gust per la creació d'unes sonoritats delicadíssimes, el talent per afrontar les complexitats tècniques dels *Jocs d'artifici*, l'onírica manera d'afrontar una obra tan suggeridora com *La Terrasse des audiences du Clair de Lune*, la claredat de sonoritat asso-

lida tot al llarg dels esculls que planteja una obra com *Les Tierces alternées*. Pollini, a més d'oferir un ventall de recursos tècnics, assolí les sonoritats i les idees musicals més aprofundides per endinsar-se dins l'univers pianístic de Debussy segons uns criteris que a títol personal se'ns mostren com imillorables.

Després Pollini va endinsar-se en les obres fora de programa, una tercera part del concert, en què va oferir el preludi de Debussy *La catedral submergida*, amb l'obtenció d'unes sonoritats màgiques plenes de continguts i delicadesa, la *Balada* núm. 1 de Chopin en què tot l'apassionament, la vehemència i la perfecció que assoleix amb la música del compositor polonès va quedar palesa novament, l'*Estudi* núm. 1, op. 25, en una recreació en què els arpegis amb ambdues mans assolien una dimensió màgica, i per últim el colossal *Estudi* núm. 4, per cloure amb una exhibició de facultats tècniques. Un recital, doncs, en el qual Pollini va tornar a demostrar-nos la seva categoria com un dels grans mestres del piano de les darreres dècades.

Jordi Casas va apropar-nos a les sublims Vespro della Beata Vergine

Els Diumenges al Palau. Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana. Banchetto Musicale. Rucheta Ensemble. Dir.: Jordi Casas. Monteverdi: *Vespro della Beata Vergine*. Palau de la Música Catalana. 7 de març de 2004.

per LL.T.

El 25 de març de 1610 a la Basílica de Santa Bàrbara de Màntua, amb motiu de la festa de l'Anunciació i en honor de les filles de Francesco Gonzaga es va oferir la primera interpretació de les *Vespro della Beata Vergine* de Monteverdi.

L'obra sorgia en una època en què esdeveniments socials i religiosos, disputes entre corrents espirituals i humanistes, entre distintes ciutats, tenien com a complement l'afirmació d'un art fastuós. La unió entre dos estils, l'antic i el modern, la necessitat de cercar noves maneres d'expressió musical, la mateixa evolució de la polifonia i de l'harmonia van constituir trets que van envoltar la composició de Monteverdi en aquestes *Vespro* inspirades en el ritu marí. Psalms i concerts, sonates i himnes, i el magnífic final conformen aquesta obra paradigmàtica de la producció monteverdiana i un dels punts àlgids de la polifonia religiosa dels primers anys del segle XVII i que constitueix encara un veritable repte in-

terpretatiu per la seva complexitat polifònica, per la riquesa dels temes musicals i per aquell refinament implícit en les obres de Monteverdi de finalitats diverses (*Madrigals guerrers i amorosos*, *Lament d'Ariadna*, *L'Orfeo*), però d'una bellesa i una personalitat inqüestionable. Afrontar les *Vespro*, doncs, resulta una tasca complexa, una prova de foc per als intèrprets i també un veritable plaer per a músics i públic, que poden gaudir d'una de les obres mestres de tota la història de la música.

El Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana, els tenors Lluís Vilamajó i Josep Pizarro, el Rucheta Ensemble, el Banchetto Musicale dirigit per Pere Ros, i la direcció de Jordi Casas i Bayer ens van apropar a aquesta obra mestra de la música religiosa en una versió d'una qualitat interpretativa de primeríssim ordre. Cal destacar que la tasca del Cor, en el qual va quedar demostrat un cop més que cadascun dels seus mem-

bres pot desenvolupar una tasca de solista, transcorria amb total solvència. L'afinació, la manera fluida en què fluïa la polifonia, la direcció acurada de Jordi Casas, configurava un marc que en tot moment respirava delicadesa, una certa sobrietat, però també aquells moments de brillantor que cal que quedin reflectits en passatges dels "Himnes". Una total sincronització entre grup instrumental i vocal ajudava a configurar aquella atmosfera en què els estils antic i modern cal que conflueixin per crear una amalgama de colors configurats per la monodia i la polifonia.

Una direcció serena i refinada, una sensibilitat musical que novament va quedar palesa en cadascun dels apartats de l'obra, un coneixement de total profunditat va quedar evidenciat en els aspectes tant musicals com històrics de l'obra, i van afavorir que aquesta versió dirigida per Jordi Casas assolís la magnitud necessària per apropar-nos a la riquesa dels aspectes d'aquesta obra mestra de la música sacra.

La Simfonia Tràgica en el dia més tràgic

Ibercamera. Orquestra Simfònica de Berlín. Dir.: Eliahu Inbal. Mahler: *Simfonia núm. 6, "Tràgica"*. L'Auditori. 11 de març de 2004.

per LL.T.

Tots guardem a la memòria els terribles esdeveniments de l'11 de març de 2004. Aquell mateix vespre estava programat a l'Auditori, com si és tractés d'una ironia del destí, la *Simfonia Tràgica* de Mahler que la temporada Ibercamera, a diferència d'altres esdeveniments culturals que es van suspendre tant el mateix dijous com el divendres, va decidir oferir en un concert d'homenatge a les víctimes i en favor de la pau amb l'Orquestra Simfònica de Berlín i el director Eliahu Inbal com a protagonistes.

Tot al llarg dels noranta minuts de la *Simfonia núm. 6* de Mahler, l'obra respira en tot moment dolor i lament, malgrat els moments de felicitat que van envoltar la vida de Mahler els primers anys del segle XX, amb èxits com a director d'orquestra als quals cal afegir el naixement de les seves filles Maria Anna i Anna Justina fruit del seu matrimoni amb Alma Schindler.

El tribut a Alma, gènesi i motor del primer moviment; la calma i transcendència del tercer moviment –un veritable cant a la soledat i a la intimitat–, el darrer moviment en què un cop més la lluita de l'home contra

el destí esdevé motiu per il·lustrar musicalment una obra, semblen presagiar les desgràcies que havien d'acompanyar el compositor en el decurs de la seva vida. La *Tràgica*, amb els seus cops de martell del darrer moviment, amb la seva potència d'orquestració, amb la profunda i punyent intimitat del seu moviment lent, esdevé una obra d'una magnitud esfereïdora, d'una grandesa no només per la seva dimensió, sinó per la intensitat que n'exigeix la interpretació. Aquesta obra, en les mans d'una formació com la Simfònica de Berlín i Eliahu Inbal va assolir les demandes expressives i tècniques que han d'estar presents en les grans recreacions d'aquesta obra. Una secció de cordes absolutament perfecta en el traç; uns metalls brillants, unes fustes càlides, una percussió incisiva, configuraven un ventall de sonoritats amplíssim que l'experiència de la batuta d'Inbal s'encarregava de configurar per assolir unes sonoritats punyents però també encisadores. Una *Tràgica* marcada per la força interior, per la interiorització, per traçar un discurs en què tot avança sota una lògica narrativa evident i amb un criteri en la realització de les diverses dinàmiques que assolien el seu punt culminant en el decurs del darrer moviment.

Un emblemàtic grup de música contemporània

Músiques Contemporànies 2004. Octeto Ibérico de Violonchelos. Dir.: Elías Arizcuren. Xenakis, de Pablo, Glass, del Puerto, Halffter. Auditori del CCCB. 31 de març de 2004.

per J. SALAZAR

Creat l'any 1989 pel seu actual director, Elías Arizcuren, l'Octeto Ibérico de Violonchelos és una de les formacions instrumentals estables més singulars del panorama musical dels nostres dies. D'una banda, el que comença essent un projecte pràcticament irrealitzable s'ha consolidat de manera definitiva, malgrat tractar-se d'un conjunt de cambra tan poc habitual. De l'altra, l'Octeto ha demostrat des del primer moment un compromís combatiu amb la música contemporània, tot aconseguint que nombrosos compositors de renom li hagin escrit obres expressament: a hores d'ara el grup n'ha estrenat ja més d'una seixantena.

L'esperadíssim concert que l'Octeto Ibérico ofereix en la darrera edició del Festival de Músiques Contemporànies comença amb la transcripció per a vuit violoncel·ls –originalment escrita per a dotze– de *Windungen* de Iannis Xenakis, obra basada en una concepció fluctuant del so, i en la qual es juga amb grups indeterminats de notes; a la qual segueix... *Eleison* de Luis de Pablo, que, contràriament a l'anterior, és d'una escriptura extremament precisa. Vingué a continuació *Symphony for eight* –versió per a octet de violoncel·ls del tercer moviment de la *Simfonia núm. 3* de Philip Glass–, preciós fragment en el qual predominen els trets minimalistes

propis del compositor, i en el qual s'acaba creant un particular clima d'atímit.

Vam poder escoltar tot seguit l'única obra que el Festival de Músiques Contemporànies ha encarregat enguany. Es tracta de *Nigredo* de David del Puerto, partitura de gran originalitat expressiva, que es basa en la repetició constant de certs elements sonors, tot i que cada "reaparició" d'aquests està condicionada per un context global diferent. Així doncs, l'obra es basa en la "dicotomia que s'estableix entre el que és cíclic (record, reinici), i la constant marxa cap endavant implícita en les característiques rítmiques del mateix material", segons paraules del compositor. El concert finalitzà amb *Attendite* de Cristóbal Halffter, impressionant peça que evoluciona des de l'abstracció més absoluta fins a arribar a una idea temàtica més concreta, que no és cap altra que el cèlebre *Cant dels ocells*, així sí, presentat d'una manera confusa i amb prou feines perceptible.

Durant tot el concert l'Octeto Ibérico de Violonchelos, format per veritables virtuoses de l'instrument, manifestà una consumada tècnica interpretativa, unida a una manera àgil i natural d'afrontar un repertori d'extrema dificultat. La direcció d'Elías Arizcuren, més efectiva del que pot semblar en aparença, constituï tot un estímul per als components del grup, i fou determinant per tal d'assolir uns resultats tan bons.

Cobla i commemoracions

Cobla, Cor i Dansa al Palau. Cobla Sant Jordi-Ciutat de Barcelona. Cobla La Principal del Llobregat. Cobla Mediterrània. Direcció: Jordi León i Antoni Ros Marbà. J. León, J. M. Bernat, A. Ros Marbà, J. M. Ruera, J. Serra, E. Toldrà, M. Oltra, F. Pujol i J. M. Vidal i Gandol. Palau de la Música Catalana. 6 de març de 2004.

per F.T.-B.

Veritablement, hem d'alegrar-nos del moment que viu la nostra música, ja que la cobla sembla que surt del seu món per intentar nous camins i, per tant, nous adeptes a les seves activitats. L'aplec al Palau de tres cobles barcelonines per celebrar els seus respectius aniversaris –75 anys de la Cobla Sant Jordi, 25 anys de la Cobla La Principal del Llobregat i 20 de la Mediterrània– és un fet prou important en el món de la cobla. Alhora, en aquest cas cal manifestar que el nivell

del concert i l'actuació conjunta va apuntar cap a estadis de més contingut artístic, com és el de situar aquest conjunt instrumental tan emblemàtic de la música catalana en el del gènere cambrià i d'oferir-lo com una possibilitat més al desenvolupament del món sonor de la dita música culta. Ben cert que la col·laboració com a directors de Ros Marbà, com també de Jordi León, va contribuir a la bellesa i brillantor del concert, però també cal reconèixer que l'actuació de tots els membres de les

Antoni Ros Marbà

tres cobles va revestir-se d'efectivitat inquestionable perquè les obres es presentessin en lectures immillorables.

I és així com escoltar la música apassionada i impactant d'*El comte Arnau* d'Eduard Toldrà, o bé el joc colorista tan personal de Bernat en la seva *Mediterrània* o l'hàbil desplegament rítmic de *La competència* de Ruera i la coherència formal que assoleix

Ros Marbà en la seva *Ofrena d'aniversari*, suposin un argument ben ferm per obrir nous camins i noves possibilitats a la nostra música per a cobla. Horitzons que ja es poden albirar en la volada poemàtica de la millor tradició romàntica en *Pirinenques* de Francesc Pujol i en *El timbal del Bruc* de Vilà i Gandol i que avança en un prometedor estadi de la mà de Manuel Oltra amb la solidesa estructural i la força d'una hàbil disposició dels contrastos entre tensió i contemplació, en cert sentit semblants als que desplega Messiaen i igualment sempre revestits d'inconfusible personalitat. Decididament, l'estrena de *Consolamentum*, una de les darreres pàgines d'Oltra, és una música que aporta profunda novetat i que suscita una reflexió estètica que podria orientar la nostra evolució musical.

Música per a mil tubs

Concerts Simfònics al Palau. "Música per a mil tubs". Orquestra Simfònica del Vallès. Orquestra de Cambra de Granollers. Thierry Escaich, orgue. Dir.: Edmon Colomer. Escaich, Saint-Saëns. Palau de la Música Catalana. 13 de març de 2004.

per F.T.-B.

De moment la reconstrucció de l'orgue del Palau ha suposat trobar-se novament amb una pràctica que havia quedat ben arraconada. Es tracta de la improvisació, un gènere que en el món de la mal anomenada música culta excel·lí amb els noms de Bach, Buxtehude, etc. i que actualment encara és cultivada en el jazz i en certs concerts d'avantguarda...

És així com el concert de l'OSV s'inicià amb una improvisació sobre la melodia popular catalana d'*El cant dels ocells* en què l'organista i compositor Thierry Escaich fantasieja amb admirable fecunditat sobre aquesta simple melodia que també va servir d'emblema a Pau Casals per a la seva lluita contra el feixisme. Escoltar i entreveure els sons d'aquest cant entre les originals harmonies i jocs de color concebudes per Escaich va tenir la seva emoció en els moments que el país vivia moments de preocupada tensió...

Escaich és compositor i també un virtuós que si més no és el continuador d'una

tradició molt arrelada a França, com és el conreu de la música per a orgue, que tingué en Olivier Messaien una altra de les seves grans figures.

Veritablement, el *Concert per a orgue i orquestra* de Thierry Escaich constitueix una aportació brillant al repertori concertant que desenvolupa conceptes d'harmonia i contrapunt de gran interès. Escaich els treballa i exposa amb un joc coherent de timbres i efectes i s'ha de reconèixer que el diàleg entre orquestra i orgue sempre resulta emotiu en el joc de contrastos. L'obra, escrita amb mestratge indiscutible, va merèixer el decidit i nodrit aplaudiment del públic que emplenava la sala del Palau.

Si les orquestres del Vallès i de Granollers van donar una rèplica excel·lent al solista, diguem també que la seva lectura de la *Sinfonia núm. 3* de Saint-Saëns va assolir moments d'intensa expressivitat i magnificència sonora sota la direcció d'Edmon Colomer, que amb gest clar, tens i eficaç va identificar-se amb el contingut emotiu d'aquesta pàgina cabdal de la música simfònica francesa.

L'autenticitat d'un Requiem de Verdi a Sta. Maria del Mar

Concerts a Barcelona. Orquestra Simfònica i Cor de la Filharmònica de Craiova. Carmen Gurban, soprano. Aura Twarowska, mezzosoprano. Marian Somesan, tenor. Sorin Draniceanu, baríton. Direcció: Joan Grimalt. *Requiem* de Verdi. Basílica de Santa Maria del Mar. 19 de març de 2004.

per J. MALUQUER

Per dur enguany el *Requiem* de Verdi a Santa Maria del Mar, Concerts a Barcelona va fer un plantejament interessant. Als conjunts solvents que acostuma a portar, en aquest cas l'Orquestra Simfònica i Cor de la Filharmònica de Craiova, hi afegia l'al·licient de veure una de les batutes poc prodigades al nostre àmbit, com és el cas del terrassenc Joan Grimalt. I la combinació va funcionar.

Poques vegades he sentit el desplegament de matisos del "Requiem" inicial. Demostrava que Grimalt no es limitava a concertar un cor, uns músics i uns intèrprets, sinó que duia la seva pròpia versió de l'obra. A l'esperat "Dies irae" que encarna un dels dos pols emocionals que són la por i la confiança, segons una lúcida introducció del director que acompanyava el programa de mà, s'hi van afegir meravellosos moments de la mezzo en el "Recordare", del tenor en el "Ingemisco", del cor en el "Pleni sunt coeli" del "Sanctus" i l'"Agnus Dei" que van brodar la mezzo i la soprano.

L'orquestra va complir. El cor era excel·lent i els solistes, ja experimentats, realment sabien que cantaven i afegien

aquesta dimensió emotiva que els conjunts per si sols no poden donar. La mezzo, Aura Twarowska (en el mezzo, Aura Twarowska), em va semblar la més remarcable. La soprano va saber estar a l'alçada en moments tan compromesos com el "Libera me". El tenor, Marian Somesan, molt sòlid i altament emotiu. El baríton Sorin Draniceanu, sobri i eficient. La batuta, d'una precisió vienesa, va controlar absolutament tots els conjunts i creà l'atmosfera adequada a les veus solistes.

En les notes del programa esmentades, Joan Grimalt deia que "reconeixia en el llenguatge musical de Verdi com a essencialment operístic, però convençut, d'altra banda, de la sinceritat de les emocions que componen el seu element religiós", i recordava el fet que "Verdi va viure molt al marge de l'Església del seu temps" i que la seva espiritualitat va ser "més immanant que pietosa". Diu que Verdi en compondre aquesta obra "va anar col·locant, sobre la partitura buida, a manera de plantilla, la traducció italiana de cada frase del Requiem". En el programa de mà, molt encertadament, sota de cada vers en llatí hi havia en cursiva la traducció catalana.

Els dos registres d'Ernesto Bitetti

Les Músiques de CaixaForum. Ernesto Bitetti, guitarra. Villa-Lobos, Moreno Torroba, Ravel, Satie, Buenagu, Dyens, Montaña, Ramírez, Ayala, Piazzola. Auditori de CaixaForum. 21 de març de 2004.

per J. SALAZAR

L'argentí Ernesto Bitetti ha esdevingut un dels intèrprets de guitarra de més renom d'avui dia, prestigi que ha assolit gràcies a un domini absolut de l'instrument, que li permet interpretar amb facilitat un amplíssim repertori, indistintament que sigui de música culta o popular.

Bitetti fou l'encarregat de cloure l'edició d'enguany del cicle Les Músiques de CaixaForum, amb un programa que reflectia fidelment aquest

doble vessant interpretatiu del guitarrista.

La primera part del concert estigué formada per obres de caire més acadèmic, com ara el *Preludi núm. 1* i l'*Estudi núm. 11* d'Heitor Villa-Lobos, dues peces ja clàssiques del catàleg per a guitarra; o la *Sonatina en La major* de Federico Moreno Torroba i la *Sonata per a guitarra* de José Buenagu, escrites expressament per a Bitetti, i que traslladen a l'instrument l'esquema d'una de les formes musicals més esteses. També vam poder gaudir de les excel·lents transcripcions

per a guitarra de dues obres força representatives del piano del segle XX, com són la bella *Pavane pour une infante défunte* de Maurice Ravel i la *Gnossiene núm. 1* d'Erik Satie, la presència de les quals va aportar al concert un ric contrast estilístic.

La segona part del recital, centrada en la música popular, va començar amb la *Libra sonatine* del tunisià Roland Dyens, obra inspirada en danses brasileres i africanes; i continuà amb la *Fantasia (mapalé-bambuco)* de Gentil Montaña, sobre ritmes colombians. Bitetti clogué aquest recorregut geogràfic per la música tradicional llatinoamericana amb tres danses del seu país: una *zamba* d'Ariel Ramírez, un *gato* d'Héctor Ayala, i un *tango-vals* d'Astor Piazzola. I fou precisament en aquesta segona

meitat del concert que Ernesto Bitetti obtingué un èxit més gran, ja fos perquè el caràcter de la música interpretada connectà millor amb els gustos de l'audiència, o bé perquè el mateix intèrpret s'hi sentia més còmode i decidí lliurar-s'hi amb més afany.

En qualsevol cas, Bitetti va demostrar ésser un músic de primera categoria, capaç d'adaptar-se a qualsevol estil musical, i oferí versions de gran qualitat de les diverses obres interpretades. Amb una tècnica excel·lent, que defugia tota ostentació, i tocant sempre de memòria –fet que atorga al músic un important marge de llibertat expressiva–, el guitarrista argentí ens va convèncer del perquè ha arribat a ser un dels millors músics del món en la seva especialitat instrumental.

A bon ritme

Músiques Contemporànies 2004. Percussions de Barcelona: Robert Armengol, Sebastià Bel, Ramon Torramilans, Ignasi Vila. Músics col·laboradors: Marc Cabero, Marc Miralta, Gratiniano Murcia. Santos, Puértolas, Nishimura, Wiener. L'Auditori. 16 de març de 2004.

per J. SALAZAR

A cabats de complir els seus primers 25 anys de trajectòria professional, Percussions de Barcelona s'ha consolidat com la formació instrumental més important d'aquesta especialitat al nostre país, i no resulta per tant estrany que, donada l'efemèride, el grup fos l'encarregat d'inaugurar la present edició del Festival de Músiques Contemporànies.

La primera part del concert, dedicada a música catalana, comença amb la transcripció per a dues marimbres d'*Informe general*, peça originalment per a piano de Carles Santos, escrita segons les convencions del minimalisme musical, en un flux sonor constant amb petites variacions melòdiques. Els quatre membres de Percussions de Barcelona, en coordinació rítmica constant, van fer-ne una lectura plena de matisos, tot subratllant-ne especialment el lent *decrecendo* amb què acaba l'obra.

Vingué a continuació la *Trilogia africana* de Pere-Josep Puértolas: "Drums and Woods" i "Thiès", escrites per a conjunts de tambors, i "Livingston", que incorpora elements de la música de la costa Est centreamericana tot afegint instruments de metall percudit al so dels mem-

branòfons.

La segona part, consagrada al repertori internacional, s'inicià amb *Ketiak* d'Akira Nishimura, per a sis percussionistes, escrita segons el patró rítmic de la dansa balinesa, i en la qual quatre intèrprets realitzen un *ostinato* rítmic –incloent-hi efectes vocals–, sobre el qual les timbales, les campanes tubulars i els gongs fan intervencions que n'accentuen l'expressivitat. Acabà el concert amb la virtuosa *Go Beetween* de Ruud Wiener, per a cinc percussionistes, peça que segueix una estructura tripartida, amb una bella secció intermèdia a càrrec dels vibràfons, de caràcter reposat; la qual es contraposa estilísticament amb les altres dues seccions, de més energia rítmica i varietat instrumental, i en les quals no manquen referències constants al jazz i a la música pop.

Així finalitzà un concert en el qual es constata altra vegada la bona situació artística actual de Percussions de Barcelona. Els membres del grup posseeixen una tècnica impecable que converteix cadascuna de les seves actuacions en un autèntic esdeveniment, atesa la captivació que en el públic exerceixen un tipus d'instruments als quals, malgrat la seva ancestralitat, encara no està del tot acostumat.

Rica incursió pel motet barroc

Vetllades Musicals a la ICCIC. Ensemble Vocal-Instrumental Cambra'16. Esteve Nabona, director. Pachelbel, Blow, Schütz, Bach. Auditori de la Institució Cultural del CIC. 15 de març de 2004.

per J. SALAZAR

Creat l'any 1998, Cambra'16 és un grup integrat per joves cantaires i músics especialitzats en el repertori renaixentista i barroc, tot i que també ha interpretat sovint música del període romàntic i del segle XX. En el recital que comentem, pertanyent al cicle de concerts fòrum Vetllades Musicals a la ICCIC, els components de Cambra'16, sota la direcció d'Esteve Nabona, oferiren una selecció de motets del barroc germànic i anglosaxó, amb obres de quatre excel·lents compositors del període, la música dels quals, però, ha tingut sort desigual pel que fa a la seva difusió ulterior.

És el cas, per exemple, de Johann Pachelbel, del qual hom coneix ben poc a banda del cèlebre *Cànon*. D'aquest autor vam poder escoltar el lluminós *Magnificat per a cor i baix continu*, que es regeix pels procediments contrapuntístics propis del barroc, amb una notable influència de la música italiana del moment. De caire ben diferent fou l'obra següent del programa, el motet *Salvator mundi* del compositor de l'escola anglesa John Blow, autor que emprà sovint tècniques musicals molt més avançades de les que aleshores eren habituals al continent. El motet a què ens referim està carac-

teritzat per una harmonia dissonant i tortuosa, trets que li atorguen un gran dramatisme. Cambra'16 interpretà tot seguit el motet *Herr, wenn ich nur dich habe* de Heinrich Schütz, que introdueix el procediment del doble cor utilitzat per Gabrielli en la capella musical de la basílica veneciana de Sant Marc, i gràcies al qual s'aconsegueixen inaudits efectes estereofònics.

La segona part del concert estigué íntegrament dedicada al cèlebre motet *Jesu meine Freude* de Johann Sebastian Bach, en el qual el compositor fa una simbiosi de les principals tendències compositives del barroc, amb predilecció per la fuga, tot aportant-hi també efectes de gran càrrega expressiva a l'hora de subratllar les nombroses referències terrenals i espirituals que conté l'obra. Cambra'16 oferí una brillant interpretació d'aquest motet, i Esteve Nabona insistí precisament a remarcar especialment aquests elements expressius que acabem d'esmentar, alhora que potencià els contrastos derivats de la freqüent alternança que hi ha en la música de Bach entre els *piano* i els *forte*. Els cantaires, tant en les parts corals com en les destinades als solistes, demostraren un bon coneixement de l'obra, que es traduí en una interpretació de gran plenitud, cohesió i elegància vocals.

catalunya música
235
revista musical catalana

Festival de Jazz de Terrassa

La magnífica i sòlida coherència de Joe Lovano i de la Mingus Big Band

25è Festival de Jazz de Terrassa. A la Nova Jazz Cava, Parc de Vallparadis, i places Vella i de Catalunya. Del 3 al 28 de març de 2004.

per ALBERT SUÑÉ

Al 25è Festival de Jazz de Terrassa hi hagué una mica de tot. Almenys, en els concerts als quals vam assistir. N'hi va haver de magnífics, alguns d'irregulats i un parell de decepcions. Pel que fa al marc del Festival, i amb vista a la convocatòria de les nocces

d'argent, convindria que els responsables del certamen pensessin que ja és hora que jazz i incomoditat –no solament física, sinó també sonora– deixin d'anar plegats. Tot i que els esmentats responsables defensin un Festival essencialment "de club".

De fet, un festival és quelcom més que col·locar el màxim possible de persones en un local i provocar –en alguns concerts– que els cucs de les orelles quedin ben sords. Que a la Nova Jazz Cava, que ja gaudeix d'una programació estable des de fa anys, s'hi facin actuacions específiques del Festival, és la cosa més lògica del món. Però que s'hi haurien d'incorporar altres locals terrassencs per fer més

assequible, còmoda i brillant aquesta manifestació internacional, pensem que és una necessitat absolutament prement. I no ens referim precisament al Parc de Vallparadis i a les places Vella i de Catalunya, on se celebren exitosos concerts gratuïts.

D'altra banda, també és lògic que els responsables de Jazz Terrassa vulguin potenciar i explotar al màxim les possibilitats de la Nova Jazz Cava. Amb les conseqüents entrades de calerons pel que fa a les begudes i als menjars. Però caldria, en el futur més proper possible, obtenir un pressupost més folgat per resoldre les mancances en aquest sentit que es produïren si els concerts també es fessin en

altres marcs.

I un no deixa de pensar –a desgrat que alguns el consideraven un escenari força fred– en l'Auditori de la Caixa de Terrassa, local perfecte per a determinats concerts d'un Festival amb un prestigi indiscutible. Perquè l'Auditori havia estat ja al servei del certamen. Com ho havia estat l'enorme cinema Rambla, que ja no funciona. De tota manera, pensem que l'històric Valentí Grau i el seu efectiu equip s'haurien de moure per captar nous locals. Els ho agrairia molta gent que han pagat, per exemple, 40 euros, i que han de romandre tota l'estona dempeus, ben estibats, i, malgrat que no siguin fumadors, respirant vulgues que no el fum de la gent que els envolta.

Pel que fa als concerts en si, cal destacar-ne l'actuació de Joe Lovano. Aquest home es va presentar amb el saxo tenor sota el braç. Però també bufà el clarinet baix i el saxo soprano. L'acompanyaren

Cameron Brown al contrabaix i Otis Brown a la bateria. Ningú més. No hi havia piano. Ni guitarras. El combo s'aixopluga sota el nom de Joe Lovano Trio Fascination i la veritat és que fascina tot hom.

De fet, Lovano ja havia provat fa uns anys, i amb èxit, aquesta fórmula al costat de Dave Holland i Elvin Jones. Per tant, sabia perfectament què havia de fer i com fer-ho. I quan un tipus que surt a l'escenari i comença a tocar, encanta tothom així que han passat trenta segons, vol dir que la cosa funcionarà d'allò més bé.

En efecte; emparant-se en la seva enorme qualitat tècnica i expositiva, i amb un so sòlid i captivador a la vegada, Lovano teixí un concert modèlic, que no es va fer pesat ni un sol moment. I no fer-se pesat ni ell ni els dos homes que l'acompanyaven, vol dir que van saber trobar a cada moment les inflexions, les frases, les subtils, les rauxes, i les sensacions més adients a cada fragment interpretatiu.

Lovano i els seus s'endinsen en diferents terrenys: el *funk*, el *bop*, el *swing*, el *free*... I hi hagué homenajes a Coltrane i a Joe Henderson. Però també s'interpretaren temes propis de Lovano. El trio no parà de construir. Però els dos Brown van saber estar al seu lloc. Volem dir que malgrat que no van parar de fabricar una solidíssima banda sonora, van estar sempre al servei del líder i el van saber envoltar i protegir. Sense eixordar ni eixordar-se. Magnífics en els seus respectius solos, van catapultar un Joe Lovano en vena.

Un altre gran concert l'oferí la Mingus Big Band. Aquesta formació l'havíem vist i sentit en el Festival de Jazz de Barcelona del 2002. I ens havia agradat molt. Perquè la seva és una música musculosa, amb idees, coherent. En la seva actuació terrassenca, la banda —el director musical de la qual és el saxo alt, saxo soprano i flauta Craig Handy— va estar més descordada que en l'anterior ocasió. Però no menys efectiva.

Aquesta és una formació de tres trompetes, tres trombons —un també toca la tuba—, cinc saxos i trio rítmic. A més, el trombó Frank Lacy exerceix també de cantant. Tots aquests homes s'asseuen a l'escenari de forma desmenjada. A més, la seva vestimenta és força pintoresca. I sembla que a vegades no estan per la feina. Però només ho sembla. Perquè allà hi ha força, rauxa, qualitat i ganes d'agradar. Si a això, hi afegim el que ja va demostrar la banda a Barcelona, o sigui que la música del contrabaixista i compositor nord-americà desaparegut ara fa vint-i-cinc anys continua vigent i fresca com una rosa, no ha d'estranyar ningú que, especialment sota la fúria controlada de Lacy —el principal animador de l'orquestra—, de l'escenari sorgissin magnífics i conjuntats sons. Foren, entre altres, els de "Baby, take a chance with me", "Better get in your soul" o "Passions of a woman loved". Sons en què es llueïren el saxo tenor John Stubblefield, el mateix Lacy,

Handy, el bateria Donald Edwards, o el trompeta Eddie "Doc" Henderson. Com que el públic s'ho passà pipa, la banda no es féu pregar a l'hora dels bisos i omplí la Nova Jazz Cava de blues. Concretament un "Devil woman" de gran tonatge.

També estigué molt bé el concert que oferí el trompeta Bobby Shew, a qui acompanyà la Big Band Jazz Terrassa. Aquest és un tipus que volta pel món amb una sèrie d'arranjaments i temes propis sota el braç. Actua amb *big bands* i amb combos i segur que se'n surt a la perfecció en les dues modalitats. Ho diem perquè a la Nova Jazz Cava estigué magnífic, ple de *swing*. El seu so compacte —molt vellutat a l'hora de bufar el fiscorn— i una alta capacitat expositiva i de control de l'aire li permet oferir frases allargassades, fluides, que no deixen mai indiferent. Perquè estan curulles d'idees i sensacions. Són frases puixants en els temes ràpids i líriques i sentides en les balades.

Per la seva banda, l'orquestra del local, dirigida pel trombó John Dubuclet, li va fer costat de manera brillant. Palesant, per tant, que hi havia hagut els pertinents assajos. La *big band*, cada cop més compenetrada i madura, assolí un gran nivell i així temes com "Groovin' High", "Joy Spring", "Beautiful love" i "A night in Tunisia", entre d'altres, arribaren clarament al públic.

La irregularitat començà a fer-se palesa el dia de l'actuació del trio Medeski-Martin & Wood. És a dir, John Medeski, teclats; Chris Wood, baix; i Billy Martin, bateria, els quals actuaren dos dies. Es tracta d'un combo de joves nord-americans que és a la cresta de l'onada pel que fa a la música més innovadora dins del món jazzístic. De fet, a la Nova Jazz Cava i segons Jazz Terrassa, hi hagué seguidors de diversos països europeus que no es van voler perdre aquesta única actuació al Vell Continent del trio en qüestió. És a dir, l'organització els va contractar expressament per al Festival.

Aquest és un combo que s'envolta d'una atmosfera sonora aclaparadora. Brutal, en ocasions. Ara bé, és un trio que també sap modular. Però no li interessa gaire. Perquè els seus elements se senten com els peixos a l'aigua amb els decibels a tot drap. És un context que els porta a construir i innovar de manera contínua, furiosa, reelaborant a cada moment el tema que interpreten. Però aparegué l'avoriment en moltes ocasions. Perquè aquella extraordinària paleta sonora arriba a exasperar i perquè les tonalitats es repeteixen a vegades de manera obsessiva.

Un altre concert extremament sorollós el protagonitzaren el trompeta Roy Hargrove i el seu nou grup, RH Factor. Sempre hem pensat que Hargrove és un tipus a qui costa sortir de l'ou. Quan es movia en el terreny del *neo-bop*, havia arribat a aconseguir molt bones prestacions. Però, d'altra banda, es revelava com un músic encara per definir. Perquè li mancava claredat expositiva.

Embolcallat per la gent de RH

Joe Lovano

Factor, Hargrove, que també actuà dos dies, es dedica ara a interpretar un *funk* i un *groove* que no arriba enlloc. Bé, arriba i molt als timpans, que queden literalment destrossats. A l'octet, el perd l'afany de fer notes i més notes en els respectius solos —si almenys fossin notes que diguessin coses!— i en la repetició sistemàtica de clixés a càrrec del líder. Un líder que té alguns moments bons mentre que es mostra molt fred en d'altres. O sigui, no troba o no sap trobar el camí clarificador pel que fa a les seves idees. Solament algunes intervencions del brós saxo alt i tenor Keith Anderson, el més brillant en les seves exposicions, i també el més tècnic, van arribar a assolir un nivell notable.

En aquesta irregularitat cal situar l'actuació del sextet de Curtis Fuller. Sempre ens ha agradat el so del trombó del líder. És un so sord, vellutat, enormement personal. I també havíem fruit amb la seva intenció i la seva tècnica, la qual li permetia oferir passatges autènticament virtuoses, alguns a velocitat de monoplaça de Fórmula 1.

Però ara Fuller, que continua movent-se en l'ona del *hard-bop*, ha perdut qualitats. Especialment perquè fa uns solos molt curts. Com si li manqués alè. Això sí, les seves idees són encara preclares. La llàstima és que quan està disfrutant amb la seva exposició, acaba de cop, sense com qui diu avisar. I això provoca una sensació de frustració.

Frustració que també apareix en calibrar la prestació individual del sextet. Perquè el trompeta Don Sickler és d'una fredor sorprenent i no aixeca el vol en cap moment. I perquè el saxo tenor Javon Jackson comença moltes coses però no n'acaba cap, ja que es perd en guarrismes indesxifrables. El trio rítmic tampoc no va estar a l'alçada de les circumstàncies, tot i que el constituïen Ronnie Matthews, piano; Dwayne Burno, contrabaix, i Tony Reedus, bateria, tres homes que, en diversos grups, havien assolit prestacions molt més elevades. La prova de tot el que diem la constituïa la interpretació del mític "Caravan". Perquè el sextet no estigué gens brillant malgrat que aquest és un tema que predispesa a aconseguir passatges de singular bellesa. Però allà no hi havia ningú que volgués tibar de la corda.

Els qui sí tibaren de la corda foren el guitarrista, el contrabaix i el bateria d'un quartet atípic. Atípic perquè s'havia anunciat l'actuació del NHOP trio + Phil Woods. A l'hora de la veritat, el contrabaix

Niels-Henning Orsted Pedersen es quedà a l'hotel a causa d'una indisposició i el bateria previst, Jonas Johansen, fou substituït per George Fludas. A més, Pierre Boussaguet ocupà el lloc de NHOP. Si que hi foren el guitarrista, Ulf Wakenius i el convidat, el saxo alt Phil Woods.

D'entrada només actuà Wakenius. Durant tres temes. Després aparegué Woods amb la resta del combo. Però el saxo alt anà apareixent i desapareixent. O sigui, durant tota la sessió flotà en l'ambient una sensació de provisionalitat. Possiblement, amb el magnífic Orsted Pedersen a la verra, la cosa hauria anat millor. Ens referim a l'aspecte organitzatiu del grup. I a la seva ona interpretativa, que hauria estat molt més personal i concreta. Perquè Woods i els altres tres músics van oscil·lar entre els estàndards, els blues i el *bop*.

Ara bé, els substituïts van estar brillants. Boussaguet i Fludas són dos tipus que en saben un niu. Perfecte el primer i vivificant el segon, constituïren una molt bona columna vertebral per a Woods i per al també excel·lent Ulf Wakenius. Per la seva banda, el saxo alt continua tresorant el so potent i un pel rogallós que el fa clarament reconeixible, i un fraseig de gran categoria i convicció. Però les seves idees ja no són puixants i cerca sempre la sortida fàcil. A més, tal com passà amb Curtis Fuller, es va reservar molt.

Parlem de les decepcions. Una més forta que l'altra. La primera la constituï l'actuació del Francesc Capella Sextet i el seu "Jazz on Bach". Una llàstima, perquè de Capella i la seva gent (Raynald Colom, trompeta; Guim G. Balasch, saxo alt i flauta; David Mengual, contrabaix; i Xavier Maureta, bateria, entre d'altres) hem presenciat molt bones prestacions en diversos grups i contextos.

Però, en aquest cas, la música de Bach només es féu reconeixible amb comptagotes. Naturalment, el que pretenia el combo no era una còpia del trio de Jacques Loussier i el seu famós "Play Bach". Per tant, es modernitzaren els arranjaments. Però s'hauria pogut posar un altre nom al programa i tot hauria resultat molt més creïble. I amb això no volem deixar de banda la, a priori, bona idea inicial de Capella ni la seva tasca d'arranjador. Però aquesta fou una tasca espessa, avorrida, que fins al final no remuntà una mica el vol.

I la decepció total es produí en el concert del pianista Eddie Palmieri i la seva banda. La Perfecta II, un nonet que es dedicà únicament i exclusiva a la salsa. Això sí, enmig d'un soroll enorme que va provocar que tots els instruments s'acoblessin de mala manera i que de l'escenari n'eixís un autèntic tro. Per tant, ens vam quedar amb les ganes d'una autèntica i aconseguida comunió entre el jazz i els ritmes llatinoamericans. Perquè ens consta que Palmieri n'havia estat un autèntic mestre. Però, pel que es va veure i sentir, ara per ara —ho diem amb tot el respecte— a casa nostra hi ha orquestres d'envelat que ho fan molt millor.

BENJAMIN BRITTEN

Britten obre les portes musicals del Fòrum

Encara que en el pròxim número oferirem una informació completa de tot el que oferirà en el camp musical el Fòrum Universal de les Cultures, hem considerat oportú atorgar una atenció especial a la proposta que l'inaugurarà, atesa la seva importància, la seva sintonia molt precisa amb l'ideari –malgrat que sigui prou confús– del que representa el mateix Fòrum i, finalment, per posar a consideració un dels compositors europeus més transcendents de la segona meitat del segle XX.

D'antuvi cal considerar el protagonisme que ha assolit en el nostre ambient aquest compositor els darrers temps. La seva obra operística, notòriament desconeguda fins fa poc, ha estat objecte els tres últims anys de tres importants propostes promogudes pel Gran Teatre del Liceu: *The Turn of the Screw* a l'etapa de reconstrucció, i *Billy Budd* i *Peter Grimes* al mateix Liceu, mentre que s'anuncia una tercera per a la temporada vinent –*A Midsummer Night's Dream*,

datada el 1960, un any abans del *War Requiem*.

Hi ha, per tant, un context de recuperació –o potser caldria parlar més aviat de descoberta– en l'ambient barceloní d'aquest gran músic, que va saber unir en la seva àmplia obra no sols la grandesa d'horitzons musicals, sinó també el valor testimonial d'un ideari progressista alimentat per unes circumstàncies –la vivència intensa de la II Guerra Mundial–, que li van migpartir la seva biografia alhora que alimentaven el seu potencial creatiu.

Amb aquest Tema pretenem aprofitar l'avenç de la presència del compositor anglès en un fet tan significatiu com l'obertura del Fòrum de les Cultures, per aprofundir en la seva personalitat, obra i trajectòria i contribuir així, de manera més completa, a facilitar-ne el coneixement. Els dos treballs que oferim, en tractar de temes diferents de la seva figura, creiem que aconsegueixen amb exactitud a aquests objectius.

La música del *War Requiem* com a paradigma de l'opus de Britten

per JESÚS RODRÍGUEZ PICÓ

EN ELS INICIS DEL RENAIXEMENT ELS COMPOSITORS COMENCEN A UTILITZAR ELS TEXTOS DE LA MISSA DELS MORTS. UNA OBRA POLIFÒNICA D'AQUESTA ÈPOCA QUE MARCA UN PUNT DE REFERÈNCIA ÉS EL *Requiem* D'OCKEGHEM, ESCRIT ENTRE 1480 I 1490; ANTERIORMENT DUFAY N'HAVIA ESCRIT TAMBÉ UN, MALGRAT QUE LA MÚSICA NO HA ARRIBAT ALS NOSTRES DIES. ELS RECURSOS QUE DÓNA LA POLIFONIA FRANCOFLAMENCA PERMETIEN CREAR ESTRUCTURES I TRAMATS COMPLEXOS, TOT INICIANT LENTAMENT LA UTILITZACIÓ DE TÈCNIQUES IMITATIVES, COM PER EXEMPLE EN LA PART FINAL A DOS VEUS DEL "KYRIE" DEL *Requiem* D'OCKEGHEM.

La forma de la missa de difunts ha estat condicionada per l'època i el lloc, sovint amb canvis i transformacions. Des d'obres polifòniques sòbries i contingudes fins a l'espectacular *Requiem* de Berlioz, escrit a la memòria dels morts del 1830, en què el compositor utilitza a més d'un cor i una orquestra monumental, quatre grups instrumentals integrats per instruments de metall (les orquestres Nord, Est i Sud, segons que indica la partitura), el *Requiem* demostra una sorprenent capacitat de múltiples possibilitats.

En el segle XX aquesta diversitat s'amplia; un exemple peculiar de requiem, com a mitjà per proposar un missatge de contestació o de protesta contra un cert tipus de violència, és el *Berliner Requiem* (1928) de Kurt Weill. En aquest cas no s'utilitza el text convencional, sinó un d'original de Bertolt Brecht. Altres propostes modifiquen el text original, per exemple en l'extraordinari *Requiem* (1963-1965) de Ligeti se suprimeix el "Lux Aeterna", que serà compost posteriorment com a obra separada. Una altra possibilitat és la de combinar textos diferents, uns que provenen de la missa de difunts i d'altres que provenen de l'àmbit de la poesia. Un exemple d'aquesta combinació és el *Requiem* de Xavier Benguerel, obra estrenada en el festival de Torroella de Montgrí l'any 1990. En les 24 parts en què està dividida l'obra, es conjunten textos que provenen de l'ofici de difunts i poemes de Salvador Espriu.

War *Requiem*. Aquesta composició reuneix els grans mitjans amb la combinació de textos diferents. Britten n'utilitza dos, el llatí de la missa de difunts i diversos poemes de Wilfred Owen.

L'estructura està determinada per aquesta diversitat, i clarament definits trobem tres nivells. El primer el constitueixen un tenor i un baríton (els soldats) i una orquestra de cambra, el segon la soprano solista, els cors i l'orquestra simfònica (text de la missa de difunts), i el tercer, a una certa distància, separatament, el cor de nens i l'orgue (el misteri de la innocència). Els tres nivells s'alternen, tot creant contrastos expressius i accentuant el drama-

tisme; no són només els canvis de text, sinó les combinacions instrumentals i vocals el que va condicionant cada episodi.

Per al primer enregistrament discogràfic que es va fer del *War Requiem* el 1963, es va demanar al compositor que fes alguns comentaris. Britten va estar d'acord a escriure un text explicatiu, tot preferint de no utilitzar tecnicismes i que servís com a punt de referència per ajudar en l'audició. Aquest text és el que fem servir a partir d'ara com a referència, a més seguirem la divisió general que fa Britten i hi incorporarem alguns comentaris que creiem significatius.

Requiem aeternam". L'obra s'inicia amb un caràcter processional al voltant de les dues primeres paraules, "Requiem aeternam". Un breu motiu en anacrusa impulsa lentament les sonoritats de l'orquestra simfònica cap a l'agut, fins a arribar al text següent "et lux perpetua", procés que ens ha portat de l'ombra a la llum. Cada vegada de manera més decidida les campanes interpreten dues notes, Do i Fa#, un interval de tritó, les mateixes notes que ha interpretat el cor. Les paraules inicials retornen, amb elles, el caràcter processional.

"Te decet hymnus", cor de nens, dividits a dues veus i acompanyats per l'orgue i els violins, sonoritats llunyanes tènides d'esperança. Tornen els elements del principi, de sobte, abruptament, l'arpa i el contrabaix introdueixen un altre nivell, el dels solistes i l'orquestra de cambra.

"What passing bells", l'aspecte cerimonial s'esvaeix, el poeta observa la crueltat, és la realitat que l'envolta, destrucció i mort, el paisatge de la guerra, la música ara és aspra i violenta. Finalment, per última vegada i de sobte torna el tritó inicial, les campanes i una ressonància del "Kyrie"; disminuint progressivament finalitza la primera part.

Dies irae". És el fragment més complex de l'obra, com el nucli fonamental, per bé que situat en segon lloc entre sis parts. Els instruments de metall interpreten una fanfara que anuncia el Dia del Judici Final, el cor canta d'una manera entretallada i rítmica (sovint en compàs 7/4). Els dos motius s'alternen i se superposen. El "Tuba mirum" portarà a l'entrada de l'orquestra de cambra. Aquesta alternança de "Dies irae" i de textos poètics acompanyats per l'orquestra de cambra continuarà tot al llarg d'aquesta part dividida en deu seccions, que són el resultat dels poemes més les intervencions de l'orquestra.

Aquest primer poema porta la indicació de "*Tranquillo, poco più lento, senza rigore*"; el text s'inicia amb les paraules "*Bugles sang*"; com una ressonància continuen els temes anteriors. Les fanfares acompanyen el poema que canta el baríton.

Majestuosament però amb energia la soprano intervé amb un interval de quinta ascendent, amb solemnitat s'anuncia el

Dia del Judici Final, soprano i cors combinen les intervencions, fins al "*Rex tremendae*", en què l'interval de quinta es capgira i es converteix en descendent, tot originant un moment de gran dramatisme. De sobte un fragment "*Allegro e giocoso*", és el duo de tenor i baríton ple d'ironia i de lleugeresa.

"Recordare", veus de dones i orquestra, fragment expressiu i serè. Després un altre contrast, ràpid i decidit; els baixos intervenen amb les paraules "*Confutatis ma-*

BRITTEN VA
USAR UN TEXT LLA-
TÍ I DIVERSOS POE-
MES DE WILFRED
OWEN.

ledictis", dos motius: el rítmic del cor d'homes i un altre que llisca, format per semicorxeres.

Tercera intervenció de l'orquestra de cambra, el baríton canta "*Be slowly lifted up*"; inesperadament torna l'implacable "*Dies irae*". Després més lentament (encara que mantenint el compàs de 7/4) el "*Lacrimosa*". Finalment última intervenció de l'orquestra de cambra, recitatiu interpretat pel tenor. Paraules de tendresa i consolació, alternança entre el "*Lacrimosa*" i el poema cantat pel tenor.

Offertorium". Cor de nens, veus llunyanes, breu introducció gairebé com un recitatiu, les veus estan acompanyades per un orgue (o un harmònim). Canvi, "*Sed signifer*", orquestra i cor *Animato*, breu episodi fins a arribar a la fuga a partir del text "*Quam olim Abrahae*". Llarg *crescendo* per emfasitzar el text fins al punt culminant. El baríton i el tenor amb l'orquestra de cambra canten la versió d'Owen de la història d'Abraham i Isaac. La idea de la innocència apareix novament amb el cor de nens i l'orgue, posteriorment se superposaran els dos nivells, l'"Offertorium" finalitza amb els cors i l'orquestra. Alguns dels temes utilitzats en aquesta part final pertanyen a una obra de joventut, el *Canticle II Abraham and Isaac*, op. 51.

EN EL NOU CONTEXT
DE CONSIDERACIÓ DE LA
MÚSICA CONTEMPORÀ-
NOA, LA FIGURA DE BRIT-
TEN ADQUIREIX UN GRAN
INTERÈS.

Sanctus". Petita pausa enmig de la violència; rítmica-ment, la percussió i el piano acompanyen la soprano que canta la glòria divina. Torna el trító Do-Fa#, malgrat que ara en un ambient més lluminós que a l'inici.

Hosanna in excelsis", fanfara amb instruments de metall, fins a la intervenció de la soprano interpretant *molto tranquillo* el "*Benedictus*", i perllongant l'ambient de serenitat. Es reprèn el motiu de les fanfares fins al *tutti* final. Sotbadament la realitat davant el fervor religiós; el baríton acompanyat de l'orquestra de cambra canta "*After the blast of lightning*", visió poètica de profunda tristesa.

Agnus Dei". Aquesta és la part més breu de l'obra; hi intervé fonamentalment el tenor amb l'orquestra de cambra, però el cor hi apareix de manera intercalada. El compàs 5/16 es manté sempre, tot donant un caire de fluïdesa i simplicitat.

Libera me". L'última part s'inicia amb un ritme de marxa, lentament les sonoritats profundes de la percussió inicien un procés d'acceleració constant. Els contrabaixos interpreten un motiu derivat del primer poema "*What passing bells*". El progrés de la marxa ens porta a un punt de gran intensitat, després la soprano canta "*Tremens factus*", també una altra relació amb motius de l'inici, ara és l'interval de quinta descendent que apareixia en el "*Dies irae*". Tot aquest procés d'intensificació ens porta al punt culminant: "*Dies magna et amara valde*", clímax en què trobem un dramàtic cant de súplica, "*Libera me*" interpretat per la soprano i el cor. Lentament disminueix la intensitat fins al recitatiu *lento* e *tranquillo* basat en el poema "*Strange Meeting*", consumació de l'obra; el tenor canta un poema d'Owen que relata la trobada, com en un somni, amb un soldat enemic, "*I am the enemy you killed, my friend*". Cant contingut, només trencat per inquietants motius ràpids, tot l'horror hi és expressat amb pocs mitjans. Segons Britten, fragment que no necessita comentaris.

Últimes pàgines, les forces s'unifiquen, com a l'inici. Els dos soldats canten "*Let us sleep now*", mentre a distància sentim el cor de nens, i posteriorment s'hi afegeix la soprano. Abans dels darrers compassos, les campanes sonen per última vegada amb l'acord de trító. L'obra acaba lentament amb serenitat, l'acord de Fa major superposat al trító Do-Fa# de les campanes tanca l'obra.

Britten compositor "contemporani". El 1962, any de l'estrena del *War Requiem*, Xostakóvitx finalitza la seva *Tretzena Simfonia*, "*Babi Yar*", amb textos d'Evtuixenko, però també Boulez feia pocs mesos que havia acabat *Structures*, segon llibre per a dos pianos. En poques ocasions trobem en la història de la música una diversitat tan oposada de propostes; d'una banda, els compositors que consideren la música d'Anton Webern i el serialisme com una referència fonamental i, d'altra banda, els qui mantenen les regles fonamentals de la tonalitat. Ens aquests anys i per motius molt diferents, trobem tant als països de l'Est d'Europa com a la Gran Bretanya compositors que mantenen les convencions tonals allunyant-se del que en aquell moment era modern o avantgardista. Britten, de la mateixa manera que Vaughan-Williams, William Walton o Malcolm Arnold és dins de l'àmbit de la tonalitat.

Al marge de consideracions tècniques, ara ja es pot fer una anàlisi precisa de la situació de Britten en la música de la segona meitat del segle XX. Finalitzades les avantguardes, tal com s'entien en la dècada dels anys seixanta i setanta, actualment s'està establint una relació diferent entre el compositor i els corrents musicals anteriors, es recuperen tècniques que provenen de la tonalitat, però també s'incorporen, quan es creu convenient, els extraordinaris recursos que ens ha donat el segle XX; en aquest nou context la figura de Britten presenta un interès cada cop més gran.

Traslladar una expressió concreta, commoure l'oient, comunicar unes emocions perfectament previstes, això és el que pretén Britten. Els mitjans sorgeixen de la tonalitat, entesa com un conjunt de procediments amplis i sense límits gaire precisos. Per exemple, en l'òpera *The Turn of the Screw*, a més de les tècniques tonals, el compositor utilitza escales sintètiques, o sigui creades sense seguir els patrons intervàlics de les escales que provenen dels modes major, menor o de la modalitat; també utilitza acords de dotze sons, i ritmes diferents superposats. Qualsevol tècnica que Britten utilitza està condicionada per l'expressió, l'eficàcia comunicativa es converteix en l'objectiu principal.

Una altra característica de la personalitat de Britten és la distribució i transformació dels elements compositius. La dosificació i la mesura estan sempre presents, és difícil trobar un punt culminant que no hagi estat preparat suficientment o un silenci que no tingui una clara funció expressiva. Entre les possibilitats que té al seu abast, Britten sembla triar sempre la més eficaç. Quan es tracta de música amb text, encara s'intensifica més el lligam entre les necessitats dramàtiques i la música són probablement les seves òperes el punt àlgid de la seva obra.

Sempre mesurat, a vegades amb una gran intensitat dramàtica (*War Requiem* o *Peter Grimes*), d'altres juganer (*Simfonia Simple*), i amb un gran coneixement dels recursos instrumentals, Britten es va convertint a mesura que el temps ens dona una perspectiva millor, en un testimoni excepcional dels esdeveniments del segle XX.

Música per a la pau i per a la justícia social

per PEP GORGORI

OBJECTOR DE CONSCIÈNCIA EN ÈPOCA DE GUERRES MUNDIALS, HOMOSEXUAL DECLARAT A L'ANGLATERRA MÉS CONSERVADORA I DEFENSOR DELS NENS A L'EUROPA QUE DÈCADES ABANS ELS HAVIA EXPLOTATS COM A MÀ D'OBRA BARATA, BENJAMIN BRITTEN VA DEDICAR BONA PART DE LA SEVA OBRA A DENUNCIAR ELS ABUSOS COMESOS CONTRA ELS MÉS FEBLES. ÈS PER AIXÒ QUE EL PROGRAMA MUSICAL DEL FÒRUM DE LES CULTURES S'OBRE AMB UN CONCERT A L'AUDITORI DE BARCELONA EN QUÈ Mstislav Rostropóvitx –A QUI BRITTEN VA DEDICAR EL *Concert per a violoncel*– DIRIGIRÀ EL *War requiem*, UN HOMENATGE A TOTS ELS MORTS DE LA SEGONA GUERRA MUNDIAL.

En tot home hi ha l'esperit de Déu, i jo no puc destruir la vida humana. Tota la meua vida l'he dedicada a actes de creació (sóc compositor professional) i no puc participar en actes de destrucció." Amb aquestes paraules, Benjamin Britten va adreçar-se l'any 1942 al tribunal que havia de decidir si acceptava la seva objecció de consciència per evitar d'anar a la guerra.

El 28 de maig d'aquell mateix any, el músic va haver de comparèixer davant les autoritats militars per convèncer-les que ell era molt més útil per a la humanitat assegut davant un plec de paper pautat que no pas amb un fusell entre les mans. Finalment ho va aconseguir. Tampoc no va haver d'anar al front la seva parella, el tenor Peter Pears, que així va poder continuar estrenant totes les obres del mestre.

Sobre l'origen de la seva mentalitat pacifista i d'ajut als febles, s'ha dit que té a veure amb alguns episodis viscuts durant la infantesa. Sovint se cita, per exemple, el dia en què va veure com un grup de nois agredien un alumne més petit de la mateixa escola sense que ningú fes res per evitar-ho. Però a banda d'aquestes anècdotes, hi ha un rerefons molt més potent: els horrors de la Primera i la Segona guerres mundials.

El record d'una i la imminència de l'altra van fer que el 1936 ja escrivís la música per a la pel·lícula *Peace of Britain* i, l'any següent, la *Marxa pacifista*. Donald Mitchell asseynala que es tracta de treballs "propers a la propaganda", però també admet que són treballs "executats amb tanta sofisticació i tècniques tan innovadores que referir-s'hi simplement com a propaganda sembla especialment inadequat".

Ja amb la Guerra Civil Espanyola en marxa, el 1938 escriu *The world of spirit* (El món de l'esperit), música incidental per a un muntatge de la BBC que té força connexions amb *Voices for Today* (Veus per a avui), obra estrenada el 1965

per commemorar el vintè aniversari de la fundació de l'Organització per a les Nacions Unides. Totes dues tenen parts que es basen en sentències referides a la pau.

Perseguit per l'FBI. Els ideals pacifistes de Britten van fer que l'Oficina Federal d'Investigació nord-americana (en anglès, Federal Bureau of Investigation, conegut com FBI) li seguís la pista de molt a prop. El marcatge va ser especialment intens durant l'època de l'anomenada "caça de bruixes" del general McCarthy: tant ell com Peter Pears havien de demanar un visat cada vegada que visitaven els Estats Units, perquè no se'ls permetia entrar lliurement al país. Britten va haver de passar aquest tràmit burocràtic fins que va morir, el 1976. Pears va aconseguir que revocessin la decisió de l'FBI l'any 1983.

L'actitud de l'FBI envers els dos músics, absolutament intolerable, és si més no comprensible a la vista de les declaracions públiques que acostumaven a fer. Així, en un programa de concert de l'any 1949, quan les sensibilitats guerres estaven ben exaltades, afirmaven: "Amb la creació d'armes atòmiques i biològiques, la guerra i els armaments ja no garanteixen cap defensa. El poder militar ha esdevingut una il·lusió. (...) La guerra moderna no només és irracional, sinó que també és completament immoral." Uns arguments en plena vigència cinquanta-cinc anys més tard.

La pau en les paraules. En la producció de Britten és força fàcil trobar citacions de marcat caràcter pacifista, de vegades implícit i sovint molt explícit. Ja hem esmentat, per exemple, *Voices for Today*, en què trobem referències bíbliques, com la frase "Estimeu els vostres enemics, feu el bé a aquells que us odien",¹ juntament amb citacions procedents d'altres cultures, com "aquell qui és estimat pels déus, desitja que totes les persones estiguin sanes, tinguin control d'elles mateixes, calma en la ment i siguin amables".²

Però és en els poemes de Wilfred Owen inclosos en el *War Requiem* on trobem les frases més colpidores. Un soldat es pregunta mentre és al front: "Quines campanes repicaràn a mort per aquests que cauen com ramat?" i tot seguit es respon: "només la ira monstruosa dels canons i el ràpid tartamudeig de les ràfegues dels fusells".³ Més tard, dos soldats mig trastocats recorden com reien de la mort mentre eren a les trinxeres, perquè sabien que "vindrien homes millors, i guerres més grans, en què tot soldat orgullós es vantarà de lluitar contra la mort per la seva vida; no de lluitar amb altres homes per banderes".⁴

Especialment colpidor és el passatge en què Abraham, contra el que diu la Bíblia i el que li demana l'àngel, decideix matar Isaac, i amb ell "la llavor de mitja Europa". I el moment en què un altre soldat entona un himne a un canó, amb una lletra que ben bé podria haver sortit d'un discurs recent de George Bush: "Carrega contra aquella arrogància que necessita el teu atac, i destrueix-la abans que el seu pecat no sigui encara pitjor".⁵ L'obra acaba amb el retrobament de dos soldats que havien lluitat en bàndols diferents: "Sóc l'enemic que vas matar, amic meu. T'he reconegut en aques-

BENJAMIN
BRITTEN RECÒRRE
SOVINT ALS
ARGUMENTS
PACIFISTES.

Benjamin Britten al piano,
amb la partitura de Peter Grimes,
acompanyat de Kenneth Green,
Eric Crozier i Reginald Goodall

ta foscor perquè ahir tenies la mateixa mirada de ràbia mentre bregaves i mataves. Vaig intentar defensar-me, però les meves mans eres fredes i balbes. Dormim plegats, ara..."⁶

En les òperes, destaca *Owen Wingrave*, la història d'un jove membre d'una nissaga de militars que no vol ser soldat. L'anomenada "Ària de la pau" és tot un manifest contra la guerra, amb frases com "La pau no es guanya amb les vostres guerres."⁷ En altres obres també trobem referències antibel·licistes més o menys implícites. Per esmentar només un cas, en *Gloriana* veiem com la reina d'Anglaterra s'exclama en saber que Espanya vol atacar el seu país: "Quants homes, quants diners hem de llençar per la boca dels canons!"⁸

Amb els més vulnerables. La implicació de Britten en la causa pacifista va sovint acompanyada d'un sentiment de simpatia amb aquells que pateixen els abusos dels poderosos i l'exclusió social de tota mena. En aquest sentit, els nens desprotegits, quan no directament explotats, són una figura recurrent en la seva producció. I no només com a personatges inclosos en un fil argumental: "Britten es projectava sense dificultat dins la ment i el cor dels joves. És per això que va escriure tan bona música sobre nens i perquè ells l'escoltessin i la toquessin", diu Walter White. El cas paradigmàtic és *El petit escuraxemenies*, una òpera per a infants en què el protagonista és un nen que es veu obligat a treballar netejant xemeneies —una pràctica molt habitual a l'Anglaterra decimonònica, ja que les petites dimensions dels infants els permetien escolar-se pels tubs i furgar-hi a fons, malgrat el perill que això comporta.

En la major part de les ocasions, però, l'opressió als menors es denuncia a partir de casos més dramàtics, intensificat pel que Donald Mitchell anomena "climes de violència" i que segons Walter White arriben a esdevenir "escenes de

crueltat gairebé sàdica" que "inevitablement menen cap a episodis de compassió i pietat". Aquest seria el cas dels grumets de *Peter Grimes*, que moren en situacions estranyes; o dels nens Flora i Miles, que en *The Turn of the Screw* romanen sota la influència malèvola de Peter Quint i Mrs. Jessel, els quals entonen plegats en un moment de l'obra: "La cerimònia de la innocència està ofegada."⁹

Com a escena de violència extrema, podríem esmentar el càstig a un jove tripulant del vaixell *Indomitable*, on transcorre l'acció de *Billy Budd*. Un mariner relata al mestre d'armes Claggart: "L'infractor ho porta molt malament. És només un nen, i no pot caminar." Claggart respon, lacònicament: "Doncs deixeu que s'arrossegui."¹⁰

Homosexual declarat. La marginació social és un altre dels grans temes presents en l'obra de Britten, bé sigui com a fet evident, bé sigui de manera implícita. El de la marginalitat és un sentiment que el compositor devia viure en més d'una ocasió. De fet, veure's obligat a renovar continuament el visat als Estats Units a causa de les idees pacifistes era ja una humiliació prou gran per a un compositor del seu nivell.

Arran de la relació sentimental amb Peter Pears, Britten no va poder evitar comentaris despectius d'alguns entorns. En una ocasió algú va arribar a dir que el fet de ser homosexual aportava un punt d'esnobisme que feia que la seva obra estigués sobrevalorada. Tampoc no va haver-hi manera de desfer-se d'especulacions sobre conductes pedòfiles envers els nens que van participar en la representació d'algunes de les seves obres.

Amb aquest context, no és estrany que conegués tan bé el món dels murmurs populars, que retrata magistralment en els cors de *Peter Grimes*. Així, quan s'escampa la sospita que el pescador maltracta els seus grumets, ell es lamenta: "El cas segueix obert en el pensament de la gent. Els delictes que cap tribunal m'ha imputat es carregaran sobre mi."¹¹ Efectivament, en l'òpera no acaba de quedar demostrat que Grimes mati, si més no voluntàriament, cap dels seus ajudants, però la pressió social acaba obligant-lo a enfonsar-se al mar amb la seva barca.

Aquesta pressió social, si no directament la censura, va impedir que Britten donés un caràcter clarament homosexual a cap dels seus personatges, però dins el límit del que en l'època era políticament correcte, *Billy Budd* deixa la porta oberta a moltes interpretacions. Segons Clifford Hanley, és en aquesta òpera, juntament amb *Mort a Venècia* on "apareixen bona part de les preocupacions de Britten", si més no pel que fa a les pulsions eròtiques. El contingut de la novel·la de Thomas Mann en què un vell escriptor s'enamora d'un jove a les platges del Lido de Venècia és prou coneguda.

En *Billy Budd*, un mariner a qui els seus companys anomenen "Belleza" acaba morint enmig d'una història que passa per la gelosia entre el capità i el mestre d'armes, dels quals s'insinua que estan enamorats del jove. Així, quan el capità Vere es veu obligat a condemnar a mort Billy Budd, canta: "La belleza, la bondat, a judici. Com el puc salvar? El meu cor és trencat, la meua vida és trencada."¹²

Pau, igualtat, protecció dels més febles... són alguns dels missatges que Britten va vestir amb partitures memorables per deixar un llegat que, sense cap dubte, ens és molt més profitós que no pas un grapat de trets de fusell en una o altra trinxera, com ell mateix va fer notar en el seu moment

L'OBRA DE
BRITTEN TAMBÉ
ESTÀ IMPREGNA-
DA DE CONTINGUT
SOCIAL.

El War Requiem

El Fòrum de les Cultures ha escollit aquesta obra de Britten per obrir el programa musical de l'esdeveniment. És una elecció carregada de simbolisme, perquè el *War Requiem* és en realitat un cant a la pau, una condemna absolutament crua de qualsevol acte de violència. Britten el va compondre com a encàrrec per inaugurar la reconstrucció de la catedral de Coventry, que havia quedat completament arrasada durant la Segona Guerra Mundial. L'estrena es va fer en aquest temple el 30 de maig de l'any 1962, però la idea de fer un *Requiem* venia de molt abans.

Immediatament després de la bomba atòmica d'Hiroshima el compositor va començar a rumiar-hi, però la idea va quedar en no res. Poc abans, però, Britten havia compost la *Simfonia de Requiem*, una obra orquestral dividida en diversos moviments que fan referència a aquesta celebració litúrgica. Amb la mort de Gandhi, la idea d'un requiem va tornar a sorgir, però també va quedar apartada. L'encàrrec per a la catedral de Coventry,

doncs, va ser l'oportunitat definitiva per tirar-lo endavant.

En el *War Requiem*, Britten intercala en el text de la litúrgia cristiana poemes de Wilfred Owen, un poeta que va morir en la Primera Guerra Mundial, tot just una setmana abans que se signés l'armistici. El va dedicar a quatre amics seus, tres dels quals van morir en la Segona Guerra Mundial. Per completar el simbolisme, Britten va escollir amb detall els solistes que volia per a l'estrena a Coventry. Havien de ser un tenor anglès (Peter Pears), un baríton alemany (Dietrich Fischer-Dieskau) i una soprano russa (Galina Vishnevskaja). D'aquesta manera, volia representar damunt l'escenari la unió de les tres nacions que havien patit la guerra més directament. El règim soviètic, però, va acabar vetant la presència de la soprano en una catedral, segons el que deia, reconstruïda pels alemanys i els anglesos per fer oblidar l'empremta del feixisme.

a aquelles autoritats militars que el volien de combatent al front. El seu combat sonor es va decidir als escenaris, on periòdicament torna a recordar-nos que el món pot ser millor. El Fòrum de les Cultures, que s'obre amb el *War Requiem*, serà un bon moment per tirar endavant aquests ideals.

NOTA:

Les tendències polítiques, la militància pacifista i la vida personal de Britten, com també la plasmació de tot plegat en la seva obra, queden retratades en l'extensa biografia de Humphrey Carpenter publicada amb el títol *Benjamin Britten. A Biography*. Per a aspectes més concrets de la seva vida i obra, es pot recórrer a la compilació d'articles *The Cambridge companion to Benjamin Britten*, editada per Mervyn Cooke. En aquest volum trobem un capítol dedicat a les referències sexuals implícites en les seves obres, titulat "Eros in life and death", signat per Clifford Hindley, i un altre centrat en el retrat de situacions de violència, escrit per Donald Mitchell amb el títol "Violent climates". En *Britten and Auden in the thirties* de Donald Mitchell, es pot veure l'evolució del compositor en un període clau per a la seva vida i la seva obra, amb la Guerra Civil Espanyola de rerefons i la imminent amenaça d'una nova guerra mundial.

Sobre la producció operística es pot consultar *Benjamin Britten. His life and operas* d'Eric Walter White. Específicament, sobre el *War Requiem*, Editorial Cruïlla ha publicat un recull d'articles editat per Jaume Radigales amb el títol *Música per a la mort. Els rèquiem de Victoria, Mozart, Verdi, Brahms i Britten*. El capítol dedicat a l'obra del compositor britànic el signa Joan Matabosch.

NOTES

1. "Love your enemies; do good for those that hate you"
2. "The Beloved of the Gods wishes that all people should be unharmed, self-controlled, calm in mind, and gentle"
3. "What passing bells/ for these who die as cattle?/ Only the monstrous anger of the guns./ Only the stuttering rifles'

rapid rattle"

4. "We laughed./ knowing that better men would come./ And greater wars:/ when each proud fighter brags/ He wars on Death - for Life; not men -/ for flags."

5. "Reach at that arrogance/ which needs thy harm./ And beat it down before/ its sins grow worse."

6. "I am the enemy you killed, my friend./ I knew you in this dark; for so you frowned/ Yesterday through me/ as you jabbed and killed./ I parried;/ but my hands were loath and cold./ Let us sleep now..."

7. "Peace is not won by your wars"

8. "What men./ what money must be thrown/ into the maw of cannon"

9. "The ceremony/ of innocence is drowned"

10. "But the offender took it badly./ He's only a boy and he cannot walk./ -Let him crawl."

11. "The case goes on in people's minds./ The charges that no court has made/ will be shouted at my head"

12. "Beauty, handsomeness, goodness coming to trial./ How can I save him?/ My heart's broken, my life's broken."

"Love your enemies; do good for those that hate you"

"The Beloved of the Gods wishes that all people should be unharmed, self-controlled, calm in mind, and gentle"

"What passing bells/ for these who die as cattle?/ Only the monstrous anger of the guns./ Only the stuttering rifles' rapid rattle"

"We laughed./ knowing that better men would come./ And greater wars:/ when each proud fighter brags/ He wars on Death - for Life; not men -/ for flags."

"Reach at that arrogance/ which needs thy harm./ And beat it down before/ its sins grow worse."

"I am the enemy you killed, my friend./ I knew you in this dark; for so you frowned/ Yesterday through me/ as you jabbed and killed./ I parried;/ but my hands were loath and cold./ Let us sleep now..."

"Peace is not won by your wars"

"What men./ what money must be thrown/ into the maw of cannon"

"The ceremony/ of innocence is drowned"

"But the offender took it badly./ He's only a boy and he cannot walk./ -Let him crawl."

"The case goes on in people's minds./ The charges that no court has made/ will be shouted at my head"

"Beauty, handsomeness, goodness coming to trial./ How can I save him?/ My heart's broken, my life's broken."

IDA HAENDEL HA TORNAT A BARCELONA DESPRÉS DE BASTANTS ANYS. CONVIDADA PER L'OBC, AMB FRANZ-PAUL DECKER AL CAPDAVANT, OFERINT UNA VEGADA MÉS EL SEU SO DE CRISTALL PUR FOLRAT DE VELLUT I EL VIRTUOSISME DE LES OBRES DE SARASATE I DE RAVEL. LA SEVA *Lamentació de Taïs* DE MASSENET QUE VA TOCAR COM A BIS, AL FINAL DE CONCERT, VA SABER FER VIBRAR TOT L'AUDITORI AMB UN SENTIMENT QUE NOMÉS UN GRAN VIOLINISTA SAP DESPERTAR. IDA HAENDEL ÉS UNA DE LES LLEGENDES UNIVERSALS QUE ENCARA VIU ALS ESCENARIS I QUE DEMOSTRA QUE EL TALENT NO TÉ EDAT.

IDA HAENDEL

EVA GULLAMET

El so d'una llegenda

per MÒNICA PAGÈS i SANTACANA

-Què és el que troba més difícil de tocar el violí?

-És un instrument que no té terme mitjà: et demana tot el talent possible per saber-lo tocar. Bé, de fet passa amb tots els instruments... El Concert per a violí d'Alan Patterson és possiblement l'obra més difícil que he tocat mai. Reflecteix el dolor, el patiment que Patterson sent amb la seva malaltia d'artrosis degenerativa i és impressionant, perquè té molta tensió i estàs tota l'estona tocant amb la mà a dalt de tot del batedor. És impressionant, al final d'aquest gran clímax hi ha una coda que sembla que arribi la pau divina. És d'una bellesa extraordinària. Patterson em va dir que l'havia escrita pensant en el meu

so i que no volia que ningú més el toqués fins a la meua mort. De fet, algú l'ha tocat i fins i tot enregistrat, però ha estat en contra de la voluntat del compositor, que em va fer aquesta promesa.

-Vostè va ser una nena prodigi, perquè va debutar als vuit anys amb orquestra dirigida per Henry Wood. Com va viure la seva infantesa?

-Als sis anys vaig tocar per primera vegada en públic. El violí m'ha fet creure en la reencarnació, perquè és l'única explicació lògica que jo sabés tocar aquest instrument sent tan petita. No puc dir que n'aprengué, perquè de seguida em vaig posar a tocar-lo, com si ho hagués fet en una altra vida. Però sempre he viscut molt bé. No he tin-

gut cap trauma pel fet d'haver començat tan aviat, quan era una nena. Per a mi, sempre ha estat una cosa natural. Vaig anar creixent amb l'instrument i forma part de mi mateixa.

-Però vostè va estudiar amb Carl Flesch i amb George Enescu; què és el que va aprendre de tots dos?

-Amb Carl Flesch vaig estudiar dos anys, només. Era molt bon mestre per resoldre problemes de tècnica, que no era el meu cas. Els seus coneixements del violí eren immensos i, sens dubte, em van servir de molt, sobretot per a la digitació de certes obres i per a aspectes més tècnics. El qui em va impressionar més va ser Enescu. Era un home excepcional, extraordinari: gran solista, compositor, director d'orquestra... La seva saviesa era vas-tíssima i el més important que vaig

aprendre era la simplicitat, treure qualsevol sofisticació a la interpretació. Qualsevol frase de Mozart és d'una simplicitat astoradora i això és el més difícil de tot. La música és l'única expressió artística que no és imitativa. Ho és la literatura, d'unes imatges fetes per paraules; l'escultura i la pintura; però la música no, perquè és la més abstracta. La música és el llenguatge directe de l'ànima i l'home es presenta en tota la seva dimensió, la més sincera. A Txaiovski, el podien educar d'una manera masclista, que no plorés mai davant dels altres, però en la seva música se senten les seves llàgrimes. Per a mi, és l'art més autèntic que és capaç de fer l'home.

-¿Això és el que diu als alumnes de les seves classes magistrals?

-Sí, evidentment. Però també els dic que el límit de cadascú està en el seu talent. El talent és el que marca el límit d'un intèrpret. I per molt que treballis, per molt que estudiïs, no es pot modificar el talent amb què neixes. Estàs determinat a tocar d'una manera o d'una altra. Només pots millorar tot el que el teu talent et permeti. I també els dic que els intèrprets, els violinistes, som el tercer element, l'últim. El primer és el compositor. Estem per servir el compositor, per entendre, per recrear-lo fidelment. Nosaltres només existim per això, res més. El més important sempre és el compositor. El talent rau a saber-se adaptar a l'esperit del creador.

-I el segon quin seria, si diu que el primer és el compositor i en el tercer lloc hi ha l'intèrpret?

-No ho sé. Segurament està allò que diem Déu, aquell poder inexplicable.

-¿Vostè toca pensant en el compositor o pensant en la seva pròpia sensibilitat?

-Indubtablement, en el compositor. Jo em sento al seu servei. Toco pensant com ell hauria volgut que sonés aquella obra, no com jo crec que s'hauria d'interpretar des d'un punt de vista egocèntric. Aquesta és la gran equivocació. El compositor és el que realment par-

“
Jo toco pensant,
indubtablement,
en el
compositor. Jo
em sento al seu
servei. Toco
pensant com ell
hauria volgut
que sonés
aquella obra, no
com jo crec que
s'hauria
d'interpretar
des d'un punt de
vista egocèntric.
Aquesta
és la gran
equivocació.”

la, l'intèrpret és un transmissor del seu esperit. Ha de ser així.

-Parlant de compositors, vostè ha destacat també interpretant els Concerts d'Elgar i de Britten. Quina experiència o visió té d'aquesta música?

-Són compositors grandíssims. Elgar és una meravella. És el camp, els prats i els boscos, el paisatge anglès. Et fa sentir aquesta percepció de la naturalesa. Això és el que el fa gran. Britten és molt inte-

ressant, molt intel·ligent. Sens dubte, un dels més grans compositors del segle XX. Cada creador és un món. Jo també m'identifico molt amb el tarannà espanyol. El meu pare era pintor i viatjàvem molt per Espanya quan jo era joveneta. Havíem escoltat molt flamenc i per això sempre m'ha agradat moltíssim aquesta música. Tornant a la reencarnació, tampoc no m'estranyaria que jo hagués estat espanyola en una altra vida, perquè m'hi sento com a casa. I tocant obres de Sarasate com les que interpreto amb l'OBC, sento com si parlés de mi mateixa. M'identifico totalment amb aquesta passió tràgica, aquesta sang calenta i alhora profunda que hi ha en aquesta música. Parlo el castellà i també l'italià, que són les dues llengües que m'agraden més. A més, a Florida, on visc, es parla molt el castellà, perquè hi ha molts cubans, molts sud-americans. M'agrada molt venir aquí.

-¿S'identifica més amb el repertori anomenat de “bravura”, de virtuosisme, o amb una sonata de Brahms?

-Amb Sarasate o Paganini m'hi sento molt a gust, gaudeixo al màxim. Però reconec que amb Brahms em transformo. Sóc una altra. La música té aquest poder: et converteix en allò que transmet quan la toques. Et fa tenir els sentiments d'aquell creador i no ho pots evitar, tens la impressió de sentir-te com ell. Per això, no es poden comparar, cadascú és únic i té la seva personalitat. Repeteixo que el més important per a un intèrpret és saber adaptar-se a l'esperit del compositor. Per això, quan veig un violinista que només es mira a si mateix, que es dona tot el mèrit, penso que no té el talent suficient.

-¿Creu que som al final d'una època i que ara ja no surten intèrprets com vostè mateixa, amb la força de la seva personalitat, amb el carisma a l'escenari?

-No ho crec. Sempre ha passat el mateix. Són molt pocs els qui poden arribar a tenir aquest talent. Abans hi havia Heifetz, d'una ge-

IDA HAENDEL ÉS UN PRODIGI DE VITALITAT. DARRERE DE LA SEVA APARENÇA UN XIC EXTRAVAGANT, QUE POT FER PENSAR MÉS EN UNA ACTRIU DE TEATRE QUE NO PAS EN UNA VIOLINISTA DE PRESTIGI INTERNACIONAL, LA SEVA CONVERSA ÉS DIRECTA, ENÈRGICA I ALHORA DOLÇA, HUMIL I MOLT INTEL·LIGENT. PARLA AMB UNA ENERGIA QUE LI SURT DEL ULLS I QUE DEPASSA TOT EL QUE L'ENVOLTA. AQUEST FET ET FA COMPRENDRE QUE LA MÚSICA FLUEIXI NETÍSSIMA EN LES SEVES MANS, AMB UNA PULCRITUD DE SO I DE SENTIMENT QUE LA CONVERTEIXEN EN UNA DE LES INTÈRPRETS LLEGENDÀRIES QUE CONTINUEN FENT HONOR A LA SEVA FAMA. UNA CARRERA LLARGA I DENSEA QUE ENCARA ENS TRANSMET AQUELL ESPERIT MÀGIC DE L'ÈPOCA EN QUÈ ELS ARTISTES VIATJAVEN AMB VAIXELL.

EVA GUILLAMET

neració anterior a la meua, Milstein, Francescatti o Sczerling, que era excepcional. Ara tenim Maxim Vengerov, Vadim Rapin, tots dos impressionants. També hi ha Hillary Hahn, que jo trobo extraordinària, per a mi una de les millors intèrprets actuals. O David Garret, que he seguit molt i també respon a aquest talent excepcional. Sempre són molt pocs, però n'hi ha. El que passa és que ara també es barregen amb d'altres que tenen molta tècnica però sense cor, sense esperit. Els orientals poden tenir molta capacitat de tocar, perquè tenen una gran capacitat de treball i es-

tudien moltíssimes hores, i alguna cosa ha de sortir de tant d'esforç, però no arriben a res, perquè no entenen la música que toquen. La música és tota una altra qüestió. La tècnica sempre està al servei del sentiment, de la idea musical que vol comunicar l'obra. També conec violinistes que els costa molt donar-se a conèixer. Avui dia, l'únic inconvenient que hi ha és que es mira més si la violinista és guapa, si porta un vestit escotat i agrada al director; llavors té més oportunitats.

-¿No ha passat sempre, això, quan es tracta d'una dona?

-Abans era més difícil, perquè no hi havia aquest poder de la imatge. No es mirava tant si s'era atractiva o no. Es mirava el seu talent, la seva capacitat amb l'instrument. Ara hi ha una tirania de la publicitat, de la imatge. Però també penso que un talent no es pot fabricar. És impossible. Sempre hi ha d'haver la qualitat que determini l'èxit o no d'un músic. Això és el que realment fa que un intèrpret prosperi o no, s'aguant o no. El públic, no el pot enganyar cap empresa discogràfica, el públic no l'enganya ningú.

-Vostè continua pràcticament

PREMI INTERNACIONAL DE COMPOSICIÓ MUSICAL
CIUTAT DE TARRAGONA
2004 DOTZENA CONVOCATÒRIA

INFORMACIÓ

Tel.: +34 977 24 71 80
fax: +34 977 21 34 83

www.tarragona-premi-composicio.org
www.tarragona-music-competition.org

Ajuntament de
TARRAGONA
Àrea de Cultura

EVA GUILLAMET

235
catalunya música
revista musical catalana

amb el mateix ritme de concerts que ha portat tota la seva vida. Què cal fer per mantenir-se en forma el màxim d'anys possibles?

-És una qüestió de sort. Viatjo molt, per tot el món. Ara vinc dels Estats Units, de Nova York, i la setmana que ve me'n vaig al Japó. Viatjo contínuament per Amèrica i també vaig molt a Londres, a Anglaterra. Encara que actualment és molt més cansat, perquè amb l'amenaça del terrorisme es viatja més incòmodament. És més estressant per tots els controls que hi ha. I els aeroports s'han tornat terribles. Però, sobre això que em pregunta, és una qüestió únicament física. Mentre el cos aguanti...

-Quina o quines han estat les vivències que han marcat més la seva carrera artística? Què és el que recorda més vivament de tota la quantitat de concerts que ha donat?

-Per a mi, cada concert és sagrat. És únic. Però una de les coses més importants que m'han passat més recentment és la següent. Quan van

assassinar per la televisió el periodista jueu Daniel Pearl, en mans dels àrabs que l'havien segrestat, em van trucar els seus pares perquè resultava que li agradava molt la música i tenia discos meus en la seva col·lecció. Els seus pares em van demanar que formés part de la comissió organitzadora del festival de música d'àmbit mundial que organitza la seva fundació. Vaig escriure un article sobre això i també em van demanar que busqués algun compositor actual que compongués un rèquiem per a ell. Jo vaig pensar immediatament que ho podria haver fet Joaquín Rodrigo. Vaig pensar que hauria estat el compositor més adequat per la seva sensibilitat musical. Però va morir al cap de poc i no vaig tenir l'oportunitat de demanar-li-ho. Em vaig plantejar, fins i tot, de fer un arranjament del segon moviment del Concierto d'Aranjuez, per a violí, però no ho vaig arribar a fer. Llavors, per mitjà d'una persona, vaig poder escoltar la música d'un com-

positor anglès molt poc conegut que es diu David Heath. Quan vaig sentir el disc que em van deixar, una mica més i caic d'esquena. És impressionant! Mai no havia sentit una música tan impactant i feta actualment. El vaig fer escoltar a un director quan anàvem amb el seu cotxe, conduint, i una mica més atropella algú de la sorpresa que li va produir escoltar aquella música. És un compositor genial, no hi ha cap dubte. I vaig pensar que ell seria la persona perfecta per escriure aquesta obra. Aquest compositor i el fet d'haver pogut contribuir perquè es fes aquest rèquiem ha estat per a mi una de les coses més importants que m'han passat.

-Sé que vostè va publicar una autobiografia, ja fa alguns anys. ¿Potser encara voldria explicar més coses?

-Sí, de fet tinc començat un segon volum de les meves memòries, però no acabo de trobar el temps d'escriure ni l'editor que se n'ocupa. Espero fer-ho algun dia.

La New Japan Philharmonic visita el Palau

Palau 100. New Japan Philharmonic. Dir.: David Giménez. Strauss: *Don Joan*. Mahler: *Simfonia núm. 1*. Palau de la Música Catalana. 11 de maig de 2004 (21 h).

per LLUÍS TRULLÉN

Amb la presència de la New Japan Philharmonic dirigida en aquesta avinentesa pel director barceloní David Giménez, el públic del Palau tindrà l'oportunitat d'escoltar una de les orquestres orientals amb més renom del moment.

La New Japan és la més jove de les sis orquestres que tot al llarg de les darreres dècades han tingut com a seu la ciutat de Tòquio. Fundada l'any 1972, va tenir com a director musical Kazuhiro Koizumi, càrrec que va ocupar entre els anys 1975 i 1980, i que posteriorment ha estat en mans de directors com Michiyoshi Inoue o Szymon Goldberg. Però sens dubte, la batuta que ha marcat el decurs de la formació ha estat la de Seiji Ozawa, principal director convidat entre els anys 1972 i 1991 i director artístic honorari des del mateix 1991.

Ozawa en va ser el seu fundador i sempre el punt de mira de la programació de l'orquestra ha estat posat en la realització de cicles de concerts marcats per l'originalitat i en el qual no manquen els grans noms del panorama interpre-

tatiu del moment. Cicles dedicats a les *Simfonies* de Beethoven i Brahms, la *Tetralogia* wagneriana interpretada únicament per artistes japonesos, un festival Xostakóvitx que va ser dirigit per Mstislav Rostropóvitx, als quals cal afegir gires internacionals, com la que va protagonitzar per Europa l'any 1985 sota la batuta d'Ozawa o la que va realitzar el 1998 per Rússia amb el mateix Ozawa i Rostropóvitx al capdavant.

Amb seu al Sumida Triphony Hall –seu fundada l'any 1997–, l'orquestra ha ofert durant la seva existència nombroses estrenes d'obres contemporànies que pertanyen a autors com Ikebe o Yun, o el més conegut entre nosaltres, Toru Takemitsu. En el concert que se celebrarà al Palau tindrà com a director David Giménez, una de les batutes més destacades del nostre país i que ha destacat tant en el terreny simfònic com en l'operístic, havent dirigit produccions a teatres del renom del Covent Garden, Deutsche Oper de Berlín, Opernhaus de Zuric, Teatro Real de Madrid, Gran Teatre del Liceu, Opéra Comique de París..., en un llarg etcètera.

La Filharmònica de Budapest recrearà música de Dvorák, Smetana i Txaikovski

Els Diumenges al Palau. Orquestra Filharmònica de Budapest. Tamas Varga, violoncel. Dir.: Ricco Sacanni. Smetana: *El Moldava*. Dvorák: *Concert per a violoncel i orquestra*. Txaikovski: *Simfonia núm. 4*. Palau de la Música Catalana. 25 de maig de 2004 (18 h).

per LL.T.

Any passat l'Orquestra Filharmònica de Budapest va commemorar els seus cent cinquanta anys d'història. Considerada una de les formacions més destacades de l'àmbit europeu, ara actuarà al Palau amb un programa dedicat a obres d'Smetana, Txaikovski i Dvorák, de qui oferiran el celeberrim *Concert per a violoncel i orquestra* amb Tamas Varga com a solista principal.

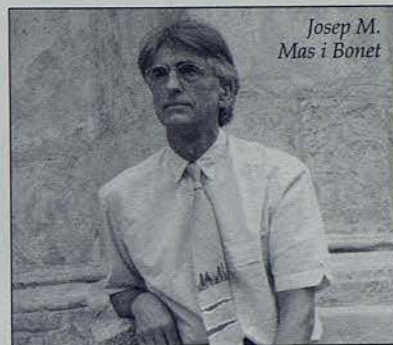
L'orquestra, que en el decurs de la seva història ha estat vinculada a noms com els de Gustav Mahler, Janos Richter o Johannes Brahms, té la seva seu al Teatre de l'Òpera d'Hongria, on ha desenvol-

lupat una intensa tasca concertística amb un repertori amplíssim en què les obres de Liszt, Bartók, Bhrams, Kodály o Mahler ocupen un paper destacat. Després d'una etapa en la qual no va tenir director titular, l'any 1997 l'orquestra va incorporar per a aquest càrrec Ricco Sacanni, que després d'aconseguir el primer premi del Concurs de Direcció Herbert von Karajan ha ofert una intensa tasca tant com a director convidat amb les principals orquestres del món i als escenaris més destacats, com també al capdavant de l'orquestra hongaresa. L'any 2000, per commemorar l'entrada del nou mil·lenni, va oferir en només dotze dies set òperes i el *Requiem* de Verdi. Els darrers anys, a més d'oferir nombrosos títols verdians arreu del món, ha dirigit l'Orquestra Filharmònica de Budapest en gires internacionals realitzades al Japó, Alemanya, Itàlia i França.

Ara al Palau, un programa de gran atractiu musical vindrà acompanyat amb total seguretat d'un altíssim nivell artístic, propi d'aquesta orquestra i d'aquest director hereus de cent cinquanta anys d'història d'una institució com la Filharmònica de Budapest.

Dvorák i Brahms clouen el Cicle d'Orgue al Palau

Cicle d'Orgue al Palau. Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana. Solistes vocals. Josep M. Mas i Bonet, orgue. Dir.: Jordi Casas. Dvorák: *Missa en Re Major*. Brahms: *Cinc corals per a orgue*. Palau de la Música Catalana. 18 de maig de 2004 (20 h).

Josep M.
Mas i Bonet

per LL.T.

La commemoració del centenari de la mort de Dvorák, que enguany ha suposat la interpretació de nombroses obres del seu repertori en diversos cicles de concerts, tindrà també protagonisme en el darrer concert de la primera temporada del Cicle d'Orgue al Palau, en el qual a més de ser interpretada la seva *Missa en Re major*, s'hi oferiran *Cinc corals per a orgue* de Brahms.

Aquest concert tindrà com a protagonistes el Cor de Cambra del Palau, solistes vocals i la direcció de Jordi Casas.

Josep M. Mas i Bonet serà l'organista convidat per a l'ocasió. Catedràtic d'orgue i baix continu al Conservatori de Música del Liceu de Barcelona i organista titular de l'església prioral de Sant Pere de Reus, l'any 1980 va fundar el Curs Internacional d'Interpretació de Música Ibèrica dels Segles XVI, XVII i XVIII de Torredembarra i Montblanc, essent un dels màxims especialistes en aquest gènere. Amb una sòlida formació desenvolupada als principals centres europeus en el decurs de la dècada dels setanta, Mas i Bonet ha fet nombrosos enregistraments discogràfics i un gran nombre de concerts arreu del món: Europa, Amèrica del Sud i Àsia.

Amb un repertori que abasta des dels compositors antics fins als contemporanis, Mas i Bonet va ser el primer organista que va interpretar per primer cop a Espanya la integral del *Livre du St. Sacrement* de Messiaen, concretament a la catedral de Barcelona l'any 1994, obra que va interpretar un any després a la catedral de Ginebra. Ara, amb la seva actuació al Palau, posarà cloenda a aquest primer cicle dedicat a l'orgue que tants elogis ha rebut des de la seva inauguració el passat mes d'octubre.

*¿Demasiada
química
en tus galletas?*

100% Naturales

OFICINA FORENSE D.L.N.

Caso Nº 3241-92 X Sexo

Nombre HUASTECO DE LAS Galletas

Hospital Hora

Fecha de ingreso

Día	Mes	Año

533

Rostropóvitx dirigirà el War Requiem de Britten en el concert inaugural del Fòrum 2004

Fòrum Barcelona 2004. OBC. Orfeó Català. Cor Madrigal. Escolania de Montserrat. Olga Guriakova, soprano. Steve Davislim, tenor. Bo Skovhus, baríton. Dir.: Mstislav Rostropóvitx. Britten: *War Requiem*. L'Auditori. 14 de maig de 2004 (21 h).

per LL.T.

El concert inaugural del Fòrum 2004, dedicat al *Requiem* de Britten tindrà, a més de l'OBC i de tres de les formacions vocals més destacades del nostre país, com són l'Orfeó Català, el Cor Madrigal i l'Escolania de Montserrat, la presència d'una de les figures més carismàtiques del panorama musical, com el director d'orquestra i celeberrim violoncel·lista Mstislav Rostropóvitx, una de les figures més reconegudes de l'àmbit musical i que ha estat guardonat amb els més prestigiosos premis i reconeixements institucionals d'abast mundial.

Figura vinculada al compromís social, a la defensa de les llibertats, sempre va mostrar-se crític amb el règim soviètic i mitjançant la seva música sempre ha mostrat una posició contrària a qualsevol règim totalitari, Rostropóvitx esdevé, pel seu carisma, per la seva trajectòria, per la seva vinculació i posició social, una figura idònia per ser l'encarregat de dirigir aquest primer concert del Fòrum, que entre altres grans noms del panorama interpretatiu, tindrà el proper mes d'agost la presència de Daniel Barenboim, un dels artistes de més renom que ha extrapolat el camp musical, i que sempre ha mostrat un compromís social a bastament reconegut.

Des del seu debut com a violoncel·lista l'any 1935 –quan tenia vuit anys– i després d'haver aconseguit temps després èxits absoluts al seu país, l'any 1956 va actuar per primer cop al Carnegie Hall de Nova York, un debut als Estats Units amb què va assolir un reconeixement mundial que des d'aquell moment només ha crescut. Des de l'any 1961 va compartir la seva tasca com a violoncel·lista amb la de director d'orquestra, activitats que han tingut un estret paral·lelisme amb l'Orquestra Simfònica Nacional de Washington, de la qual esdevé director musical l'any 1977. Màxims reconeixements governamentals i d'institucions rebuts al Japó, Gran Bretanya o Alemanya, i als quals cal afegir el Premi Lenin, la Medalla d'Or de la Royal Philharmonic Society o el Premi Príncep d'Astúries concedit el 24 d'octubre de 1997 avalen la trajectòria d'aquest artista que ha esdevingut una figura sempre compromesa amb la defensa de les llibertats.

Una orquestra amb la història de la Suisse Romande

Palau 100. Orchestre de la Suisse Romande. Nikolaj Znaider, violí. Dir.: Pinchas Steinberg. Txaiovski: *Concert per a violí i orquestra*. Simfonia núm. 1. Palau de la Música Catalana. 20 de maig de 2004 (21 h).

per LL.T.

L'Orchestra de la Suisse Romande figura entre les formacions més cèlebres del panorama simfònic europeu. El seu nom va lligat estretament al d'Ernest Ansermet, que va fundar la formació l'any 1918 i que va ocupar aquest càrrec fins al 1967. Amb Ansermet va assolir un reconeixement unànime fins a aconseguir un dels llocs prominents en el panorama de les grans orquestres europees. La titularitat de l'orquestra va estar assumida posteriorment per Paul Kletzki (1967-70), Wolfgang Sawallisch (1970-80), Horst Stein (1980-85), Armin Jordan (1985-97), Fabio Luisi (1997-2002) i actualment per Pinchas Steinberg.

Amb concerts simfònics celebrats a Ginebra i a Lausana, l'orquestra també assumeix la temporada operística del Gran Théâtre de Ginebra. Amb desenes de gires internacionals en el decurs de la seva història –pròximament actuarà als Estats Units–, aquesta formació suï-

Nikolaj Znaider

sa rep el suport econòmic de l'Estat i de la ciutat, d'associacions d'Amics de l'Orquestra, patrocinadors, mecenes i ha mantingut sempre una estreta relació amb la Ràdio de la Suisse Romande, per a la qual ha realitzat infinitud d'enregistraments. Durant la seva història ha ofert nombroses estrenes d'autors, com per exemple, entre d'altres, Honegger, Britten o Milhaud.

En la seva actuació que tindrà lloc al Palau, la formació estarà dirigida pel seu titular en un concert en el qual el públic tindrà l'ocasió d'escoltar novament a Barcelona Nicolaj Znaider, un dels violinistes més destacats de l'actualitat i que amb el seu Stradivarius construït l'any 1704 esdevindrà solista del celeberrim *Concert* de Txaiovski.

Mikhailova demostrarà la seva vàlua amb el Concert per a violí de Beethoven

Els Diumenges al Palau. Orquestra de Cambra de Granollers. Elena Mikhailova, violí. Dir.: Francesc Guillén. Beethoven: *Concert per a violí i orquestra*, op. 62. Mozart: *Simfonia núm. 40*. Palau de la Música Catalana. 6 de juny de 2004 (18 h).

per LL.T.

La violinista Elena Mikhailova, Premi Primer Palau 2002, serà la solista invitada per actuar en el darrer concert de la temporada dels Diumenges al Palau en un programa en el qual actuarà com a solista interpretant el celeberrim *Concert per a violí* de Beethoven, acompanyada per l'Orquestra de Cambra de Granollers dirigida per Francesc Guillén.

Nascuda a Bakú, Mikhailova va debutar amb només set anys al costat de l'orquestra de cambra de la seva ciutat natal. L'any 1991 va traslladar-se a Es-

panya, on va ser alumne de García Asensio a l'Escola Superior de Música Reina Sofia de Madrid. Actualment cursa el darrer curs de la carrera superior de música de cambra. Des de l'any 1994 ha ofert nombroses actuacions a Anglaterra, Argentina, el Japó, Alemanya, França, Suïssa, Àustria i ha participat en festivals i cicles de concerts com els de Granada o Vilabertran. Amb nombrosos guardons en diversos certàmens internacionals i nacionals (Primer Premi al Concurs permanent de JJMM d'Espanya l'any 2000 i nombrosos premis en concursos a Itàlia) ha actuat darreument al Teatro Monumental de Madrid com a solista del *Concert per a violí núm. 1* de Prokófiev i al costat de l'Orquestra Simfònica del Principat d'Astúries amb el *Concert per a violí* de Txaiovski. Ara al Palau actuarà amb una obra de la dificultat i de la complexitat musical del *Concert per a violí* de Beethoven, una de les obres clau en la carrera concertística de tot gran violinista.

La BBC Symphony aposta per la música del segle xx

Palau 100. BBC Symphony Orchestra. Christian Lindberg, trombó. Dir.: Leonard Slatkin. Barber: *Medea's lament and Dance of Vengeance*. Turnage: *Another set to*. Takemitsu: *Fantasma Cantos II*. Xostakóvitx: *Simfonia núm. 11*. Palau de la Música Catalana. 24 de maig de 2004 (21 h).

per LL.T.

L'any 1930 Sir Adrian Boult fundava la BBC Symphony Orchestra, una de les formacions britàniques més destacades i que en el decurs de la seva història ha tingut entre altres directors titulars, Malcolm Sargent, Antal Dorati, Pierre Boulez, Guennadi Rozhdestvenski, Sir Colin Davis, Rudolf Kempe o John Pritchard. Des de l'any 2000 n'assumeix la titularitat Leonard Slatkin, director americà que ha mantingut els pilars en què es fonamenta la BBC Symphony: estrenes d'obres contemporànies –en la seva història l'orquestra ha ofert més d'un miler d'estrenes, entre les quals obres de Bar-

tók, Bloch, Boulez, Britten, Carter, Gerhard, Ibert, Messiaen, Poulenc, Schnittke, Tippett, Webern o Xenakis–, participació en els cèlebres Proms Londenencs, i una projecció internacional que ha dut la formació britànica a actuar als principals escenaris concertístics del món. L'any 2000 l'orquestra va celebrar els seus primers setanta anys d'història amb una nova seu concertística, el Barbican Center, on ofereix una sèrie anual de concerts, complementats, a més de les actuacions d'àmbit internacional, per nombroses actuacions pel Regne Unit.

Slatkin –que ha estat nominat en més de cinquanta ocasions als premis Grammy– va substituir Andrew Davis al capdavant de la formació i la seva tasca d'oferir obres de nova creació, seguint els criteris històrics de la BBC Symphony, ha fet que Mark-Anthony Turnage hagi esdevingut compositor associat de l'orquestra. Ara al Palau, en un programa dedicat a la música del segle XX, oferirà un programa integrat per obres de Barber, Turnage, Takemitsu i Xostakóvitx, seguint, doncs, la tasca de difusió d'obres contemporànies complementades amb els grans títols de la

Christian Lindberg

història de la música simfònica.

Però a més, el concert tindrà un atractiu especial. La presència del solista de trombó Christian Lindberg permetrà que el públic del Palau escolti el qui es pot considerar un dels solistes de metall més rellevants dels darrers anys. Amb més de vuitanta obres dedicades per diversos compositors, i amb un total de seixanta enregistraments en solitari, l'any passat va ser escollit com un dels cinc artistes més importants en la interpretació d'instruments de metall de tot el segle XX. Concerts a les principals sales del món, actuacions al costat de les orquestres simfòniques i filharmòniques de més renom, i gires per diversos països avalen la trajectòria d'aquest solista de trombó que retornarà a l'escenari del Palau.

Claret, Gutman i Mork interpretaran les Suites per a violoncel de Bach

Fòrum Barcelona 2004. Suites per a violoncel de Bach. Lluís Claret, Natalia Gutman, Truls Mork, violoncel. L'Auditori. 7, 10 i 13 de juny de 2004 (21 h).

per LL.T.

Els dies 7, 10 i 13 tres dels violoncel·listes que gaudeixen de més popularitat a escala mundial oferiran la integral de les *Suites* de Bach, en tres concerts que tindran com a primer protagonista Lluís Claret.

El violoncel·lista andorrà serà l'encarregat d'iniciar el cicle amb la interpretació de les *Suites* núm. 2 i núm. 5, en un concert en el qual també interpretarà l'obra d'encàrrec d'Agustí Charles *Des de l'infinit*.

Tres dies després serà el torn de Natalia Gutman, la celeberrima violoncel·lista nascuda a Moscou qui, juntament amb les *Suites* núm. 3 i núm. 6, oferirà la *Suite* núm. 1 de Britten, un dels autors que amb Bach ocupa un lloc destacat en la programació del Fòrum. Gutman, que amb només nou anys ja va debutar en públic, gaudeix d'un reco-

neixement unànime, des que l'any 1964 va obtenir la medalla de plata en el Concurs Txaikovski de Moscou i des que l'any 1967 va proclamar-se guanyadora del Concurs de la Ràdio d'Alemanya de l'Oest, a Munic. Amb un repertori que abasta pràcticament tot el repertori per a violoncel del barroc fins a la música contemporània, les seves actuacions al costat d'Oleg Kagan, d'Eliso Virsaladze, la col·laboració amb Claudio Abbado i els més grans directors de les darreres tres dècades han fet de Gutman una de les solistes més reconegudes en l'àmbit de la interpretació del violoncel.

La sèrie de les suites, la clourà el violoncel·lista Truls Mork, amb la interpretació de la primera i quarta de la sèrie, en un recital en el qual oferirà l'obra *Clamavi* de Nordheim, un dels compositors noruecs més rellevants del segle XX. Mork, nascut a Noruega l'any 1961, va fer els seus estudis musicals de la mà del seu pare, i posteriorment amplià la seva formació a Suècia, Àustria i Moscou. L'any 1982 va proclamar-se guanyador del prestigiós Concurs Txaikovski i quatre anys després del Naumburg de Nova York. A partir d'aquell moment ha actuat amb les orquestres

Lluís Claret

més destacades del món i ha estat dirigit per les batutes de més renom mundial. La música de cambra ocupa un lloc destacat en la seva trajectòria artística i, entre altres actuacions, destaca la gira que va dur a terme la passada temporada amb Gil Shaham i Yefim Bronfman. Ara a l'Auditori podrem escoltar el seu talent amb aquest recital, amb què clourà el cicle de les *Suites* de Bach.

El llegendari Peer Gynt de Grieg al Palau

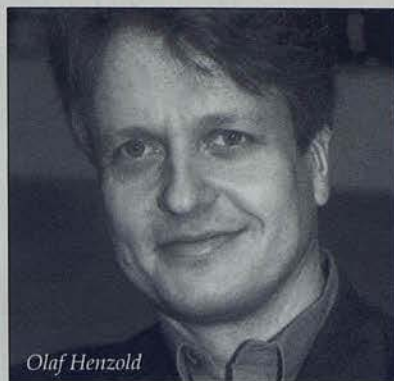
Palau 100. Orquestra i Cors de l'Òpera Nacional de Noruega. Marita Kvaring Solberg, soprano. Itziar Martínez Galdós, soprano. Trond Halstein Moe, bariton. Lise Fjeldstad, actriu. Toralf Maurstad, actor. Dir.: Olaf Henzold. Grieg: *Peer Gynt*. Palau de la Música Catalana. 1 de juny de 2004 (21 h).

per LL.T.

Peer Gynt és el personatge d'una llegenda noruega que va inspirar el drama d'Ibsen. Un caçador solitari que en trobar al bosc un troll –un esperit gegant–, el mata, i a partir d'aquest moment comença a escoltar veus misterioses que l'aniran acompanyant en un seguit de situacions i de llocs inversemblants.

Edward Grieg va escriure l'any 1876 música per a aquesta obra d'Ibsen i posteriorment els anys 1888 i 1891 en va escriure dues suites orquestrals, que habitualment formen part del repertori concertístic. Ara, però, al Palau tindrem l'oportunitat d'escoltar la versió íntegra d'aquesta obra mestra de Grieg, en què solistes vocals, dos actors, cor i orquestra donaran vida a aquesta llegenda noruega.

Res millor que l'Orquestra i Cors de l'Òpera de Noruega per donar vida a aquesta història en una versió que serà dirigida per Olaf Henzold, titular des de l'any 2001 de l'esmentada Òpera de

Olaf Henzold

Noruega. Aquesta institució va ser fundada l'any 1958 pel govern noruec per difondre espectacles operístics i de ballet. L'any 2008 l'Orquestra estrenarà un nou teatre que en aquests moments s'està construint. Des de l'any 1996 i fins al 2008 el seu director artístic és Bjørn Simensen i Olaf Henzold assumeix la tasca de titular d'una formació que té com a director principal Stein Winge. Amb seu a Oslo, l'Orquestra Noruega desenvolupa una intensa tasca al seu país, a la qual cal afegir nombroses actuacions a l'estranger, amb recreacions tan destacades com el cicle complet de l'*Anell del nibelung* de Wagner a la ciutat anglesa de Norwich (any 1997) o la interpretació de l'òpera *Ariadne auf Naxos* d'Strauss a Santiaغو de Compostel·la (any 2000). Ara al Palau ens acostarà a una de les llegendes literàries i musicals més cèlebres de la tradició noruega.

El Requiem de Mozart en la programació del Fòrum 2004

Fòrum Barcelona 2004. Orfeón Donostiarra. English Chamber Orchestra. Isabel Rey, soprano. Elisabeth von Magnus, mezzosoprano. Marius Vlad, tenor. Stefano Palatchi, baix. Dir.: Leopold Hager. Mozart: *Requiem*. L'Auditori. 18 de maig de 2004 (21 h).

per LL.T.

La interpretació d'aquest *Requiem* de Mozart programat en el Fòrum 2004 promet ja a priori un èxit artístic poc menys que absolut. Un conjunt vocal com l'Orfeón Donostiarra, que dies abans haurà actuat al mateix escenari oferint el *Requiem* de Verdi, i un conjunt de solistes amb les veus d'Elisabeth von Magnus, Marius Vlad, l'extraordinària soprano Isabel Rey –reconeguda com una de les màximes figures mundials en la interpretació d'obres de Mozart i que ha obtingut triomfs als escenaris musicals de més renom de tot Europa– i el baix Stefano Palatchi –una de les figures que més sovint visita els nostres escenaris, tot obtenint-hi uns èxits clamorosos en les seves recrea-

cions de personatges operístics–, es veuran acompanyats per un conjunt instrumental com l'English Chamber Orchestra, una de les formacions musicals londinenques de més renom internacional. Fundada l'any 1948, aquesta orquestra ha tingut, en una llarga llista de directors convidats, figures tan destacades com Britten, Perahia, Barenboim, Ashkenazy o Leppard, llista seguida de noms en la qual figuren un gran nombre dels solistes instrumentals més destacats del panorama musical de les darreres dècades, i ha ofert en la seva trajectòria un gran nombre d'estrenes d'obres pertanyents a autors tan destacats com Nalcolm Arnold, Benjamin Britten, Hans Werner Henze, Gustav Holst, Peter Maxwell Davis, Andrzej Panufnik o John Taverner. Amb

John Williams, al Palau

XV Festival de Guitarra de Barcelona. John Williams, guitarra. Petit Palau. 14 de maig de 2004 (21 h).

per LL.T.

Nascut a Melbourne (Austràlia) l'any 1941, John Williams és ara com ara el guitarrista que gaudeix de més renom internacional. Amb una dilatada biografia plena de recitals arreu del món, de col·laboracions amb artistes de la categoria de Perlman, Previn o Leo Brower, la guitarra de Williams abasta pràcticament tots els gèneres musicals: música de Vivaldi, arranjaments de bandes sonores de pel·lícules, cançons de Simon & Garfunkel o la *Sonata Arpeggione* de Schubert, i també la interpretació d'obres contemporànies, com el *Concert* de Mauro Giuliani o música de jazz...

Williams ha estat considerat l'ambaixador de la guitarra arreu del món i ha fet arribar el seu repertori eclèctic a tots els amants de la música independentment del gènere musical que afronti.

La carrera de Williams va iniciar-se l'any 1958 al Wigmore Hall, després d'haver-se format a l'Accademia Musicale Chigiana de Siena i al Royal College of Music de Londres, on estudià entre els anys 1956 i 1959 piano, harmonia i història de la música. Però els primers passos com a guitarrista els va fer de la mà del seu pare –professor de guitarra–, seguits posteriorment a partir de l'any 1952 –quan la família es trasllada a viure a Londres– de la mà d'Andrés Segovia.

Dos anys després del seu debut, Williams ja actua a Londres, París, Madrid, el Japó, Rússia i els Estats Units, tot desenvolupant una carrera artística que l'ha portat a actuar a pràcticament tots els grans escenaris del món i a ser un habitual a les pantalles televisives de pràcticament tots els països.

Actuacions al costat de la Filharmònica de Berlín sota direcció de Barenboim, enregistraments d'obres de Takemitsu amb la London Sinfonietta, del *Concierto de Aranjuez* del mestre Rodrigo..., l'ample ventall d'activitats musicals de Williams recull altres aspectes.

una extensa discografia i nombroses actuacions i gires internacionals, l'English Chamber tindrà, per a la direcció d'aquest *Requiem* de Mozart a l'Auditori, una figura de qui idènticament sobra tot mena de presentació.

El director d'orquestra Leopold Hager, nascut a Salzburg l'any 1935, figura com una de les personalitats més destacades de la interpretació musical de les darreres quatre dècades. Director d'orquestra de l'Òpera de Linz (1962-64), l'Òpera de Colònia (1964-65), l'Òpera de Friburg (1965-69), els seus èxits més grans els van aconseguir en el període 1969-81, en què es va fer càrrec de l'Orquestra del Mozarteum de Salzburg, amb unes recreacions dedicades a les obres de Mozart i dels autors clàssics en general que han assolit un reconeixement inqüestionable. Director artístic de l'Orquestra Simfònica de la Ràdio i Televisió de Luxemburg, Hager en el decurs de la seva carrera s'ha erigit com una de les batutes que ha dirigit amb més elegància el llegat de l'obra de Mozart i que ara ho podrà demostrar novament a l'Auditori al capdavant d'una orquestra, d'un cor i d'uns solistes vocals d'una qualitat artística excepcional.

Eclecticisme lloable

per F. TAVERNA-BECH

L'Associació Catalana de Compositors clou el seu cicle Avui-música amb un recital veritablement important, ja que compta amb la col·laboració de la pianista Montse Massaguer, de qui recordem unes brillantíssimes versions de la música de Messiaen. I alhora s'han programat obres d'autors de tanta ressonància com Henry Cowell, el pioner dels emblemàtics clústers del piano del segle XX i Toru Takemitsu, un dels creadors de més personalitat dels darrers trenta anys.

De Montse Massaguer podem dir que el seu estil virtuosístic és d'un gran rigor expositiu, mentre que el seu temperament interpretatiu és molt versàtil. Aquestes dues qualitats recolzen en un virtuosisme molt àgil. D'Àngels Alabert s'oferiran *Cinc variacions sobre el 3er. i 4arts. modes i ritmes de Messiaen*; de Mario Ros s'estrenarà *Über den Himmel* (Sobre el cel), composta l'any 2001; de Pere Cases s'interpretaran els *Estudis* (2000-01), i també els *Dotze estudis* (2000) de Miquel Roger, interessants pel que manifesten com a concepció molt personal de l'escriptura pianística. Una altra estrena important serà el *Diario de noche*, que ens acostarà a la inquietud especulativa d'un dels nostres compositors més coherents del nou avantguardisme: David Padrós.

Amb la música de Toru Takemitsu (1930) podem dir que les estructures creatives de l'avantguarda occidental del segle XX entren en contacte amb la sensibilitat de la tradició oriental. *Rain Tree Sketch I* (1981) i *II* (aquesta dedicada a la memòria de Messiaen i escrita el 1992) palesen l'entitat estètica de les concepcions musicals de Takemitsu. Les *Tres llegendes irlandeses* (1918) de Henry Cowell poden il·lustrar-nos sobre el moment evolutiu amb el qual els compositors nord-americans van conciliar les influències de la música occidental amb les que rebien de la seva tradició folklòrica. Circumstància que, si més no, proposa ben certament un nou món. Desconeixem quines són les particularitats de Galina Utwolskaia; el fet, però, d'haver escrit sis sonates pot assenyalar que som davant d'una compositora de sòlida formació.

En definitiva, Montse Massaguer presenta un repertori que comprèn una àmplia perspectiva estètica del pianisme del nostre temps.

Avui-música. Montse Massaguer, piano. A. Alabert, M. Ros, P. Cases, M. Roger, D. Padrós, T. Takemitsu, H. Cowell, G. Utwolskaia. Auditori de l'SGAE. 20 de maig de 2004.

Es completa la Tetralogia wagneriana al Liceu

LES DUES DARRERES PARTS DE LA *Tetralogia* ESDEVINDRAN, DEFINITIVAMENT, EL COLOFÓ DE LA TRAJECTÒRIA DE BERTRAND DE BILLY AL CAPD'AVANT DE LA RESPONSABILITAT MUSICAL DEL GRAN TEATRE DEL LICEU.

per J.C.C.

Es tracta de la fi d'un repte ambiciós, que en la primera part va superar satisfactòriament i que cal confiar que ara rematarà de manera semblant. Ja hi haurà temps per fer un balanç precís del que ha significat la seva aportació global a la història del nostre Teatre.

Amb *Siegfried* i *Götterdämmerung* es clou també la presència d'una de les propostes dramaturgiques wagnerianes de més envergadura i interès que han passat mai pel nostre Teatre. No pretenem insistir en unes explicacions ja donades en el seu dia, sinó tan sols fer un recordatori elemental d'una realitat d'aquesta envergadura.

Tampoc no ens hem d'estendre gaire en el contingut de les obres que clouen el magne cicle wagnerià. Fa un any hi vam dedicar el Tema de la revista.

Siegfried és una obra centrada en intèrprets masculins, només al final apareix Brünnhilde, i això pot tenir quelcom a veure amb el seu caràcter més aspre, dramaturgicament pesant, amb problemes de fluïdesa en el desenrotllament al costat de moments excelsos. Molt de soliloqui i poc diàleg, molt de discurs i poca acció en un argument que d'alguna manera fa la funció de pont vers la conclusió definitiva que arribarà amb *Götterdämmerung*.

Partint del més famós dels preludis

wagnerians, prodigat arreu, aquesta obra té una estructura molt més ortodoxament operística, amb un procés argumental més ric i divers que fa que malgrat la seva considerable extensió resulti atractiva en el sentit convencional del mot. Hom arriba aquí a l'apoteosi del discurs wagnerià i a la fi d'un discurs potentíssim, que mostra el complex cosmos creatiu del seu autor en una plenitud majestàtica i gairebé abassegador.

La continuïtat amb què s'ofereix constitueix un al·licient notable; continuïtat també en els intèrprets, que es reparteixen els dos papers més importants, John Treleaven-Siegfried i Deborah Polaski-Brünnhilde –un duo amb una certa trajectòria wagneriana liceista–, mentre que altres també importants cantants, tots ells habituals servidors dels personatges wagnerians a casa nostra, es reparteixen la resta de personatges. Falk Struckmann serà Wanderer en *Siegfried* i Gunther en *Götterdämmerung*; Graham Clarke serà Mime en *Siegfried*; Gunther von Kannen serà Alberich, Andrea Böning serà Erda i Eric Halfvarson farà de Fafner en aquesta mateixa òpera. El mateix Halfvarson compartirà amb Matti Salminen el personatge de Hagen en *Götterdämmerung* i Elisabete Matos interpretarà Guttrune.

Siegfried i Götterdämmerung de Richard Wagner. John Treleaven. Deborah Polaski. Graham Clark. Falk Struckmann. Günter von Kannen. Eric Halfvarson. Andrea Böning. Matti Salminen. Elisabete Matos. Cor i Orquestra del Gran Teatre del Liceu. Direcció d'escena: Harry Kupfer. Direcció musical: Bertrand de Billy. Producció: Deutsche Staatsoper de Berlín. Gran Teatre del Liceu. Del 16 de maig al 7 de juliol de 2004.

Liceu
003
004

JULIOL 2004

Dies 23, 26, 27 i 29 a les 20.30 h

Dia 25 a les 17.00 h

Giulio Cesare

de Georg Friedrich Händel

Direcció musical
Michael Hofstetter

Versió, direcció d'escena original,
escenografia i vestuari
Herbert Wernicke

Direcció d'escena realitzada per
Björn Jensen

Il·luminació
Hermann Münzer

Coproducció
**Gran Teatre del Liceu /
Theater Basel**

Daniela Barcellona, Elena de la
Merced, Ewa Podles, Maïte
Beaumont, Jordi Doménech,
David Menéndez, Itxaro
Mentxaka i Oliver Zwarg.
(23, 25, 27 i 29 de juliol)

Patricia Bardon, Lynne Dawson,
Mercè Obiol, Mary Phillips, Brian
Asawa, Itxaro Mentxaka, Philip
Cutlip i Àlex Sanmartí.
(26 de juliol)

Orquestra Simfònica i Cor
del Gran Teatre del Liceu

ENDA DE LOCALITATS

ServiCaixa
902 53 33 53
servicaixa.com

quilles del Liceu
Rambla, 51-59
002 Barcelona
divendres
14.00 a 20.30 h.

de les localitats
725 a 149 €

ormació
93 485 99 13
www.liceubarcelona.com

obra
oxa-
argu-
mal-
esuli
al del
si del
scurs
c cos-
olmi-
rado-
cons-
inui-
es re-
tants,
h Po-
a cer-
men-
tants,
erso-
es re-
Falk
fried
Gra-
ried,
An-
arson
ope-
amb
lagen
Matos

Ri-
De-
alk
en.
ig.
tos.
tre
arry
and
sta-
del
ju-

Gran Teatre del Liceu

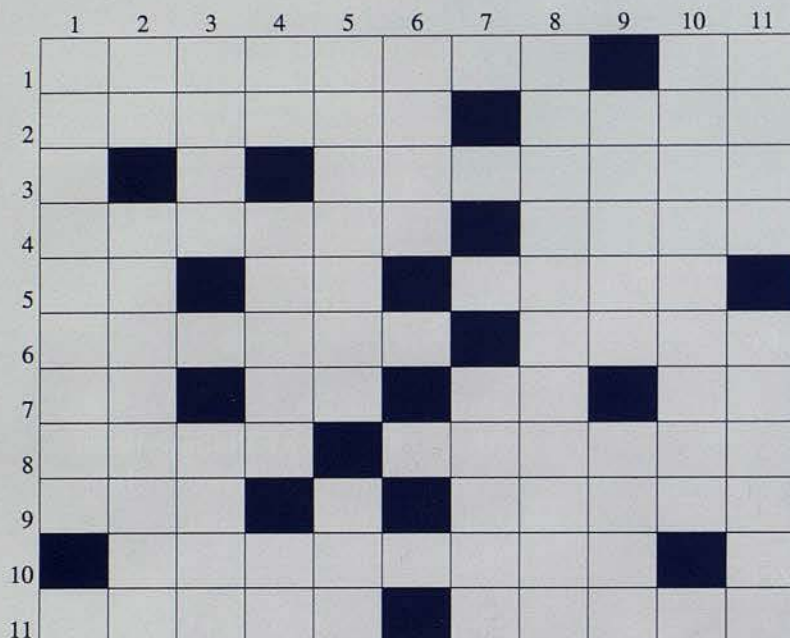

Forum
BARCELONA
2004

per Eduard V. Patsi

Música encreuada

Horitzontals

1. Els jardins que Rodrigo va convertir en concert per a guitarra. Bohuslav Foerster, compositor txec.
2. Per als violinistes, el del diable de Tartini és el més temut. Sinònim de "faristol" en comptes de faristol.
3. Locatelli, Ligeti o Lucerna. Ravel, Romberg o Rossini. Bemoll augmentat o sostingut rebaixat.
4. Entristit. Bruce Springsteen.
5. Només sona la part central de l'ampolla d'anís. Associació Catalana (de Compositors, per exemple). La que rebia les paraules: *amor de ángel, verdad es no?*
6. Alter ego d'en Joan Manuel Serrat. *Rallentando* a la partitura.
7. Només sonen les parells del piano. Els músics que seuen als extrems de l'escenari quan toca la Rundfunk.

Interval Mi-Fa. Els més desperts senten el Re.

8. Els de la Filharmònica de Viena no en volien cap asseguda davant un faristol, i ara ja s'hi han d'anar acostumant. Executa el toc de castells i la música dels gegants del revés.
9. Episodi central d'un galop d'Strauss. Re major. Sí no l'omple, el sac de gemecs no sona.
10. Clavicordi petit. Faristol.
11. Tenora, arpa o bandúrria de segona mà. Material poc noble per fer-ne instruments de metall.

Verticals

1. La col·laboració entre Jacint Verdaguer i Manuel de Falla. Pont de violí cap per amunt.
2. La doble vibrant d'Arriaga. Aquella mena de pianos que fabricaven a casa dels Blancafort a la Garriga.
3. El que li cal al flautista per fer sonar l'instrument (i no diguem al graller!). Ravel o Ruera. Què fa una tuba enmig d'un quartet de corda?
4. A en Nin-Culmell se li han endut la vocal. El que fa el narrador a *Pere i el llop*, per exemple. Pianistes Desafinats.
5. Compositor txec, de nom Leos. Com diu el cànon: "Cada ... surt el sol i tot recomença".
6. Un paper pautat sense pa. Serpentó. La major. Rossini en té una i Schumann, dues.
7. Mi major. Faristol obert. Les costes del Garraf. Part del compàs que no té accent (cap per amunt).
8. La flauta d'en Mozart en idioma original.
9. Plou fort i les timbales redoblen. En voler-se casar, va perdre el cap.
10. Autors de samba i bossa nova. Rienzi, Rigoletto o Rosó, Rosó, flor de la meua vida.
11. Allò que mou en Petruixka, el titella. Indicació a la partitura per interpretar dins una mateixa frase i sense articular.

Música encreuada d'abril 2004 (núm. 234)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	C	O	N	S	A	G	R	A	C	I	O
2	A	R	P	E	G	I	A	T		N	O
3	M	A	N	D	O	L	I	N	E	S	
4	E	T		A	S	L	E		G	O	S
5	R	O	D	E	T	E	R	A		N	I
6	A	R	A	R		S		N	E	O	M
7	T	I	R	C	O	P	I	H		R	F
8	A		R		S	I		E	N	I	O
9		S	E	C		E	L	L		T	N
10	C	O	R	D	A		F	I	N	Z	I
11	C	L	E	M	E	N	T		A	A	A

Solucions en el número següent

CATALUNYA

MÚSICA

Sempre en concert

Sintonitza, sota la teva direcció:

Temporada de l'OBC des de L'Auditori

3 maig: Missa de Rèquiem,
de Giuseppe Verdi,

amb Anna María Sánchez, soprano; Alejandro Roy, tenor;
Tea Demurishvili, mezzosoprano, i Kwangchul Youn, baix.
Orfeón Donostiarrá,
Ernest Martínez Izquierdo, director. 22:10 h (diferit).

Temporada del Gran Teatre del Liceu

En directe des del Teatre Lliure. 20:45 h.

7 maig: Il mondo della luna,
de Franz Joseph Haydn.

Taller d'Òpera al Teatre Lliure.

11 maig: Recital Ana María Sánchez,
Obres de Richard Strauss, Giuseppe Verdi, Enric Granados,
Eduard Toldrà i Joaquín Turina,
amb Enrique Pérez de Guzman, piano. 22:10 h (diferit).

18 maig: Recital Angela Gheorghiu,
Obres de Scarlatti, Gluck, Parisotti, Martini, Bellini, Donizetti,
Verdi, Gounod, Bizet, Massenet, Delibes, Alessandrescu,
Brediceanu i Gheciu.
amb Jeff Cohen, piano. 22:10 h (diferit).

Sintonitza, amb tota la informació:

TV3 - teletext

Catalunya Música avui, pàgina 291

Catalunya Música demà, pàgina 292

www.catradio.com

www.ritmes.net/docs/programacatmusica.pdf

Alt Empordà. Rosselló. 87.6

Baix Empordà. 87.8

Cerdanya. 88.4

Alt Urgell. Alta Ribagorça. Cerdanya. Pallars Sobirà. 88.6

Solsonès. 89.7

Alt Empordà. Rosselló. 90.8

Bages. Berguedà. Maresme. Vallès Oriental. 91.3

Alta Ribagorça. 91.5

Garrigues. Pla d'Urgell. Segarra. Segrià. Urgell. 91.9

Priorat. 92.2

Val d'Aran. 92.8

Alt Berguedà. 93.3

Alt Empordà. Rosselló. 93.7

Ripollès. 95.3

Marene. 96.4

Alt Empordà. Baix Empordà. Gironès. Selva.

Pla d'Estany. Rosselló. 96.7

Garrotxa. La Selva. 97.1

Terra Alta. 97.3

Noguera. Pallars Jussà. 97.4

Noguera. 98.9

Segrià. 99.0

Selva. 99.1

Baix Empordà. 100.4

Osona. 100.5

Alta Ribagorça. Val d'Aran. 101.2

Baix Llobregat. Barcelonès. Maresme.

Vallès Occidental. Vallès Oriental. 101.5

Osona. Ripollès. 102.0

Alt Penedès. Anola. Bages. Berguedà. 102.4

Baix Ebre. Montsià. Ribera d'Ebre. 102.5

Alt Urgell. 103.0

Ripollès. 104.3

Garrotxa. 104.8

Selva. 105.2

Alt Camp. Baix Camp. Baix Penedès. Tarragonès. 105.4

Baix Penedès. 105.9

BARCELONA (BARCELONÈS)

1 MAIG	19 h	Auditori	OBC. Orfeón Donostiarra (dir.: J.A. Sainz Alfaro). Ana María Sánchez, soprano. Alejandro Roy, tenor. Mezzosoprano. Baríton. Dir.: Ernest Marnez Izquierdo. <i>Missa de Requiem</i> de Verdi.
	19,30 h	CaixaForum	Hopkinson Smith, llaüt. (XXVII Festival de Música Antiga).
	20 h	Palau	Orquestra de Guitarres de Barcelona. (XV Festival de Guitarra de Barcelona).
2 MAIG	18 h	Auditori	OBC. (Segona audició).
	18,30 h	Palau	Orquestra i Cor de Minsk. Rodrigo, Beethoven. (Promoconcert).
	19,30 h	CaixaForum	Le Concert d'Astrée. Emmanuelle Haïm, orgue, clavicèmbal i direcció. Händel. (XXVII Festival de Música Antiga).
3 MAIG	19 h	Palau	Orquestra Julià Carbonell de les Terres de Lleida. Dir.: Alfons Rever-Granados, Kodály, Dvorák, Copland, Saint-Saëns. (Concert de Tarda al Palau).
	21 h	Auditori	Orquestra Filharmònica Nacional d'Hongria. Dezso Ránki, piano. Dir.: Zoltán Kocsis. Liszt, Strauss. (Ibercamera).
	21 h	Teatre Lliure	<i>Il mondo della luna</i> de Haydn.
4 MAIG	21 h	Palau	Tokyo String Quartet. Takemitsu, Janáček, Beethoven. (Temporada de Cambra d'Ibercamera).
	21 h	Teatre Lliure	<i>Il mondo della luna</i> de Haydn.
	21 h	CaixaForum	Companyia Musical. Josep Cabré, baríton i direcció musical. El barroc a les Espanyes. (XXVII Festival de Música Antiga).
	21,30 h	Auditori	Paco de Lucía Sexteto. (XV Festival de Guitarra de Barcelona).
5 MAIG	20 h	Palau	Jordi Vergés, orgue. Liszt, Ritort, Widor. (Cicle d'Orgue al Palau).
	21 h	Teatre Lliure	<i>Il mondo della luna</i> de Haydn.
	21 h	CaixaForum	Andreas Martin, tiorba. Bach. (XXVII Festival de Música Antiga).
	21 h	MACBA	Conjunt instrumental. Dir.: Domènec González de la Rubia. Compositors colombians, Boliart, Diago, Ferrer, González de la Rubia. (Avuimúsica).
	21,30 h	Bikini	Leslie West + Del Bromham. (XV Festival de Guitarra de Barcelona).
6 MAIG	20, 30 h	Conser. Liceu	Luis Cojal, contrabaix. Maria Mestre, piano. Bruch, Schubert, Setó, Hindemith, Koussevitzki.
	21 h	Palau	Sonatori de la Gioiosa Marca. Merula, Frescobaldi, Marini, Farina, Vitali, Uccellini. (Euroconcert).
	21 h	Teatre Lliure	<i>Il mondo della luna</i> de Haydn.
	21 h	CaixaForum	Sara Mingardo, contralt. Rinaldo Alessandrini, clavicèmbal. Monteverdi, Legrenzi, Frescobaldi, Caldara, Merula, Mozart, Schubert. (XXVII Festival de Música Antiga).
7 MAIG	21 h	Teatre Lliure	<i>Il mondo della luna</i> de Haydn.
8 MAIG	18 h	Palau	Polifònica de Puig-reig. Manel Camp, piano. Dir.: Ramon Noguera i Josep M. Conangla.
	21 h	Teatre Lliure	<i>Il mondo della luna</i> de Haydn.
	21 h	St. Felip Neri	Musica Fiata & La Capella Ducale. Dir.: Roland Wilson. <i>Vespro della Beata Vergine</i> de Biber. (XXVII Festival de Música Antiga).
9 MAIG	17 h	Palau	Prova final del Concurs Internacional d'Execució Musical de Barcelona Maria Canals.
	18 h	Teatre Lliure	<i>Il mondo della luna</i> de Haydn.
10 MAIG	21 h	Palau	Celebració del 50è aniversari del Concurs Internacional d'Execució Musical de Barcelona Maria Canals.
	21 h	Auditori	Orquestra Filharmònica Arturo Toscanini. Dir.: Lorin Maazel. Mendelssohn, Mahler. (Ibercamera).
11 MAIG	21 h	Palau	New Japan Philharmonic. Dir.: David Giménez. Strauss, Mahler. (Palau 100).
12 MAIG	20 h	Catedral	Hans-Jürgen Studer, orgue. Bach, Graf, Buck, Guilmant. (L'Orgue de la Catedral de Barcelona. Euroconcert).

14 MAIG	21 h	Petit Palau	John Williams Recital. (XV Festival de Guitarra de Barcelona).
	21 h	L'Auditori	OBC. Escolania de Montserrat. Orfeo Català (patrocinat per Fundació Caixa Penedès). Cor Madrigal. Olga Guryakova, soprano. Steve Davislim, tenor. Bo Skovhus, baríton. Dir.: Mstislav Rostropóvitx. <i>War Requiem</i> de Britten. (Fòrum 2004).
15 MAIG	17 h	Auditori	Jove Orquestra Nacional de Catalunya. Cors del Secretariat de Corals Infants de Catalunya. Dir.: Montserrat Meneses i Manel Valdivieso. <i>Tirant lo Blanc</i> d'Antoni Ros Marbà. (Fòrum 2004).
16 MAIG	17 h	Auditori	Jove Orquestra Nacional de Catalunya. Cors del Secretariat de Corals Infants de Catalunya. Dir.: Montserrat Meneses i Manel Valdivieso. <i>Tirant lo Blanc</i> d'Antoni Ros Marbà. (Fòrum 2004).
	17 h	Liceu	<i>Siegfried</i> de Wagner. Dir.: Bertrand de Billy.
	18,30 h	Aten. Barcelonès	Carme Carrillo, piano. Beethoven, Chopin, Massià, Schumann. (Associació Massià-Carbonell).
17 MAIG	19 h	Palau	The Dubliners. Música popular irlandesa. (Concert de Tarda al Palau).
18 MAIG	20 h	Palau	Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana (patrocinat per Fundació Caixa Catalunya). Josep M. Mas i Bonet, orgue. Dir.: Jordi Casas Bayer. Dvorák, Brahms. (Cicle d'Orgue al Palau).
	21 h	Auditori	English Chamber Orchestra. Orfeó Donostiarra. Isabel Rey, soprano. Elisabeth von Magnus, mezzosoprano. Marius Vlad, tenor. Stefano Palatchi, baix. Dir.: Leopold Hager. <i>Requiem</i> de Mozart. (Fòrum 2004).
20 MAIG	20 h	SGAE	Montse Massaguer, piano. Alabert, Ros, Cases, Roger, Padrós, Takemitsu, Cowell, Utsowskaia. (Avuimúsica).
	21 h	Palau	Orchestre de la Suisse Romande. Nikolaj Znaider, violí. Dir. titular: Pinchas Steinberg. Txaikovski. (Palau 100).
22 MAIG	19 h	Palau	OSV. Dir.: Edmon Colomer. Stravinsky, Haydn, Poulenc, Mozart. (Concerts Simfònics al Palau).
	20,30 h	Liceu	Recital Adrienne Pieczonka, soprano. Ian Burnside, piano. Schumann, Liszt, Barber, Txaikovski.
23 MAIG	10,30 h	Auditori	OBC. Orquestra de corda i alumnes de dansa de l'escola Oriol Martorell. Dir.: Xavier Puig. <i>Guia d'orquestra per a joves</i> de Britten. (Fòrum 2004).
	12,30 h	Auditori	OBC. Orquestra de corda i alumnes de dansa de l'escola Oriol Martorell. Dir.: Xavier Puig. <i>Guia d'orquestra per a joves</i> de Britten. (Fòrum 2004).
	17 h	Liceu	<i>Götterdämmerung</i> de Wagner. Dir.: Bertrand de Billy.
	18 h	Palau	Orquestra Filharmònica de Budapest. Tamas Varga, violoncel. Dir.: Rico Saccani. Smétana, Dvorák, Txaikovski. (Els Diumenges al Palau).
24 MAIG	21 h	Palau	BBC Symphony Orchestra. Christian Lindberg, trombó. Dir. titular: Leonard Slatkin. Barber, Turnage, Takemitsu, Xostakóvitx. (Palau 100).
25 MAIG	21 h	Palau	Orquestra de Cambra del Gran Teatre del Liceu. Kai Gleusteen, concertino director. Catherine Ordonneau, piano. Mendelssohn. (Euroconcert).
	21,30 h	Bikini	Omar Faruk Teckbileck. (XV Festival de Guitarra de Barcelona).
26 MAIG	11,30 h	Auditori	Conjunt instrumental. Dir.: Josep Prats. <i>El viatge de Kira i Jan</i> de Salvador Brotons. (També els dies 27 i 28 de maig i 1, 2, 3, 4, 8, i 9 de juny. Fòrum 2004).
	19,30 h	Liceu	<i>Siegfried</i> de Wagner. Dir.: Bertrand de Billy.
	21 h	Petit Palau	Isabel Rey & Ichiro Suzuki. (XV Festival de Guitarra de Barcelona).
27 MAIG	21,30 h	Bikini	Pat Travers. (XV Festival de Guitarra de Barcelona).
29 MAIG	19,30 h	Liceu	<i>Götterdämmerung</i> de Wagner. Dir.: Bertrand de Billy.
1 JUNY	21 h	Palau	Orquestra i Cors de l'Òpera de Noruega. Marita Kvarving Solberg, soprano. Itziar Martínez Galdós, soprano. Lise Fjeldstad, actriu. Trond Halstein Moe, baríton. Toralf Maurstad, actor. Dir. titular: Olaf Henzold. <i>Peer Gynt</i> de Grieg. (Palau 100).
2 JUNY	19,30 h	Liceu	<i>Siegfried</i> de Wagner. Dir.: Bertrand de Billy.
4 JUNY	19,30 h	Liceu	<i>Siegfried</i> de Wagner. Dir.: Bertrand de Billy.

	21 h	Palau	25è aniversari del grup d'havaneres Mar Endins.
5 JUNY	19 h	Palau	OSV. Orfeo de Sabadell. Tetylana Melnychenko (Leonora). Albert Montserrat (Florestan). Naroa Intxausti (Marzelline). Ivan Garcia (Rocco). Eliel Carvalho (Don Pizarro). Jordi Casanovas (Jaquino). Giovanni Tarasconi (Don Fernando). Dir.: Edmon Colomer. <i>Fidelio</i> (versió de concert) de Beethoven. (Concerts Simfònics al Palau).
	20,30 h	Liceu	<i>Tosca</i> de Puccini. Dir.: Giuliano Carella.
	21 h	Auditori	OBC. Canigó de Vic. Coral Cantiga. Cantoria de Girona. Cor Ciutat de Tarragona. Ginesta de Cervera. Isabel Monar, soprano. Anca Violetta Paraschiv, mezzosoprano. Joan Cabero, tenor. J.A. López Garcia, baríton. Enric Serra, baix. <i>El Pessebre</i> de Pau Casals. (Fòrum 2004).
6 JUNY	18 h	Palau	Orquestra de Cambra de Granollers. Elena Mikhaïlova, violí. Dir.: Francesc Guillén. Beethoven, Mozart. (Els Diumenges al Palau).
	18 h	Liceu	<i>Götterdämmerung</i> de Wagner. Dir.: Bertrand de Billy.
	21,30 h	Auditori	Norah Jones. (Fòrum 2004).
7 JUNY	19 h	Palau	Big Band Jazz Terrassa. Dir.: John Dubuclet. Miller, Goodman, Ellington, Basie. (Concert de Tarda al Palau).
	21 h	Auditori	Lluís Claret, violoncel. Bach, Charles. (Fòrum 2004).
8 JUNY	19,30 h	Liceu	<i>Siegfried</i> de Wagner. Dir.: Bertrand de Billy.
9 JUNY	20,30 h	Liceu	<i>Tosca</i> de Puccini. Dir.: Giuliano Carella.
10 JUNY	19,30 h	Liceu	<i>Siegfried</i> de Wagner. Dir.: Bertrand de Billy.
	21 h	Auditori	Natalia Gutman, violoncel. Bach, Britten. (Fòrum 2004).
11 JUNY	20,30 h	Liceu	<i>Tosca</i> de Puccini. Dir.: Giuliano Carella.
	21 h	Petit Palau	Larry Coryell, guitarra. Badi Assad, guitarra, percussions i veu. John Abercrombie, guitarra. (XV Festival de Guitarra de Barcelona).
12 JUNY	12,30 h	Auditori	Conjunt instrumental i vocal. Dir.: Jordi Vallespi. <i>Ecos del Silenci</i> . (Fòrum 2004).
	19,30 h	Liceu	<i>Götterdämmerung</i> de Wagner. Dir.: Bertrand de Billy.
	22 h	Auditori	Tomatito Quinteto. OBC. Dir.: Joan Albert Amargós. (XV Festival de Guitarra de Barcelona).
13 JUNY	21 h	Auditori	Truls Mork, violoncel. Bach, Nordheim. (Fòrum 2004).
LA BISBAL DEL PENEDES (BAIX PENEDES)			
30 MAIG	18,30 h	Auditori	Salbà Quartet de corda Arion BCN.
CAPELLADES (ANOIA)			
8 MAIG	21 h	Paper de Música	Katia Novell, violí. Luis Parés, piano. Beethoven, Stravinsky, Fauré, Falla, Saint-Saëns/Ysaÿe.
23 MAIG	10 h	Paper de Música	Final del XV Concurs Paper de Música de Capellades.
FIGUERES (ALT EMPORDÀ)			
23 MAIG	18 h	Teatre el Jardí	<i>Manon</i> de Massenet. Dir.: Guy Condette. (Òpera a Catalunya).
GIRONA (GIRONÈS)			
1 MAIG	22,30 h	La Planeta	Espiral d'Embulls. Dir.: Daniel Anglès. <i>L'edat de plàstic</i> .
7 MAIG	22 h	A. de la Mercè	Adel Lee Davis & Selva Big Band. Dir.: Ramon Alsina.
9 MAIG	19 h	A. de la Mercè	Cor Vivaldi-Petits Cantors de Catalunya. Dir.: Òscar Boada. Wood, Taltabull, Schubert, Puccini, Vila, Gershwin.
15 MAIG	22 h	T. St. Domènec	Sol Picó Cia. de Danza. <i>La dona manca o Barbi-Superestar</i> .

16 MAIG	19 h	A. de la Mercè	Albert Guinovart, piano. Schubert, Chopin, Guinovart.
20 MAIG	22 h	A. de la Mercè	Chano Lobato. Flamenc.
23 MAIG	19 h	A. de la Mercè	Orquestra de Cambra del Reial Cercle Artístic de Barcelona. Dir.: Javier Mateos. Corelli, Mozart, Grieg.
28 MAIG	22 h	T. St. Domènec	Lanònima Imperial/Juan Carlos García. <i>Orfeo concert</i> .
29 MAIG	22,30 h	La Planeta	Orchestra Fireluche. Presentació del seu disc.
30 MAIG	19 h	A. de la Mercè	Eugen Mantu, violoncel. Anna Ferrer, piano. Beethoven, Paganini, Schubert, Saint-Saëns, Sarasate.

GRANOLLERS (VALLÈS ORIENTAL)

16 MAIG	19 h	Teatre Auditori	<i>Manon</i> de Massenet. Dir.: Guy Condette. (Òpera a Catalunya).
----------------	------	-----------------	--

LLEIDA (SEGRIÀ)

4 MAIG	21 h	Teatre Principal	<i>Manon</i> de Massenet. Dir.: Guy Condette. (Òpera a Catalunya).
---------------	------	------------------	--

REUS (BAIX CAMP)

11 MAIG	21 h	Teatre Fortuny	<i>Manon</i> de Massenet. Dir.: Guy Condette. (Òpera a Catalunya).
----------------	------	----------------	--

RIPOLLET (VALLÈS OCCIDENTAL)

21 MAIG	22 h	Mercat Vell	IT Dansa.
----------------	------	-------------	-----------

SABADELL (VALLÈS OCCIDENTAL)

2 MAIG	18 h	La Faràndula	<i>Manon</i> de Massenet. Dir.: Guy Condette. (Òpera a Catalunya).
---------------	------	--------------	--

SALT (GIRONÈS)

7 MAIG	22 h	Teatre de Salt	<i>Paradís</i> d'Albert Guinovart.
8 MAIG	22 h	Teatre de Salt	Jaume Sisa.

SANT BOI DE LLOBREGAT (BAIX LLOBREGAT)

23 MAIG	12 h	St. Joan de Déu	Cor Jove de l'Orfeo Català (patrocinat per l'Aliança). Dir.: Esteve Nabona.
----------------	------	-----------------	---

SANT CUGAT DEL VALLÈS (VALLÈS OCCIDENTAL)

8 MAIG	21 h	Centre Cultural	<i>Manon</i> de Massenet. Dir.: Guy Condette. (Òpera a Catalunya).
---------------	------	-----------------	--

SANT VICENÇ DELS HORTS (BAIX LLOBREGAT)

6 JUNY	20 h	Església	Orfeo Català (patrocinat per Fundació Caixa Penedès). Mercè Sançis, piano. Dir.: Josep Vila i Casañas.
---------------	------	----------	--

TERRASSA (VALLÈS OCCIDENTAL)

13 MAIG	21 h	Centre Cultural	<i>Manon</i> de Massenet. Dir.: Guy Condette. Funció de l'Escola d'Òpera de Sabadell. (Òpera a Catalunya).
----------------	------	-----------------	--

VILADECANS (BAIX LLOBREGAT)

6 MAIG	21 h	Atrium	<i>Manon</i> de Massenet. Dir.: Guy Condette. (Òpera a Catalunya).
---------------	------	--------	--

Javier

Schu-

ve Na-

anchis,

era de

MEDIA PLANNING GROUP (MPG) ES UNA AGENCIA GLOBAL ESPECIALIZADA EN LA PLANIFICACIÓN INTEGRAL DE COMUNICACIÓN Y MEDIOS. A TRAVÉS DE NUESTRAS DIVISIONES ESPECIALIZADAS, MEDIA PLANNING, ARENA, MEDIA CONTACTS, OFRECEMOS SERVICIOS QUE COMPRENDEN DESDE LA PLANIFICACIÓN Y COMPRA DE MEDIOS, INVESTIGACIÓN DE MERCADO Y MEDICIÓN DE EFICACIA PUBLICITARIA, HASTA LA CONSULTORÍA EN MEDIOS Y DESARROLLO ESTRATÉGICO DE COMUNICACIÓN, TANTO EN OFF-LINE COMO EN MEDIOS INTERACTIVOS.

MPG

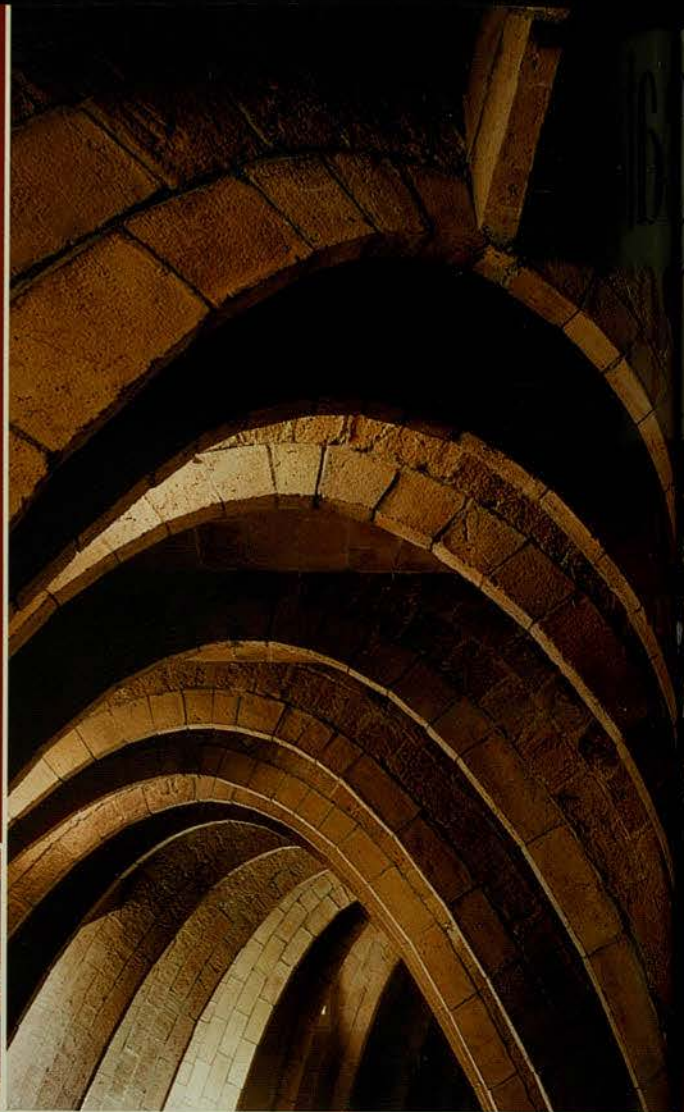
MEDIA PLANNING GROUP

www.mpg.com

MEDIA PLANNING

Espai Gaudí

El Pis de La Pedrera

**Veure, viure i entendre
l'arquitectura
d' Antoni Gaudí**

**Centre Cultural Caixa Catalunya
La Pedrera.
Provença 261-265. 08008 Barcelona.**

Horari:
Tots els dies de la setmana, de 10 a 20h

Informació:
Telf.: +34 93 484 5995
Fax: +34 93 484 8840

FUNDACIÓ CAIXA CATALUNYA